

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ АРХІВІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ м. КИЄВА

Архівні зібрання України

Путівники

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ м. КИЄВА

ПУТІВНИК

Том I

Фонди дорадянського періоду

КИЇВ
2007

Державний архів м. Києва: Путівник. – Т. 1. Фонди дорадянського періоду. – Київ, 2007. – 151 с.

Путівник містить інформацію про склад і зміст фондів Державного архіву м. Києва. Представлені документи охоплюють період з середини XVII до початку XX століття і репрезентують соціально-економічне, суспільно-політичне, культурне життя міста Києва.

Видання розраховане на істориків-архівістів, краєзнавців, викладачів та студентів вищих навчальних закладів і представляє інтерес для всіх, хто цікавиться історією Києва.

Автори-укладачі: *Жанна Серга, Світлана Сидорова*

Загальна редакція:

Віра КУПЧЕНКО, кандидат історичних наук

Науковий редактор

Георгій ПАПАКІН, доктор історичних наук

Рецензенти:

Геннадій БОРЯК, доктор історичних наук, професор

Любов ДУБРОВІНА, член-кореспондент НАН України

Літературний редактор

Катерина КУЛЬЧИЦЬКА

Схвалено редакційно-видавничою радою
Державного комітету архівів України
та науково-методичною радою Державного
архіву м. Києва

© Державний комітет архівів України, 2007

© Державний архів м. Києва, 2007

ЗМІСТ

Передмова	5
<i>I. ДЕРЖАВА</i>	9
Органи місцевого самоврядування і влади	9
Судово-адміністративні органи	20
Воєнізовані установи	23
Маклери	24
Нотаріуси	25
<i>II. ЕКОНОМІКА</i>	27
Фінансові, кредитні і страхові установи, товариства, об'єднання	27
Господарські, промислові установи, підприємства та товариства	35
Установи транспорту і зв'язку	46
Установи, комітети, комісії з будівництва	49
Установи торгівлі	53
<i>III. ОСВІТА, НАУКА, КУЛЬТУРА</i>	59
Установи освіти	59
Культурно-освітні заклади	96
Музеї	100
Архівні установи	101
Видавничі установи	101
<i>IV. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я</i>	103
Товариства, комісії, контори	103
Лікувальні установи	105

Медичні навчальні заклади	107
V. ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ	109
VI. БЛАГОДІЙНІ УСТАНОВИ І ТОВАРИСТВА	110
VII. ГРОМАДСЬКІ ТОВАРИСТВА І СПІЛКИ	113
VIII. РЕЛІГІЯ	114
Релігійні установи	114
Релігійні товариства	122
IX. ОСОБОВІ ФОНДИ	125
X. КОЛЕКЦІЇ ДОКУМЕНТІВ	126
Список скорочень	128
Перелік фондів	129

П Е Р Е Д М О В А

Створення Державного архіву м. Києва започатковано Постановою Ради Народних Комісарів та Секретаріату Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету № 436 від 08.04.1932 року “Про районні та міські архіви СРСР”. За час існування: з 1932 р. по 1958 р. мав назву Київський міський архів при міськраді, з 1958 по 1961 рр. функціонував як Київський державний міський архів з перемінним складом документів, з 1962 р. – як Київський державний міський архів з постійним фондовим складом. З 1980 р. має сучасну назву Державний архів міста Києва.

В архіві зібрані найцінніші документи з історії міста Києва, що відображають соціально-демографічне, економічне, політичне і культурне життя міста та його жителів. Фонди періоду XVII ст. – поч. XX ст. відповідно до зони комплектування надійшли на зберігання до Державного архіву міста Києва в 1960-х рр. від Державного архіву Київської області та Центрального державного історичного архіву України (м. Київ).

Найдавніші документи архіву зберігаються у фондах Київського городского магістрату, Київського міської думи та Київської міської управи. Серед них – копії грамот та універсалів російських імператорів, польських королів, гетьманів війська запорізького про надання і підтвердження прав та привілеїв місту Києву та його жителям (1645-1764); укази Сенату, циркуляри Київського, Подільського і Волинського генерал-губернаторів та Київських губернаторів; протоколи засідань магістрату і його рішення, журнали міської думи та управи, магістратські та думські виборчі справи, відомості щодо кількості виборців за становим та майновим цензом, справи про віднесення до купецького та міщанського станів, результати переписів населення, списки жителів міста.

Історія розбудови міста відображена указами Київського губернського правління: циркулярами, рішеннями, листуванням, де є відомості про відкриття та діяльність цегляних, цукрових, пивоварних заводів, тютюнових, сірникових фабрик, млинів, торговельних закладів, про освітлення міста газовими та

електричними ліхтарями, укріплення схилів і гір, озеленення міста, брукування вулиць, про відкриття готелів, будівництво та експлуатацію міського трамваю, фунікулера, організацію автобусного руху, влаштування ярмарків, розкопки та реставрацію Золотих воріт, будівництво пам'ятника Богдану Хмельницькому, збір пожертвувань на спорудження пам'ятників Т. Г. Шевченку (1907-1914), М. В. Гоголю (1908-1914). У фондах архіву зберігаються справи про відведення земельних ділянок під будівництво цивільних споруд для потреб міста та проекти цих будинків, зокрема військового госпіталю (1807), Гостиного двору (1809-1811), Києво-Балтської залізниці (1869), Київського політехнічного інституту (1897), Міського театру, Київського університету Св. Володимира (1834) тощо. У фондах архіву відклалися плани міста Києва та його районів, починаючи від 1799 року.

Архів зберігає документи навчальних закладів міста – Київського університету Св. Володимира, консерваторії, кадетського корпусу, вищих жіночих курсів, інститутів – політехнічного, комерційного, учительського, юридичного, шляхетних дівчат; училищ – комерційних, духовних, художнього та музичного, землемірного, реального; гімназій та професійних шкіл. У складі фондів тогочасних закладів освіти є особові справи, документи учнів, студентів, викладачів в тому числі тих, які згодом стали видатними діячами науки і культури – Михайла Драгоманова, Михайла Грушевського, Михайла Булгакова, Костянтина Паустовського, Анни Горенко (Ахматової), Олександра Вертинського, Отто Шмідта, Дмитра Граве, Євгена Тарле, Євгена Патона, Олександра Богомольця, Максима Рильського, Митрофана Довнар-Запольського, Олександра Довженка, чия доля в ті чи інші часи була пов'язана з Києвом.

Неоціненне значення для здійснення генеалогічних досліджень мають документи Києво-Подільського і Києво-Печерського духовних правлінь, Київської управи благочинія, Київської міської поліції, Києво-Васильківського римо-католицького деканату, Петропавлівського та Київського військово-Миколаївського соборів, Києво-Софіївського кафедрального собору, Київської Десятинної церкви, Києво-Подільської Покровської церкви. Увагу дослідників

привертають метричні книги із записами про одруження, хрещення та смерть, фундушеві відомості, описи церковних будівель, костьолів, каплиць, майна: іконостасів, хрестів, дзвонів, літургійних книг, вівтарних свічників, срібних церковних речей.

Станом на 1.01.2007 р. у Державному архіві м. Києва зберігається 339 фондів періоду до 1917 р. Система науково-довідкового апарату архіву складається з переліку фондів, каталогів (систематичного, іменного, географічного), тематичних покажчиків, оглядів фондів, архівних описів.

Представлений путівник є суттєво переробленим та доповненим виданням. У першому виданні путівника “Государственный архив города Киева” (м. Київ, 1989 р.), надрукованому російською мовою, значна частина фондів була представлена не анотованими.

Даний путівник має риси розширеного довідника про фонди періоду до 1917 р. Він складається з 10 розділів, складених за тематично-галузевим принципом: I. Держава, II. Економіка, III. Освіта, наука, культура, IV. Установи охорони здоров'я, V. Професійні спілки, VI. Благодійні установи і товариства, VII. Громадські товариства і спілки, VIII. Релігія, IX. Особові фонди, X. Колекції документів. Розділи діляться на підрозділи, всередині яких фонди розподілені за виробничо-галузевою ознакою, за характером діяльності установ. Фонди споріднених установ розміщені за хронологією діяльності фондоутворювачів.

Характеристики, складені на окремий фонд або групу фондів, містять: назву фонду, яка подається двома мовами – мовою оригіналу за останнім найменуванням установи-фондоутворювача відповідно до наявності документів в архіві та сучасною українською мовою; кількість справ; крайні дати документів, встановлені за документами фонду; наявність описів і каталогу; стислу історичну довідку про установу – фондоутворювача за час його існування, підпорядкованість; анотацію, яка розкриває зміст важливих документів фонду.

Обсяг фонду вказано в одиницях зберігання – справах, які можуть складатися з одного, або більше тисячі аркушів, як, наприклад, документи

правління університету Св. Володимира або міської думи, можуть становити собою карту, фотографію та ін.

Крайні дати документів фондів можуть не співпадати з хронологічними межами існування фондоутворювача. Це пояснюється тим, що у переважній більшості збережені документи не відбивають повного періоду діяльності установи.

В описовій статті зазначається наявність описів документів, а в переліку фондів – їх загальна кількість. Майже всі рукописні описи мають незначну інформативність.

В історичній довідці, за умови наявності інформації, подаються основні відомості про установу-фондоутворювача: дату створення, нормативний акт, на підставі якого було створено установу, її підпорядкування, структуру, вид діяльності, ліквідацію. Обсяг деяких фондів складається з однієї або декількох одиниць зберігання, за якими досить складно уявити історію існування та діяльності фондоутворювача.

Анотація документів фонду розкриває зміст і склад найбільш значущих документів, подекуди вказано дати їх створення.

На фонди типових установ (маклери, нотаріуси, гімназії та ін.) складено групові однорідні характеристики, в яких наводиться узагальнена назва установ-фондоутворювачів, загальна або індивідуальна історична довідка і стисла анотація документів усіх фондів, об'єднаних характеристикою документів.

До путівника додаються: список скорочених слів, перелік фондів, фотокопії документів.

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ І ВЛАДИ

Київський міський магістрат

Киевский городской магистрат

Ф. 1, 4154 справи, 1645-1866 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений наприкінці XV ст. як орган міського самоврядування після надання Києву Магдебурзького права. З 1724 р. іменувався городовим магістратом, у віданні якого знаходились адміністративні, господарські, фінансові, судово-поліцейські справи міста. У 1775-1798 рр. здійснював судові функції. Магістратом керували виборні війт і бурмистер, 6 райців (радників) і 6 лавників (засідателів). Ліквідований у 1866 р. на підставі судової реформи 1864 р.

Укази Сенату, Київського губернського правління, Київської казенної палати; циркуляри Київського, Подільського і Волинського генерал-губернатора та цивільного губернатора.

Протоколи засідань і рішення магістрату, справи про обрання членів магістрату.

Копії грамот польських королів, російських імператорів, гетьманів війська запорізького про надання та підтвердження прав і привілеїв м. Києву (1645-1764).

Судові цивільні та карні справи: про права на володіння землею, отримання спадщини, протизаконне стягнення боргів і відправку боржників до робітних будинків, купівлю магістратом кріпосних селян (1780), майнове становище магістратських селян, перерозподіл магістратом міських земель.

Листування про пожежі у Києві (1719, 1742, 1811), відомості про кількість будинків на Подолі, пошкоджених пожежами, створення комісії і комітету з відновлення Подолу, відведення мешканцям Подолу земельних ділянок під будівництво нових будинків.

Відомості про укріплення фортечних споруд (1812), набір міщан до козачого полку (1812), організацію в Києві народного ополчення, відбір волів і коней для діючої армії, постачання військ, що проходили через Київ (1814-1828).

Листування про віднесення громадян до стану міщан м. Києва та виключення зі стану осіб, які вступили на державну службу, одержали вчені звання, стали ченцями.

Відомості щодо кількості міщан, купців, ремісників Києва (1829). Списки мешканців Либідської, Печерської, Подільської, Старокиївської частин міста (1836), ревізькі реєстри міщан, купців. Документи про станову належність, переховування міщанами кріпосних селян-втікачів, проведення ревізій, перепис населення (1850), збір податків і примусове стягнення недоїмок, набір міщан у рекрути.

Документи про створення Акціонерного товариства штучних мінеральних вод (1834), Київського тюремного товариства зі збору коштів на користь арештованих (1834), дарування генерал-майором М. Є. Бегічевим Київському університетові Св. Володимира будинку з садибою (1834), будівництво і діяльність цегляних заводів, видачу паспортів київським купцям і міщанам для виїзду за межі міста, боротьбу з епідеміями, епізоотіями (1829-1830, 1841).

Відомості про надання відкupu на торгівлю спиртними напоями, визначення місць для торгівлі, річкові переправи, оприлюднення купцями власних капіталів, набору до міської хорової капели та її утримання; створення музичної школи (1814), комісійної контори (1837).

Плани Києва (1799), доріг між Печерською і Старокиївською фортецями, земельних ділянок, що належать міщанам і купцям. Документи про розміщення грецьких переселенців (1822).

Київська міська дума

Киевская городская дума

Ф. 17, 12365 справ, 1782-1877 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Утворена після дарування “Жалуваної грамоти містам” (1785 р.) як орган міського самоврядування. З 70-х років XIX століття виконавчим

органом думи була міська управа. Спочатку дума мала представницький характер, а після введення “Городового положення” 1870 р. обиралася на основі майнового цензу. Ліквідована у 1919 р.

Журнали засідань думи, кошториси прибутків і видатків міста, річні звіти про виконання кошторисів.

Документи про обрання ремісничих голів, цехових і рекрутських старост, старшин-урядників, збирачів податків, службовців словесних судів, чиновників та ін.

Відомості про населення міста (за податковим станом), кількість цехів і ремісників; зарахування до міщанського стану ремісників, вільновідпущених та казенних удільних селян, кантоністів, осіб, виключених з духовного звання, колишніх іноземних підданих; віднесення до стану купців казенних селян, вільних хліборобів, купців з інших міст; характер та джерела податків і повинностей, застосування тілесних покарань до неплатників податків, набір рекрутів, проведення ревізій, реєстри ревізій міських податкових станів.

Листування про відкриття і стан цегляних, цукрових, пивоварних заводів, тютюнових, сірникових фабрик, вітряків, фабрик для виготовлення сільськогосподарських знарядь (1870).

Документи про видачу свідоцтв на право торгівлі, організацію щорічних ярмарків та участь в них іноземних купців, відомості про основні галузі ремісничого і промислового виробництва в місті (1851), створення у Києві купецької біржі (1869). Відомості про кількість магазинів, які належали духовенству та їх прибутки.

Правила та проект статуту купецьких зборів (1868), відомості про планування і будівництво міських споруд, кількість житлових будинків (1837), прокладання нових вулиць, їх брукування, списки перейменованих вулиць.

Документи про будівництво набережної р. Дніпро (1839-1845), мосту через р. Либідь (1840-1843), плавучого мосту через р. Дніпро (1845), підготовку переправ через р. Дніпро до літніх сезонів (1849-1850).

Відомості про освітлення міста газом та озеленення, укріплення Андріївської і Олександрівської гір, набережної, охорону від руйнування пам'ятника "Золоті ворота" (1868).

Документи про створення комісії з обліку збитків, завданих зливами (1865), надання допомоги мешканцям, потерпілим від повені, створення пожежного відділення в Либідській частині (1854) і введення у місті страхування майна від пожеж, здійснення заходів по боротьбі з холерою (1854-1865, 1869), збір коштів на утримання військових ополчень (1855-1860), на користь захисників Севастополя (1855-1857).

Статистичні дані щодо кількості міських земель і лісів (1856).

Відомості про створення парафіяльних училищ, недільної школи при повітовому дворянському училищі, проведення заводських, фабричних, ремісничих, сільськогосподарських виставок, публічних лекцій в Київському університеті Св. Володимира, надання дозволу на оренду будинку Київського міського театру М. К. Милославському (1865-1875).

Документи про асигнування заощаджень на утримання ремісничої управи, парафіяльних училищ, благоустрій міста; стягнення оброків з магістратських селян, повинностей та податків з міщан, цехів, власників будинків; видавання свідоцтв на право володіння землею, будинками; відведення земельних ділянок під житлове будівництво, будівництво Києво-Балтської залізниці (1869); створення поземельного і міського банків (1862), товариств прикажчиків (1868) та споживчої кооперації (1868-1869).

Київська міська управа Киевская городская управа

Ф. 163, 20680 справ, 1870-1920 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Утворена у 1870 р. як виконавчий орган міської думи. Здійснювала керівництво господарством міста. Очолював управу голова, який одночасно був і головою думи. Склад управи затверджувався губернатором. Ліквідована у 1919 р.

Положення про міську управу (1871). Протоколи засідань думи і управи, відомості про підготовку та проведення виборів до думи, кількість виборців за станом і майновим цензом.

Статистичні відомості про майновий стан населення Києва (1902-1909). Відомості щодо підсумків перепису 1916 р. План забудови і заселення Батиєвої гори (1909-1910).

Документи про відкриття підприємств легкої і харчової промисловості, заснування акціонерних товариств, машинобудівних заводів “Донат, Линковський і К^о”, “Гретер, Криванек і К^о”, Дніпровського заводу (1889-1891). Статут товариства цукрового і рафінадного заводів братів Терещенків (1883); відомості про кількість промислових і торговельних організацій Києва та їх оборотні кошти (1891).

Документи про будівництво і експлуатацію міської залізниці, покращення трамвайного руху, організацію автобусного руху (1911, 1913), відкриття фунікулера (1905).

Відомості про освітлення міста, підпорядкування електромережі міста міській управі (1915-1917).

Документи щодо стану водопостачання м. Києва за 1895-1911 рр.; роботи артезіанських криниць за 1909-1911 рр., благоустрою міста, передмістя Пущі-Водиці, приєднання до Києва: Солом'янки, Шулявки, Батиєвої гори, села Вигурівщини (1885-1910), брукування вулиць, їх планування і перейменування, укріплення Андріївської і Володимирської гір.

Відомості про кількість земель і лісу, які належали місту (1888-1897), відвід земельних ділянок, видавання свідоцтв на право володіння землею, здавання в оренду сінокісних і орних земель, експлуатацію і охорону міського лісу. Книга запису земельних володінь і землевласників (1901); плани присадибних ділянок та проекти на будівництво приватних і громадських будинків.

Відомості про роботу Олександрівської лікарні, створення і діяльність Товариства швидкої медичної допомоги у Києві (1910), санітарний стан міста та нагляд за функціонуванням каналізації.

Документи про відкриття і діяльність Київського політехнічного інституту (1898), училищ, шкіл, дитячих притулків, курсів для дорослих при приватних ремісничих класах (1895-1897), класів комерційних знань при училищах (1903-1904), перетворення однокласних училищ у двокласні (1904), Відомості про мережу міських училищ (1900 – 1909).

Відомості про діяльність міських товариств: народних дитячих садочків, самоосвіти (1914), Фребелівського (1915), грамотності, а також про надання їм субсидій.

Документи щодо реставрації “Золотих воріт”, будівництва Народного дому ім. В. Г. Бєлінського, визначення місця для будівництва пам’ятника Богдану Хмельницькому (1881), збору пожертвувань на спорудження пам’ятників Т. Г. Шевченку (1907-1915), М. В. Гоголю (1908-1916), а також для голодуючих та сімей загиблих військових (1912-1914).

Відомості щодо роботи безкоштовних народних бібліотек-читалень (1890), святкування ювілеїв О. С. Пушкіна (1893), М. В. Гоголя і В. А. Жуковського, 100-річчя Вітчизняної війни 1812 р., фінансування оперного театру (1915, 1917). Статут Міської публічної бібліотеки (1895). Протоколи засідань театральної комісії з обговорення репертуару театрів Києва. Дозвіл на постановку українською мовою опери М. В. Лисенка “Ніч перед Різдвом” (1903). Контракт з М. К. Садовським (Тобілевичем) щодо надання в оренду приміщень Народного дому для театральних вистав (1914, 1915).

Документи з організації у місті виставок сільськогосподарської і промислової продукції, ярмарків (1897), музею сільського господарства (1913), заснування торгової поліції (1879-1881). Відомості про участь міста у Міжнародній гігієнічній виставці у Санкт-Петербурзі (1913); видавання субсидій на утримання музею Товариством старожитностей і мистецтв. Положення про сільськогосподарську і промислову виставку в Києві (1913).

Київська міщанська управа

Киевская мещанская управа

Ф. 194, 2680 справ, 1850-1917 рр. Описи. Рос. мова.

Діяла на виборчих засадах. До її складу входило близько 180 депутатів. Вирішувала питання забезпечення життєдіяльності міщанської громади міста.

Циркуляри Міністерства внутрішніх справ, Київського губернського правління, міської управи з питань діяльності міщанської управи. Журнали засідань та книги реєстрації рішень управи. Відомості щодо діяльності управи, вибори депутатів, списки депутатів, а також працівників управи.

Ревізькі казки міщан міста. Рішення депутатських зібрань з питань видавання міщанам посвідчень для вступу до навчальних закладів, на державну службу, встановлення опіки над неповнолітніми, майном померлих та недієздатних міщан, влаштування до громадської богодільні, прирахування до міщанського товариства. Книги запису вироків міщанського товариства.

Документи про заснування в м. Києві громадського міщанського банку (1876), затвердження кошторису витрат управи, прибутково-видаткові книги управи. Протоколи засідань фінансової комісії. Рішення управи про розподіл сум свічного збору. Фінансові звіти старшин цехів. Листування з Одеською, Житомирською, Мінською, Сімферопольською, Кирилівською конторами богоугодних закладів про стягнення лікарняної недоїмки.

Київська благочинна управа

Киевская управа благочиния

Ф. 159, 12 справ, 1787-1797 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала контроль за дотриманням громадського порядку в місті, роботою установ, в яких перебували арештанти.

Копії наказів Київського намісницького правління про пошиття обмундирування поліцейським командам, нарахування зарплати нічним сторожам, видатки на утримання поліції, закупівлю дров і масла для освітлення приміщень київської в'язниці та Києво-Печерської фортеці, придбання продуктів харчування для ув'язнених. Список втікачів з робітничих будинків, армії, виправних будинків. Документи щодо розгляду скарг жителів міста про порушення їх прав: захоплення земель, виселення з будинків, нанесення побоїв.

Опис майна покійного надвірного радника О. Коншича.

Київська міська продовольча управа
Киевская городская продовольственная управа
Ф. 284, 6 справ, 1804-1805; 1918 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала контроль за надходженням прибутків від городнього господарства, наявністю продовольчих запасів в місті, узагальнювала статистичні відомості про врожаї, забезпечувала заходи зі створення запасів хліба на випадок неврожаю.

Відомості про прибутки з берегових місць і міського лісу, від вилову риби з озер та Дніпра.

Колективний договір між адміністрацією Київської міської продовольчої управи і профспілкою службовців торгово-промислових, страхових, кредитних і громадських установ Південно-Західного краю, віднесених до управи (1805).

Доповідь вченого агронома Г. Г. Журавльова ревізійній комісії при управі про використання земель у місті та доцільність створення муніципального городнього господарства (1918).

Тимчасовий комітет з благоустрою м. Києва
Временный комитет по устройству г. Киева
Ф. 239, 225 справ, 1824-1834 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений у 1824 р. для перевіряння діяльності міських фінансових і господарських установ, нагляду за плануванням і будівництвом у місті. Ліквідований у 1834 р.

Протоколи засідань комітету. Рапорти до магістрату.

Листування про надходження доходів і використання коштів, відомості щодо стягнення податків з різних верств населення (за військовий постій, відведення земельних ділянок під будівництво) (1824).

Пропозиції Тимчасового комітету Київському військовому губернатору щодо реорганізації управління міським господарством (1827).

Документи про встановлення адміністративно-територіального поділу м. Києва, застосування правил нагляду за станом міста та здійснення його забудови.

Листування щодо розкопок навколо Золотих воріт, укріплення схилів Андріївської гори, проведення будівельних, ремонтних, земляних робіт (1833).

Тимчасовий комітет з благоустрою міста при Київському губернському правлінні

Временный комитет по устройству города при Киевском губернском правлении

Ф. 19, 3109 справ, 1834-1842 рр. Описи. Рос. мова.

Функціонував з 1834 р. до жовтня 1848 р. Здійснював контроль за будівництвом і ремонтом споруд, а також благоустроєм міста. У 1842 р. комітет увійшов до складу Київської губернської будівельної комісії.

Листування з питань надання земельних ділянок, позик на будівництво, спорудження у місті, в т.ч. 1-ї та 2-ї Київських гімназій, Університету Св. Володимира, Інституту шляхетних дівчат, церков (Св. Княгині Ольги, Миколаївської, Введенської, Ільїнської, Різдвяної, Римо-католицької), монастирів (Михайлівського, Флорівського), Київського Арсеналу, фабрик, заводів, доріг, мостів, площ, садів (Царського, Двірцевого) тощо. Розцінки на будівельні матеріали. Відомості щодо планування вулиць міста, знищення шовковичного саду (1835 р.), забудови районів міста.

**Київська міська комісія з управління прибутками та видатками
Киевская городская комиссия по управлению доходами и расходами**

Ф. 165, 2120 справ, 1802-1837 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Утворена на базі реорганізованого комітету з управління міськими повинностями у 1802 році. Вирішувала питання фінансування потреб міського господарства. Ліквідована в 1835 р.

Накази Сенату, циркуляри цивільного губернатора, губернського правління, Київської казенної палати щодо затвердження кошторисів асигнувань та видатків міста.

Листування про надходження податків і зборів з орендної плати, за переправу через р. Дніпро, перегін смоли і дьогтю в лісах Пущі, торгівлю на ярмарках спиртними напоями, оренду вагів, вітряків, право здійснювати

розмін грошей, відведення міських земельних ділянок та пасовищ для худоби, стягнення відсотків з капіталів купців міста.

Документи про видатки на утримання магістрату, суду, поліції, пожежної команди, ремісничої управи, міської музичної капели.

Документи про будівництво військового госпіталю (1807), Гостинного двору (1809-1811), Києво-Печерської фортеці. Відомості щодо чисельності населення, кількості будинків у місті, пожежі на Подолі (1811), виділення коштів на відбудову Контрактового будинку, митниці, Київської Межигірської фабрики, ремонту пам'ятника князю Володимиру, брукування тротуарів, мостових, прокладання вулиць, проведення робіт з укріплення Андріївської і Хрещатицької гір.

Київська берегова контора

Киевская береговая контора

Ф. 206, 10 справ, 1885-1894 рр. Описи. Рос. мова.

Підпорядковувалася Київській міській управі. В штаті мала наглядачів берега, які надавали в оренду київським купцям і міщанам ділянки землі на березі Дніпра для влаштування складських приміщень, а також стягували плату з орендарів.

Звітні відомості про осіб, які орендують міську землю на березі Дніпра під склади дров та будівельних матеріалів.

Канцелярія комісара Тимчасового уряду по м. Києву

Канцелярия комиссара Временного правительства по г. Киеву

Ф. 292, 91 справа, 1917 р. Описи. Рос. мова.

Діяла з березня по жовтень 1917 р.

Циркуляри Міністерства внутрішніх справ і Київського губернського комісара, директивні телеграми Міністерства внутрішніх справ і комісара м. Києва. Звіти начальника поліції щодо подій у місті.

Розпорядження Генерального секретаря Міністерства внутрішніх справ щодо боротьби з революційними виступами у місті.

Листування з Міністерством внутрішніх справ про призначення комісара у м. Києві. Проект закону про боротьбу зі злочинністю. Звернення іноземних консулів щодо прийняття заходів з охорони консульств та майна іноземних підданих.

Заяви та копії виданих свідоцтв з дозволами на виїзд до міст: Петрограда, Москви та ін.

Список періодичних видань, які виходили у місті (1917). Документи про видання у м. Києві газет: “Киевская газета объявлений”, “Фольк Вилен”, “Нойе Цайт”, “Фольксцайтунг”, “Свобода”, “Дер-Телеграф”; журналів: “Киевская рампа”, “Голос хазяина”, “Реп’яхи”, “Наше слово”, “Киевский справочник”, “Свободная библиотека”, “Книгар”, “Згода”, “Гедзь”, “Путеводитель сельскохозяйственных кружков и союзов на Украине”, “Путеводитель просвещения”, “Популярно-наукова бібліотека імені Тараса Шевченка”, “Чехословацький вояк”, “Киевский печатник”, “Будяк”, “Вестник киевского областного союза инженеров”, “Slovo Katolickie”, “Вестник органа Общества русско-чехословацкого экономического служения”, “Еврейское юношество”, “Брачный журнал”.

Староста київських міщан зі збору казенних податей
Староста киевских мещан по сбору казенных повинностей
Ф. 260, 381 справа, 1838-1875 рр. Описи. Рос. мова.

Обирався міщанами і затверджувався міською думою на трирічний термін. Здійснював контроль за своєчасною сплатою ремісниками і міщанами казенних державних і земських податків на загальні потреби міста та обліком грошових надходжень у податних зошитах. До функцій старости входило також інформування пристава поліції щодо неплатників податків.

Циркуляри та розпорядження Міністерства внутрішніх справ, укази Київської міської думи ремісничій управі про порядок сплати податків з міщан та ремісничих цехів, направлення коштів до казни, відшкодування недоїмок.

Документи щодо віднесення громадян різних станів до стану міщан, а також переходу міщан до інших станів.

Списки київських міщан (1850). Заяви щодо видавання посвідчень міщанам, отримання паспортів. Види на право проживання міщан Києва у різних районах Росії, видані поліцією міста.

Книги реєстрації державних податків Київського міщанського товариства; рекрутські та податкові зошити Київського міщанського товариства із записами про сплату державних податків. Документи про перепис населення у Київському міщанському товаристві (1850).

Київський міський землемір

Киевский городской землемер

Ф. 110, 55 справ, 1835-1868 рр. Опис. Рос. мова.

Посаду землеміра запроваджено після затвердження Сенатом “Положення про губернії” (1775 р). Здійснював землевпорядні роботи у місті. Підпорядковувався Київському губернському землеміру. Ліквідований в 1868 р.

Циркуляри, накази Київського будівельного комітету.

Листування з комітетом із впорядкування міста, губернською будівельною і шляховою комісією щодо обміру земельних ділянок, відведених під будівництво.

Доповідні записки про складання планів, креслень на спорудження мостів, укладання бруківки на вулицях міста. Відомості щодо складання плану міста (1864). План Старокиївської частини м. Києва (1865).

СУДОВО-АДМІНІСТРАТИВНІ ОРГАНИ

Київський міський сирітський суд

Киевский городской сиротский суд

Ф. 164, 3051 справа, 1835-1919 рр. Описи. Рос. мова.

Створений у грудні 1834 р. Підпорядковувався Київському міському магістрату. Очолював суд голова, до складу входили два члени магістрату, а також городовий староста. Захищав права неповнолітніх сиріт, внів дворян, купців, міщан і різночинців, які проживали у м. Києві.

Справа про організацію Київського міського сирітського суду (1835).

Циркуляри Київського губернського правління і Київської міської управи. Журнали та протоколи засідань суду; штатні розписи суду, кошториси витрат на утримання суду; книги прибутків та видатків суду; документи з особового складу; формулярний список службовця суду А. В. Гонзбургського (1916).

Рішення суду за справою продажу майна, стягнення грошового боргу, призначення опіки над майном померлих осіб, неповнолітніх дітей та психічнохворих, про розподіл та передавання майна померлих осіб нащадкам, видавання кредиту на зведення будинків, зняття та встановлення опіки.

Київська міська поліція

Киевская городская полиция

Ф. 237, 208 справ, 1802-1917 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створена 1782 р. Очолював її городничий. Здійснювала нагляд за дотриманням громадського порядку в місті. Підпорядковувалась Київському цивільному губернатору і Київському губернському правлінню. Ліквідована в 1917 р.

Циркуляри, розпорядження, рапорти, повідомлення поліцмейстера про арешт учасників страйків, робітничих зібрань, неблагонадійних осіб та ін. (1840, 1906, 1912-1915). Списки викладачів, студентів, що перебували під наглядом поліції.

Листування, рішення суду щодо звільнення селян від кріпацтва (1814, 1853), продажу кріпаків (1821, 1859), призову в рекрути (1864), нанесення побоїв громадянам (1807, 1811).

Відомості про розподіл міста на адміністративно-поліцейські райони (1810) із зазначенням чисельності мешканців. Дані про підприємства міста (1895). Перелік планів садіб мешканців м. Києва.

Київський робітничий виправний будинок Приказу громадської опіки **Киевский рабочий исправительный дом Приказа общественного призрения**

Ф. 193, 836 справ, 1834-1862 рр. Опис. Рос. мова.

До будинку направлялися після винесення вироку суду особи за скоєння таких правопорушень, як п'янство, дрібні крадіжки, хуліганські вчинки, жебракування, бродяжництво, неповернення

боргу та ін. Термін перебування на примусових роботах залежав від ступеню тяжкості вчиненого правопорушення.

Розпорядження щодо направлення арештантів на поселення до Сибіру, ремонту і розширення приміщення виправного будинку, переведення хворих до Києво-Кирилівської лікарні, неповнолітніх дітей – до притулку. Відомості про умови утримання арештантів у виправних будинках, характер виправних робіт. Особові справи арештантів.

Київська міська міліція

Киевская городская милиция

Ф. 293, 2 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.

Існувала з березня до жовтня 1917 р. Заснована виконавчим комітетом ради об'єднаних громадських організацій. Частково була створена за рахунок розформованого другого загону міліції думського гарнізону. До її складу входили десять районних відділів міліції, міське відділення карного розшуку. Громадський порядок у місті забезпечували також ескадрон кінної міліції та кінний загін міліції Бульварного району.

Відомості щодо отримання зарплатні співробітниками міського відділення карного розшуку, районних відділів міліції: Плоского, Печерського, Лук'янівського, Бульварного, Двірцевого, Либідського, Старокиївського, Солом'янського, Подільського. Кошторис видатків на утримання міліції у м. Києві. Посвідчення співробітника міліції.

Начальник Подільського району міліції м. Києва

Начальник Подольского района милиции г. Киева

Ф. 191, 1 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.

Очолював міліцію Подільського району м.Києва у 1917 р. Забезпечував охорону громадського порядку на підпорядкованій йому території. Мав звання комісара міліції.

Розпорядження комісара міліції з питань дотримання режиму роботи, складання протоколів про події у районі, розгляду звернень громадян, нагляду

за санітарним станом вулиць, тротуарів та ін. Інформація про проведення у районі зборів представників міліції міста.

Київський городничий Київського намісництва
Киевский городничий Киевского наместничества
Ф. 2, 10 справ, 1783-1796 рр. Описи. Рос. мова.

Призначався сенатом як помічник обер-коменданта міста і здійснював керівництво справами поліції, нагляд за громадським порядком у м. Києві.

Копії указів Київського намісницького правління (1783-1786).

Заяви громадян щодо видавання паспортів.

Документи про затвердження штатів артилерійського кадетського корпусу. Списки арештантів Києво-Печерської та Старокиївської фортець, ордери на видавання коштів для харчування арештантів та солдатів Київської губернської роти.

Копії інструкцій магістрату стосовно затримання втікачів, безпаспортних селян та солдатів, прийняття заходів проти епідемічного характеру.

Пристав Старокиївської ділянки
Пристав Старокиевского участка
Ф. 245, 2 справи, 1905, 1914 рр. Описи. Рос. мова.

Входив до структури поліції міста. У межах закріпленого за ним району забезпечував охорону громадського порядку, прийняття заходів з попередження злочинності. У підпорядкуванні мав помічників, справників, окологородних наглядачів, поліцейських урядників.

Відомості про розшук осіб, причетних до єврейських погромів (1905, 1906).

Документи про передавання спадкоємцям майна купця У. П. Шапіро.

ВОЄНІЗОВАНІ УСТАНОВИ

Київська пожежна команда
Киевская пожарная команда

Ф. 215, 23 справи, 1875-1907 рр. Описи. Рос. мова.

Підпорядковувалась Київській міській поліції та відповідала за пожежну безпеку в місті. Була постійно-діючою, мала спеціально навчених фахівців-пожежників, оснащена комплектами пожежних інструментів, кіньми. Її структурні підрозділи (депо) були закріплені за Двірцевою, Либідською, Старокиївською і Подільською ділянками міста. Очолювали депо брандмейстери. Здійснювалося цілодобове чергування пожежників. У разі виникнення пожежі на каланчі вивішувалися спеціальні знаки – прапори, кулі, хрести.

Списки службовців та вільнонайманих працівників Київської пожежної команди. Накази про приймання та звільнення з роботи, стягнення штрафів, надання відпусток, грошової допомоги, страхування життя працівників команди. Статистичні відомості про кількість службовців Двірцевого, Либідського, Старокиївського, Подільського пожежних відділень.

Книга прибутків і видатків “нарядних” коштів Київської пожежної команди.

Документи про Київську сільськогосподарську виставку (1897).

Відомості щодо відкриття курсів пожежних техніків у Санкт-Петербурзі (1906), роботу Варшавської пожежної команди (1907).

МАКЛЕРИ

Маклери м. Києва

Маклеры г. Киева

21 фонд, 646 справ, 1820-1880 рр. Описи. Рос. мова.

Маклер Старокиївської, Дарницької та Либідської частин м. Києва – Смирнов Василь, **ф. 59**, 96 справ, 1853-1871 рр.

Маклер Миславський Дем'ян, **ф. 60**, 53 справи, 1849-1863 рр.

Маклер Павлушенко Петро, **ф. 61**, 33 справи, 1867-1874 рр.

Маклер Єлисеєв Павло, **ф. 62**, 52 справи, 1862-1875 рр.

Маклер Козирев Петро, **ф. 63**, 26 справ, 1853-1857 рр.

Маклер Мединцев Павло, **ф. 64**, 63 справи, 1845-1861 рр.

Маклер Літов, **ф. 65**, 18 справ, 1863-1866 рр.

Маклер Ельснер Іван, **ф. 66**, 18 справ, 1842-1852 рр.

Маклер Піскунов Іван, **ф. 67**, 87 справ, 1847-1879 рр.

Маклер Червінський Ісаак, **ф. 68**, 53 справи, 1839-1852 рр.

Маклер Бессмертний, **ф. 69**, 17 справ, 1875-1879 рр.

Маклер Серебряніков Павло, **ф. 70**, 12 справ, 1871-1880 рр.

Маклер Сокольський, **ф. 71**, 4 справи, 1877-1880 рр.
Маклер Федоровський, **ф. 72**, 4 справи, 1838 рр.
Маклер Бубнов Микола, **ф. 73**, 1 справа, 1845 рр.
Маклер Данилов Іван, **ф. 96**, 71 справа, 1856-1878 рр.
Маклер Малиновський Феодосій, **ф. 116**, 3 справи, 1844 р.
Маклер Нечаєв, **ф. 117**, 2 справи, 1821-1833 рр.
Маклер Зеленський Марк, **ф. 118**, 27 справ, 1820-1837 рр.
Маклер Котляревський, **ф. 119**, 2 справи, 1840-1841 рр.
Маклер 1, 2, 3 дільниць м. Києва, **ф. 120**, 4 справи, 1832-1834 рр.

Указ Сенату від 15.04.1762 р. поклав початок діяльності маклерів у містах Російської імперії, в яких проводилися ярмарки та торги. За родом діяльності маклери поділялись на товарних та біржових і виступали посередниками при укладанні угод, засвідчували договори щодо власності на нерухоме майно, встановлювали офіційні ціни на товари, які продавались за їх участю, проводили біржові операції, слідкували за платоспроможністю осіб, які розраховувалися векселями, складали реєстри засвідчених справ – маклерські книги, видавали контрагентам засвідчення про укладені угоди – маклерські записки, які мали силу беззаперечного доказу. Перевірити маклерські книги мала право лише ревізійна комісія Міністерства фінансів, а виписи із маклерських книг могли бути оприлюднені лише в судовому засіданні.

Книги реєстрації: засвідчених контрактів, договорів, векселів, позикових листів, доручень, протестів, стягненого мита з осіб, котрі засвідчують кредитні, торгові та інші угоди. Алфавітні: покажчики осіб, які засвідчували векселі, позикові листи і протести; списки контрактів, умов і договорів, зареєстрованих у маклерів; записи векселів і позикових листів.

НОТАРІУСИ

Нотаріуси м. Києва

Нотариусы г. Киева

37 фондів, 6137 справ, 1878-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Нотаріус Орлов І. Т., **ф. 23**, 9 справ, 1880-1882 рр.
Нотаріус Мельгаф Х. Д., **ф. 24**, 16 справ, 1880-1882 рр.
Нотаріус Яковенко К. І., **ф. 25**, 18 справ, 1880-1886 рр.
Нотаріус Пономарьов К. П., **ф. 26**, 132 справи, 1880-1888 рр.
Нотаріус Видрін В. І., **ф. 27**, 46 справ, 1880-1890 рр.
Нотаріус Скорделі П. К., **ф. 28**, 73 справи, 1880-1891 рр.
Нотаріус Каришев С. А., **ф. 29**, 113 справ, 1891-1905 рр.
Нотаріус Воробйов Н. А., **ф. 30**, 384 справи, 1880-1917 рр.

Нотаріус Шебанов А. Я., **ф. 31**, 401 справа, 1882-1902 рр.
Нотаріус Попов В. М., **ф. 32**, 15 справ, 1886-1890 рр.
Нотаріус Жилін А. Д., **ф. 33**, 7 справ, 1889-1890 рр.
Нотаріус Фрейганг В. В., **ф. 34**, 29 справ, 1890-1894 рр.
Нотаріус Крюгер А. Ф., **ф. 35**, 247 справ, 1878-1915 рр.
Нотаріус Вікторов І. А., **ф. 36**, 824 справи, 1890-1920 рр.
Нотаріус Сварчевський Н. Л., **ф. 37**, 44 справи, 1894-1899 рр.
Нотаріус Шевандін Л. І., **ф. 38**, 37 справ, 1900-1902 рр.
Нотаріус Кольчевський Н. Г., **ф. 39**, 227 справ, 1901-1919 рр.
Нотаріус Шуба В. С., **ф. 40**, 5 справ, 1902-1903 рр.
Нотаріус Шенфельд С. Б., **ф. 41**, 245 справ, 1902-1914 рр.
Нотаріус Панафідін П. П., **ф. 42**, 26 справ, 1904-1908 рр.
Нотаріус Арнольд Н. Ф., **ф. 43**, 187 справ, 1906-1919 рр.
Нотаріус Бобарикін А. М., **ф. 44**, 1037 справ, 1907-1919 рр.
Нотаріус Цитович В. М., **ф. 45**, 633 справи, 1908-1919 рр.
Нотаріус Островський Г. А., **ф. 46**, 91 справа, 1913-1919 рр.
Біржовий нотаріус Сумневич А. Д., **ф. 47**, 1 справа, 1915-1916 рр.
Нотаріус Пашкевич І. С., **ф. 48**, 125 справ, 1912-1919 рр.
Нотаріус Тарновський В. А., **ф. 49**, 134 справи, 1912-1919 рр.
Нотаріус Абель В. І., **ф. 50**, 42 справи, 1913-1919 рр.
Нотаріус Щербачов А. Н., **ф. 51**, 230 справ, 1915-1919 рр.
Нотаріус Ілляшенко О. Ю., **ф. 52**, 10 справ, 1916-1917 рр.
Нотаріус Мошков І. Г., **ф. 53**, 96 справ, 1917-1919 рр.
Нотаріус Плятер А. Ф., **ф. 54**, 620 справ, 1882-1917 рр.
Біржовий нотаріус Кратцель В., **ф. 74**, 3 справи, 1876-1877 рр.
Нотаріус Савросов М., **ф. 75**, 2 справи, 1879 р.
Нотаріус Стоцький, **ф. 76**, 11 справ, 1827-1838 рр.
Нотаріус Кольчевський І. Г., **ф. 187**, 6 справ, 1903, 1911-1912, 1914 рр.
Нотаріус Заровний Д., **ф. 188**, 11 справ, 1819-1824 рр.

Діяльність нотаріусів на терені міста розпочинається з другої половини XVIII століття. Після прийняття “Положення про нотаріальну справу” (1866) до їх функцій входить складання нотаріальних актів, що засвідчують заповіти, дарчі записи, купчі і закладні грамоти на нерухоме майно та ін.

Книги нотаріальних актів. Реєстри укладених нотаріусами актів (з прізвищами). Документи про укладання нотаріальних актів, купчих та закладних грамот на нерухоме майно. Книги записів актів оскарження векселів. Доручення на право розпоряджатися майном.

II. ЕКОНОМІКА

ФІНАНСОВІ, КРЕДИТНІ І СТРАХОВІ УСТАНОВИ, ТОВАРИСТВА, ОБ'ЄДНАННЯ

Київське товариство взаємного кредиту

Киевское общество взаимного кредита

Ф. 143, 3545 справ, 1868-1918 рр. Описи. Рос. мова.

Створене у 1868 р. Надавало кредити громадянам, підприємствам під заставу нерухомого майна. Здійснювало приймання грошових вкладів, коштовностей, цінних паперів та ін. Ліквідоване у 1920 р.

Протоколи засідань ради та уповноважених осіб товариства.

Статут Київського товариства взаємного кредиту.

Документи про надання кредитів акціонерним товариствам, біржовому комітету, Київському відділенню Російського музичного товариства, Товариству лікарів-спеціалістів, Київському комерційному інституту; позик на утримання госпіталів (1914). Звіти про діяльність товариств.

Листування щодо створення у м. Києві промислово-сільськогосподарського музею.

Документи про ліквідацію товариства, передачу його майна державним установам (1920).

Особові справи членів товариства, які отримували позики.

Київське міське кредитне товариство

Киевское городское кредитное общество

Ф. 100, 2912 справи, 1887-1910 рр. Описи. Рос. мова.

Створене у 1885 р. для кредитування грошовими позиками власників нерухомого майна у м. Києві і його передмісті. Знаходилося у підпорядкуванні Київської міської поліції. Ліквідоване у 1919 р.

Протоколи засідань правління товариства, його наглядового комітету, зборів уповноважених.

Протоколи комісії міської думи щодо організації кредитного товариства (1885). Статут товариства. Документи про спорудження будівлі для розміщення товариства (1892-1893).

Доповіді і звіти правління про діяльність товариства, розподіл прибутків, порядок надання позик. Огляд діяльності товариства (1885-1910). Звіти про проведення ревізій товариства.

Документи щодо святкування 50-річчя Санкт-Петербурзького міського кредитного товариства.

Відомості про страхування майна, прийнятого під заставу (1887-1912), видачу позик для зведення будинків: Вищих жіночих курсів (1908), Троїцького народного дому, Комерційного училища (1912), Товариства швидкої допомоги, Товариства лікарів-спеціалістів (1917). Описи страхових документів на спорудження Володимирського собору. Документи про продаж нерухомого майна за непогашення позики.

Документи про проведення I, II, III Всеросійських і Всеукраїнських з'їздів представників міських кредитних товариств (1904-1905, 1908, 1913, 1917).

Доповідь голови правління товариства про внесення контрибуції, накладеної радянським урядом на іпотечні банки (1919).

Документи про ліквідацію товариства (1919).

Київське російське торговельно-промислове товариство взаємного кредиту

Киевское русское торгово-промышленное общество взаимного кредита
Ф. 160, 179 справ, 1910-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Створене у 1910 р. Об'єднувало осіб, які мали право торгу – торговців і промисловців, здійснювало грошові кредитні операції під заставу з метою розвитку торгівлі. Знаходилося у підпорядкуванні Головного правління Російського торговельного товариства. Ліквідоване у 1920 р.

Постанови правління, протоколи засідань правління і загальних зборів членів товариства, протоколи засідань ради.

Справи про надання позик під заставу нерухомого майна, річні звіти про діяльність товариства.

Протоколи засідань з'їзду представників товариств взаємного кредиту півдня Росії (1912). Листування з правлінням Оренбурзького товариства взаємного кредиту про допомогу голодуючим Оренбурзької губернії у зв'язку з неврожаєм (1912).

Баланси товариств взаємного кредиту губерній з відомостями про час їх заснування. Особові справи членів правління (1915-1916).

Київське товариство взаємного кредиту “Самодопомога”
Киевское общество взаимного кредита «Самопомощь»
Ф. 195, 113 справ, 1910-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Створене землевласниками, домовласниками, торговцями, службовцями і ремісниками на початку 1910 р. До його складу увійшло 294 члени з капіталом близько 900 тисяч карбованців. Надавало кредити на розвиток підприємництва під заставу землі, нерухомого майна, цінних паперів.

Річні звіти та баланси товариства. Списки членів і службовців товариства. Заяви орендарів садиб, землевласників, власників маєтків, магазинів, ферм, торговельних будинків, фабрик, власників аптек, агентів страхових товариств з проханням прийняти до товариства, надати кредити.

Київська спілка установ дрібного кредиту
Киевский союз учреждений мелкого кредита
Ф. 161, 436 справ, 1910-1918 рр. Описи. Рос. мова.

Створена у 1911 р. для об'єднання сільськогосподарських кредитних товариств на принципах кооперації. Спілка підпорядковувалась Київському губернському комітету в справах дрібного кредиту. Ліквідована 1918 р.

Протоколи засідань правління, загальних зборів представників установ дрібного кредиту. Статути товариств, положення про з'їзди представників кооперативних установ.

Відомості щодо надання позик кредитними товариствами для закупівлі сільськогосподарських машин, насіння, добрив, діяльності позиково-ощадних кас, участі кооперативних організацій у Всеросійській кооперативній виставці (1913). Довідка про роботу Київського губернського земства в галузі споживчої кооперації. Документи губернського з'їзду щодо розвитку кустарної промисловості, видання кооперативних журналів “Хроніка установ дрібного кредиту” і “Сплотчина”.

Київське обліково-позикове товариство взаємного кредиту

Киевское учетно-ссудное общество взаимного кредита

Ф. 197, 6 справ, 1912-1915 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване на внески групи київських землевласників, купців, власників прибуткових будинків, фабрик, заводів. Керівні функції здійснювало правління у складі голови та двох членів товариства. Надавало членам товариства кредити для розвитку підприємництва.

Звіт про діяльність товариства (1915). Список членів правління і ради товариства. Списки та особові справи службовців товариства.

Київське відділення Варшавського страхового товариства

Киевское отделение Варшавского страхового общества

Ф. 101, 104 справи, 1872-1917 рр. Опис. Пол. і рос. мови.

Засноване 1.05.1870 р. з основним капіталом 2 млн. крб. Діяло як представництво Варшавського страхового товариства (від вогню). Через мережу місцевих агентів проводило страхові операції у Київській, Подільській, Волинській, Чернігівській, Херсонській і Бессарабській губерніях, страхування рухомого і нерухомого майна від пожежі, блискавки і газового вибуху. До вирішення суперечок між товариством і застрахованими залучалися попечителі товариства, яких обирали серед почесних громадян краю. У 1911 р. Правління Київського відділення започаткувало премію імені С. Шосткевича для учнів середніх навчальних закладів, дітей із сімей службовців Київського відділення Варшавського страхового

товариства.

Циркуляри Варшавського товариства, інструкції страховим агентам щодо тарифів оцінювання майна для страхування.

Відомості щодо єдиних тарифів, які діяли по території Російської імперії, страхування млинів, заводів, фабрик, залізниць, складських приміщень, церков, монастирів, мусульманських мечетей, маєтків, сільськогосподарських споруд, техніки і реманенту. Правила оцінювання збитків.

Листування зі страховими агентами. Плани будівель та акти їх оцінювання. Протоколи засідань представників страхових товариств. Статистично-економічні відомості про м. Кишинів. Карти губерній: Бессарабської, Полтавської, Таврійської, Херсонської.

Положення про встановлення премії ім. С. Шосткевича.

Київське товариство взаємного страхування майна від вогню
Киевское общество взаимного страхования имущества от огня
Ф. 141, 26 справ, 1882-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 1882 р. Керівним органом було правління у складі двох представників міської думи. Контроль за діяльністю товариства виконувала наглядова рада. Розміри страхових внесків та виплат залежали від місцезнаходження об'єкта страхування (в районі з централізованим водогоном чи в районі, де було відсутнє постійне водопостачання). Товариство страхувало майно державних установ, приватних підприємств, домоволодіння, а його оцінювачі визначали вартість застрахованого майна та встановлювали обсяг збитків, нанесених пожежами. Оцінювачами товариства працювали В. М. Ніколаєв, М. І. Цитович, М. І. Чоколов, М. О. Снежко.

Книга реєстрації постанов правління товариства, протоколи загальних зборів членів товариства. Звіти правління товариства про здійснення операцій зі страхування; листування з установами міста щодо поновлення страхування майна.

Відомості щодо страхування домоволодінь, що належали О. Н. Терещенку, будівель Покровського жіночого монастиря, майна лікарні при монастирі, приміщень Києво-Свято-Володимирського братства, Києво-Микільського монастиря, Києво-Печерської лаври та ін.

Список членів товариства.

Документи про виділення коштів на обладнання лазаретів для поранених воїнів (1914).

Управління державними ощадними касами

Управление государственными сберегательными кассами

Ф. 200, 11 справ, 1906-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване у 1841 р. згідно Указу імператора Миколи I про створення державних ощадних кас. Підпорядковувалося Міністерству фінансів. Контролювало роботу державних ощадних кас, які здійснювали продаж цінних паперів, операції зі страхування прибутків і капіталів тощо.

Циркуляри та розпорядження Управління державними ощадними касами.

Звіт ощадної каси при Летичівському казначействі, список службовців каси.

Правила продажу ощадними касами цінних паперів і білетів державного казначейства, умови надання позик.

Інспекція державних ощадних кас Київського страхового району

Инспекция государственных сберегательных касс Киевского страхового района

Ф. 201, 203 справи, 1912, 1916 рр. Описи. Рос. мова.

Була підзвітна і підконтрольна Управлінню державними ощадними касами. У підпорядкуванні знаходилося 497 ощадних кас, проводила страхові операції на території Київського страхового району. Мала право визначати лікарів, які здійснювали медичний огляд застрахованих потерпілих, а також закріплювала їх за певною поштово-телеграфною ощадною касою.

Протокол наради представників акціонерних страхових товариств (1912).

Листування з поштово-телеграфними округами про страхові події.

Списки лікарів, які здійснювали медичний огляд застрахованих пацієнтів у містах: Києві, Чернігові, Козельці, Полтаві, Миргороді, Глухові, Рівному, Овручі, Лубнах, Мінську, Могилеві, Гомелі, Орші та ін. Списки ощадних кас у губерніях та Київському районі.

Особові справи посередників операцій зі страхування.

Список підприємств, на які розповсюджувалося Положення про страхування від нещасних випадків.

Державна ощадна каса при Київському губернському акцизному управлінні

Государственная сберегательная касса при Киевском губернском акцизном управлении

Ф. 199, 17 справ, 1888-1916 рр. Опис. Рос. мова.

Входила до складу Київського товариства взаємного кредиту. Надавала кредити членам каси.

Звіти правління каси. Рішення загальних зборів членів каси. Списки членів каси.

Державна ощадна каса при Київській конторі Держбанку

Государственная сберегательная касса при Киевской конторе Госбанка

Ф. 198, 19 справ, 1899-1918 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала приймання і видавання коштів, проведення щорічно близько 300 тисяч фінансових операцій з цінними паперами. До штату ощадної каси входило 40 службовців, які обслуговували понад 80 тисяч клієнтів.

Списки працівників. Проекти кошторисів витрат. Розпорядження, циркуляри Управління державними ощадними касами про порядок витрачання коштів. Відомості на виплату заробітної платні працівникам каси.

Повідомлення начальника Київського поштово-телеграфного округу щодо відкриття ощадкас при поштових відділеннях. Звіти позиково-ощадних товариств (1916).

Статут ощадної каси працівників Київського державного банку.

Київська державна ощадна каса

Киевская государственная сберегательная касса

Ф. 196, 228 справ, 1901-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Об'єднувала 11 ощадних відділень у Києві, а також 15 діючих при поштово-телеграфних касах в міській і приміській зонах, ощадні

каси при військово-фельдшерській школі, Києво-Подільському духовному училищі, ремісничій школі Київського благодійного товариства, початковому народному училищі села Вигурівщина Чернігівської губернії. Приймала і видавала готівку, переводила кошти до інших кас, здійснювала фінансові операції з цінними паперами.

Циркуляри та розпорядження Управління державними ощадними касами.
Списки службовців ощадної каси, відомості виплат винагороди.

Документи про затвердження кошторису витрат каси. Звіт правління каси.

Позиково-ощадна каса при Київському університеті Св. Володимира
Ссудо-сберегательная касса при Киевском университете Св. Владимира
Ф. 310, 29 справ, 1893-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Утворена у 1893 р., об'єднувала 28 викладачів університету. Мала керівний орган – наглядовий комітет, який очолював голова. Кожен член каси відраховував 1/12 частину окладу на рахунок каси. Отримані фінансові внески каса зберігала у Київському міському товаристві взаємного кредиту. Надавала кредити членам каси.

Протоколи загальних зборів, книги поточних рахунків та розрахунків з Київським міським товариством взаємного кредиту, Касові звіти, заяви на отримання позик, списки членів каси. Відомості про проведення ревізій каси.

Фінансова комісія із заснування Київського політехнічного інституту
Финансовая комиссия по учреждению Киевского политехнического института
Ф. 288, 1 справа, 1897 р. Опис. Рос. мова.

Діяла в 90-х рр. XIX ст. Завдяки її діяльності були зібрані благодійні внески на будівництво Київського політехнічного інституту імені Олександра II від київських промислового та приватного комерційного банків, Київського відділення Волзько-Камського комерційного банку, товариств Степанівських цукрових і рафінадних заводів, Могилянського, Турбовського цукрових заводів, а також приватних підприємців

Листи членів правлінь банків, товариств цукрових і рафінадних заводів до голови фінансової комісії Л. І. Бродського про виділення коштів у 1897-1900 рр.

на спорудження будівель Київського політехнічного інституту та його облаштування.

Київська каса допомоги політичним в'язням та тим, хто перебуває у засланні

**Киевская касса помощи политическим ссыльным и заключенным
Ф. 281, 2 справи, 1907-1910 рр. Описи. Рос. мова.**

Утворена 1878 р., мала відділення в кожному районі міста. Співпрацювала з місією Червоного Хреста у м. Києві. З метою надання матеріальної і фінансової допомоги особам, які перебували у тюрмах, на засланні, каторзі, а також членам їх родин, організовувала добровільний збір коштів, продуктів харчування, одягу, ліків, мила, тютюну та ін.

Місячні звіти Київської каси допомоги засудженим громадянам. Список службовців місії Червоного Хреста.

ГОСПОДАРСЬКІ, ПРОМИСЛОВІ УСТАНОВИ, ПІДПРИЄМСТВА ТА ТОВАРИСТВА

Ремісничі цехи

Ремесленные цеха

18 фондів, 3461 справа, 1782-1886 рр. Описи. Рос. мова.

Бондарський	ф. 334 , 312 справ, 1811-1876 рр.
Гончарний	ф. 329 , 210 справ, 1782-1854 рр.,
Іконописний	ф. 323 , 127 справ, 1811-1875 рр.
Кравецький	ф. 328 , 267 справ, 1792-1885 рр.
Крамарський	ф. 333 , 299 справ, 1811-1876 рр.
Ковальський	ф. 321 , 157 справ, 1811-1876 рр.
Кушнірський	ф. 326 , 204 справи, 1807-1876 рр.
Малярний	ф. 335 , 9 справ, 1881-1885 рр.
М'ясний	ф. 322 , 255 справ, 1800-1875 рр.
Музичний	ф. 336 , 118 справ, 1816-1876 рр.
Перепічний	ф. 330 , 175 справ, 1791-1876 рр.
Риболовецький	ф. 324 , 334 справи, 1704-1873 рр.
Срібних справ	ф. 337 , 297 справ, 1811-1886 рр.
Столярний	ф. 327 , 105 справ, 1810-1885 рр.
Ткацький	ф. 331 , 267 справ, 1800-1876 рр.

Цирюльницький **ф. 319**, 119 справ, 1816-1885 рр.
Шевський **ф. 325**, 206 справ, 1806-1886 рр.
Об'єднаний **ф. 332**, 7 справ, 1881-1886 рр.

Об'єднання ремісників у цехи розпочалося в XV ст. Їх створення було зумовлене необхідністю захисту станових інтересів ремісників та вимогами спільного регулювання ремісничого виробництва і торгівлі. Організацію, функцію та порядок діяльності цехів визначали їх статuti, які регламентували виробництво, якість продукції, тривалість робочого дня, кількість підмайстрів, ціни, збут, нормували політичне і громадське життя майстрів. Керували цехами ради цехмістрів, які обиралися на загальних зборах майстрів. Переважна більшість цехів розміщувалась на Подолі. У 1886 р. ліквідовані у зв'язку з розвитком капіталістичних відносин.

Накази магістрату, міської думи, управи ремісничих цехів. Цивільні вироки судів, ревізькі реєстри цехів, зобов'язання ремісників під час вступу до цехів про сплату податків.

Документи про приймання до цехів, вибори цехових старшин, старост, збирачів податків, стягнення податків і недоїмок, розподіл податків, повинностей, покарання збирачів податків, винних у розкраданні зібраних податкових сум (1838), контракти між майстрами та підмайстрами, скарги учнів-ремісників на майстрів, рекрутські набори ремісників, сплату рекрутських податків, організацію ополчення з ремісників, постачання коней, фуражу і відправлення погоничів до діючої армії (1812).

Відомості щодо участі ремісників у будівництві: Дніпровського мосту (1816), Київського заводу "Арсенал" (1824), шосе Київ–Бровари (1833), каналу Дніпро–Західний Буг (1836), Київського університету Св. Володимира (1836).

Листування щодо виготовлення ремісниками експонатів на виставки (1836, 1862).

Київський завод "Арсенал"

Киевский завод «Арсенал»

Ф. 338, 3819 справ, 1808-1920 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений у 1764 р. як арсенальна майстрова команда для ремонту та виготовлення артилерійського обладнання. Арсенал складався з так званих дворів: ділового, до якого входило безпосередньо

підприємство, складські приміщення і житлові казарми для робітників, та фуштатського – з обозами і стайнями. У другій половині XIX ст. арсенал мав ковальську, ливарну, складальну, слюсарну, шорну, клепальну і малярну майстерні. Згодом Київський арсенал перетворився на одне з найбільших військових підприємств Росії, де вироблялась зброя того часу. У 1871 р. військовозобов'язаних робітників замінено вільнонайманими. З 1884 р. на заводі використовується електрика та проводиться технічне переоснащення виробництва. Вироби арсеналу неодноразово отримували нагороди на виставках (1882 р. – Москва, 1896 р. – Нижній Новгород, 1900 р. – Париж). Історія арсеналу тісно пов'язана зі страйковим і революційним рухами 1905 р., 1917 – 1918 рр. У роки громадянської війни завод виконував ремонт військової техніки для Червоної Армії, брав участь у оснащенні Дніпровської військової флотилії.

Циркуляри, розпорядження інспектора місцевих арсеналів, Київського окружного артилерійського управління, накази начальника Київського заводу “Арсенал”.

Рапорти начальника заводу, звіти і відомості про стан заводу, кількість виготовленої продукції, постачання військових частин зброєю і боєприпасами, ремонт зброї, відібраної у польських повстанців (1831), гармат для Севастопольської фортечної артилерії, створення на заводі музею зразків продукції (1841). Наказ про реорганізацію заводу “Арсенал” (1842). Інструкція про перевезення виробів заводу на політехнічну виставку до Москви (1873).

Листування з акціонерними товариствами, торговельними фірмами про постачання заводу матеріалами, сировиною, приладами.

Документи про направлення до заводу рядових солдатів, рекрутів, кантоністів, військових поселенців (1857), їх формулярні списки, звільнення осіб, причетних до польського повстання (1863).

Відомості щодо виконання військових замовлень (1914-1918).

Правила про введення вільнонайманої праці та розформування рот (1871-1873).

Протоколи засідань військових судів стосовно покарання за порушення військової дисципліни на заводі (1871), заборони приймати на завод осіб, виключених з навчальних закладів, накладання штрафів на робітників.

Документи щодо участі робітників у страйках, революційних подіях (1897, 1902-1909), встановлення політичного нагляду за ними, заборони брати участь у діяльності політичних і громадських організацій (1906).

Проект положення про робітничі комітети на заводах артилерійського відомства (1917), протоколи засідань військово-технічної ради, загальних зборів адміністративно-технічного персоналу (1917, 1919), протоколи об'єднаних засідань військово-технічної ради і заводського комітету (1917).

Списки членів заводського комітету і осіб, обраних до Київської ради робітничих депутатів (1917).

Протоколи засідань правління і заводууправління (1919).

Київський механічний і чавуноливарний машинобудівний завод “Гретер і Криванек”

Киевский механический и чугунолитейный завод “Гретер и Криванек”
Ф. 189, 1147 справ, 1886-1922 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Заснований 1882 р. підприємцями-чехами Я. Гретером і О. Криванеком як майстерня з виготовлення ліжок. З 1890 р. – завод парових машин, котлів, насосів та іншого устаткування для цукрових, пивоварних, лісопильних заводів, залізниць. Пізніше став одним з найбільших машинобудівних підприємств міста. 1896 р. на Нижньогородському промисловому ярмарку за випуск продукції (парова машина) завод нагороджений Золотою медаллю. У 1917–1918 рр. робітники заводу брали участь у збройних повстаннях. У 1919 р. завод націоналізовано і спрямовано на виконання замовлень для Червоної Армії. У 1920–1921 рр. він випускав обладнання для цукрових заводів і млинів. 1922 р. отримав назву “Більшовик”.

Листування з підприємствами щодо замовлень на машини, прилади. Каталоги, рекламні видання продукції фірм, акціонерних товариств. Перелік вітчизняних та іноземних підприємств, які виконували замовлення заводу.

Списки акціонерів заводу з відомостями про частку акцій (1911).

Книга обліку сировини, матеріалів, робочого часу і розцінок на виготовлення виробів.

Документи щодо участі заводу у конкурсах на будівництво мостів та залізничних споруд. Відомості про стан техніки безпеки та умов праці на

заводі, листування з фабричними інспекторами про накладання штрафів на працівників, книги реєстрації нещасних випадків.

Листування з Київськими політехнічним і хіміко-технологічним інститутами, Московським технічним училищем про проходження студентами виробничої практики на заводі. Звіт професора КПІ В. П. Іжевського про випробування на заводі конструкції тепловоза.

Листування з Київським військово-промисловим комітетом про виконання заводом військових замовлень, постачання палива, металу (1915, 1916).

Циркуляри Київського товариства фабрикантів і заводчиків про порядок вирішення трудових конфліктів та виплати заробітної платні робітникам під час страйків (грудень 1917 р.), взаємодію адміністрацій і комітетів робітничого контролю. Постанова Центрального бюро професійних спілок Києва, протоколи засідань заводського комітету (1917) щодо прийняття заходів з попередження безробіття та встановлення тривалості робочого часу.

Накази Київського губвиконкому про облік майна і фінансової документації на націоналізованому підприємстві (1919).

Деміївський снарядний завод

Демиевский снарядный завод

Ф. 340, 2278 справ, 1915-1921 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений у 1915 р. В 1920 р. реорганізований на інструментальний завод. Знаходився у підпорядкуванні Головного артилерійського управління.

Історичний огляд про створення заводу (1915). Положення про завод (1918). Документи про роботу науково-технічного бюро, протоколи засідань науково-технічної ради. Плани, креслення заводу (1917). Листування з питань забезпечення заводу необхідним устаткуванням і робочою силою, виконання замовлень, а також постачання військової техніки для потреб фронту. Відомості про військовополонених, які працюють на заводі; оплату праці робітників під час страйку (1917).

Документи про припинення та відновлення діяльності заводу (1918, 1919) та перехід заводу на виготовлення замовлень мирного часу. Звіт про діяльність заводу (1920).

Протоколи загальних зборів робітників щодо забезпечення заводу робочою силою, відкликання з військових частин кадрових робітників заводу.

**Київський чавуноливарний і механічний завод фірми «АУТО»
Киевский чугунолитейный и механический завод фирмы «АУТО»**

Ф. 233, 24 справи, 1904-1918 рр. Опис. Рос. і нім. мови.

Завод випускав обладнання, окремі вузли та деталі для цукрових заводів, деревообробних підприємств, млинів, пароплавів, автомобілів, а також ваги для установ торгівлі. Під час першої світової війни забезпечував металом Деміївський снарядний завод.

Креслення виробів заводу (1904-1916). Листування з конторою А. Н. Терещенка, із заводами і промисловими підприємствами щодо виготовлення замовлень. Фінансовий звіт (1915), списки робітників (1916-1917), відомості на виплату заробітної платні, розрахункові книжки.

Київський газовий завод

Киевский газовый завод

Ф. 204, 29 справ, 1908-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Заводом здійснювалися: роботи з прокладання і ремонту міської газової мережі, встановлення і обслуговування вуличних газових ліхтарів.

Відомості на виплату заробітної платні працівникам заводу. Головна книга заводу (1913).

Паровий пивоварний завод К. Г. Шульца

Паровой пивоваренный завод К. Г. Шульца

Ф. 272, 4 справи, 1913-1916 рр. Опис. Рос. і нім. мови.

Завод виробляв пиво і здійснював його постачання до магазинів Києва та його околиць. Річний прибуток заводу складав близько 45 тисяч карбованців.

Листування з Київською міською управою, акціонерними товариствами, фірмами та ін. щодо постачання палива, цукру, солоду, тари, сировини та проведення розрахунків з ними.

Акціонерне товариство з виготовлення матриць “Екстрафон”
Акционерное общество по изготовлению матриц «Эстрафон»
Ф. 274, 3 справи, 1913-1918 рр. Описи. Рос. мова.

Товариство займалося виробництвом масел, мало власні цехи: пресувальний, шліфувальний, гальванопластики, механічний, з виробництва матриць, ремонтну і столярну майстерні.

Опис майна товариства “Екстрафон” (1913), касова книга товариства (1915), головна книга (1918).

Київське відділення Московського товариства друкарської справи та торгівлі “І.К.Кушнерьов і К^о”
Киевское отделение Московского товарищества печатного дела и торговли “И. К. Кушнерев и К^о”
Ф. 261, 2 справи, 1914-1915 рр. Описи. Рос. мова.

Діяло як відділення московського товариства. У відділенні працювало 120 чоловік. З початком першої світової війни значну частину робітників мобілізовано на фронт.

Особові рахунки службовців за 1914, 1915 рр.

Товариство Київського цукрорафінадного заводу
Товарищество Киевского сахарорафинадного завода
Ф. 279, 45 справ, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Об’єднувало власників Київського цукрорафінадного заводу, що розташовувався на околиці міста в с. Деміївка. Завод виготовляв і реалізовував патоку, цукор-рафінад, мелясу. При ньому працювали лікарня і школа, проводилися екскурсії для студентів київських політехнічного інституту ім. Олександра II та 2-го комерційного училища.

Плани і креслення будівель заводу. Списки та особові рахунки робітників і службовців. Документи з особового складу працівників. Листування з

комерційними установами щодо виконання замовлень. Книга реєстрації нещасних випадків. Книги: касові, балансові, інвентарні, товарні. Описи майна заводу, акт генеральної ревізії (1919).

Київське спрощене ремісниче управління
Киевское упрощенное ремесленное управление
Ф. 339, 7698 справ, 1873-1904 рр. Описи. Рос. мова.

Засноване у 1802 р., мало статус управи для керівництва ремісничими цехами. Очолював управу ремісничий голова, який обирався представниками від кожного цеху. У 1886 р. управа реорганізована у Київське спрощене ремісниче управління. Підпорядковувалось спочатку магістрату, а потім – міській думі. Ліквідоване у 1902 р.

Укази Київського губернського правління, магістрату, міської думи, статут, протоколи засідань, розпорядження управи.

Документи про обрання службових осіб управи – старост, старшин, урядників, збирачів податків; віднесення до стану міщан, вільновідпущених селян, відставних солдат, кантоністів, казенних і удільних селян, вихідців з інших країн, іногородніх ремісників, рудокопів; приписку до цеху ремісників.

Ревізькі реєстри міщан м. Києва, в т.ч. відомості про кількість ремісників у Києві.

Відомості щодо стягнення з ремісників податків, скарги ремісників на переобтяження їх податками; рапорти цехів про недоїмки з податків, кількість податкових грошей, зібраних з ремісників, проведення рекрутських наборів із ремісників, покарання підмайстрів і учнів за втечу від майстрів, накладення штрафів на ремісників.

Документи щодо видавання свідоцтв на право займатися ремісництвом, протоколи цехових експертів про екзамени і затвердження у званні майстра, підмайстра, цехового робітника.

Листування з ремісничими управами, міською думою про відрядження представників на з'їзд російських діячів з технічної і професійної освіти (1889), участь ремісників у ярмарках, виставках, створення цеху сажотрусів (1856).

Контракти на виконання ремісниками робіт для установ, приватних осіб, комісаріатського депо, польової комісаріатської комісії, казенної палати, на будівництво Київської фортеці, Київського університету, Київської духовної академії.

Документи щодо встановлення опікунства над майном сиріт, неповнолітніх, набору хлопчиків до міської музичної капели (1804).

Технічна контора інженера Є. К. Сікардо

Техническая контора инженера Е. К. Сикардо

Ф. 258, 27 справ, 1902-1914 рр. Опис. Рос., франц., нім. мови.

Належала громадянину Франції Єгору (Георгу-Павлові) Карловичу Сікардо. Конторою виконувалися роботи з ремонту різноманітної техніки. Комплектуючі деталі до обладнання надходили з Риги і Парижа.

Грошові перекази, рахунки, баланси, виписка банку із рахунку контори. Листи до А. Г. Шлезінгера з проханням переведення коштів на поточний рахунок до російського банку та від директора майстерні аеропланів. Заповіт інженера Є. К. Сікардо (копія).

Управління справами Уповноваженого Голови Особливої наради з палива по м. Києву

Управление делами Уполномоченного Особого Сопровождающего по топливу г. Киева

Ф. 191, 39 справ, 1916-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Створене в роки першої світової війни для контролю за забезпеченням паливом установ і підприємств, які виконували замовлення держави.

Анкети і опитувальні листи споживачів палива. Відомості про наявність та потреби у паливі електростанцій, млинів, шкіряних, лісопильних і цукрових заводів Волинської, Донецької, Запорізької, Катеринославської, Київської, Кременчузької, Миколаївської, Одеської, Подільської, Полтавської, Чернігівської, Харківської губерній.

Київське електричне товариство**Киевское электрическое общество**

Ф. 149, 222 справи, 1891-1918 рр. Описи. Рос. і нім. мови.

Засноване як акціонерне товариство у 1900 р. Російським електричним товариством “Уніон”, якому згідно з договором терміном на 40 років Київською міською думою було надано право влаштування та експлуатації електричних мереж для освітлення міста. Товариству підпорядковувалась Центральна електростанція міста та електромережа, яка постачала електроенергію підприємствам і установам міста, приватним особам, а також виконувала роботи з прокладання електромереж. Ліквідоване 1917 р.

Доповідь засновника товариства першим загальним зборам акціонерів (1900).

Протоколи засідань правління, зборів акціонерів; доповіді про діяльність товариства; списки акціонерів. Розпорядження, інструкції, циркуляри правління товариства.

Звіти про роботу Центральної електричної станції (1912-1917); відомості про її оснащення, розширення електричної мережі, обладнання вуличного освітлення, якість вугілля. Листування з акціонерними товариствами і фірмами щодо постачання та ремонту обладнання (лічильників, турбогенераторів та ін.), придбання нафти, вугілля, видавання концесій на будівництво та експлуатацію електростанцій в містах Кам'янець-Подільському, Черкасах.

Журнали обліку показників вимірювальних приладів електростанції. Технічні звіти з експлуатації електростанцій. Відомості про лінії електромереж міста.

Книги обліку накладання стягнень на робітників, журнали реєстрації нещасних випадків (1902-1911).

Положення про тарифи на електроенергію.

Київське товариство штучних мінеральних вод**Киевское общество искусственных минеральных вод**

Ф. 273, 2 справи, 1879-1880 рр. Опис. Рос. мова.

Створене в 1834 р. як акціонерне товариство. Його метою було

відкриття й утримання підприємств із виготовлення штучних мінеральних вод. 25.06.1876 р. імператор Олександр II затвердив статут товариства. Якість виготовленої продукції контролювалась медичним управлінням. Керівні функції здійснювало Правління товариства, яке формувалось з п'яти директорів, обраних власниками акцій на трирічний термін. 1880 р. товариство з активами, пасивами і нерухомим майном перейшло у власність міста.

Особовий рахунок Київського товариства штучних мінеральних вод.
Документи про ліквідацію товариства.

Правління Київського товариства каналізації
Правление Киевского общества канализации
Ф. 214, 48 справ, 1892-1909 рр. Опис. Рос. мова.

Створене власниками будинків Києва 22.12.1892 р. Статут товариства затверджений імператором Миколою II. Керівним органом було його правління, яке контролювало спорудження і експлуатацію каналізаційних мереж та споруд у місті. До власності товариства належали машинні станції – Троїцька і Подільська, де працювало близько 70 робітників. У 1898 р. товариством започатковано премію імені Є. І. Афанасьєва за найкращий друкований твір у галузі каналізаційної та санітарної справи. Припинило діяльність у 1909 р. Системи каналізації перейшли у власність міста, управа виплатила акціонерам 1 мільйон карбованців, а з метою покриття витрат випустила міську облігаційну позику.

Справа про організацію товариства, списки акціонерів.

Листування з Київською міською управою, губернським статистичним комітетом, правлінням Товариства водопостачання, підприємствами міста і громадянами про відведення земельних ділянок під будівництво збірних і приймальних колодязів, приєднання садибних відводів до вуличної мережі, проведення та ремонт каналізаційної мережі.

Проекти та кошториси на облаштування каналізації в м. Києві за гідротехнічною системою, проведення відвідної гілки (Вознесенський узвіз).

Звіти про діяльність Київської контори каналізації К. Я. Балкіна (1896, 1897). Справи про судові позови купців В. А. Пашкова і С. В. Кульженка до Київського товариства каналізації щодо відшкодування збитків домовласникам.

УСТАНОВИ ТРАНСПОРТУ І ЗВ'ЯЗКУ

Правління Товариства Київської міської залізниці

Правление Общества Киевской городской железной дороги

Ф. 209, 38 справ, 1893, 1904-1919 рр. Описи. Рос. і франц. мови.

Засноване з метою розвитку мережі міського залізничного транспорту. Обиравось на загальних зборах акціонерів. Рейковий міський транспорт відкрито в Києві 20.07.1891 р. на кінній, а пізніше на паровій тязі. 1.06.1892 р. у місті започатковано рух електричного трамваю. Його проект розроблено А. Струве.

Накази та звіти правління. Плани мереж міської залізниці із зазначенням тарифів кожної лінії (1909, 1916). Опис інвентарного майна Київської міської залізниці. Копія колективного договору між трамвайним товариством м. Києва і спілкою робітників і службовців правління. Відомості про кількість нещасних випадків на міській залізниці (1906, 1907). Звіти інженерів правління про розвиток електротранспорту у Німеччині (1893).

Список робітників-ремонтників вагонів, журнал штрафів, ордери на виплату коштів за дні хвороби, відпусток кондукторам і контролерам, заяви про зарахування та звільнення зі служби.

Київська Центральна телеграфна контора Київського поштово-телеграфного округу

Киевская Центральная телеграфная контора Киевского почтово-телеграфного округа

Ф. 156, 56 справ, 1894-1919 рр. Описи. Рос. мова.

Забезпечувала функціонування телеграфної мережі у Києві. Перші поштово-телеграфні відділення у районах міста відкрились у 1881 р. Завдяки міському телеграфу підтримувався зв'язок з містами: Москвою, Одесою, Берліном. Пізніше на терені міста існувало 14 районних телеграфних відділень. На телеграфі працювало понад 300 чоловік.

Циркуляри, накази канцелярії комісара Генерального секретаріату пошт та телеграфів України, протоколи засідань структурних підрозділів комітету (1913, 1917). Список працівників, посвідчення на дозвіл проживання у м. Києві

чиновникам, відрядженим з Варшавського поштово-телеграфного округу. Журнал реєстрації ремонту телеграфної лінії. Списки службовців, які вивчають апарат “Боддо”.

Списки і рапорти службовців про приймання їх на курси, видаткові кошториси (1918), Відомості про надання допомоги сім'ям військовослужбовців. Посвідчення співробітників про проходження військової служби та звільнення від призову до армії.

Київська поштова контора Київського поштово-телеграфного округу
Киевская почтовая контора Киевского почтово-телеграфного округа
Ф. 155, 275 справ, 1892-1919 рр. Описи. Рос. мова.

1849 р. відкрито першу поштову контору. Здійснювала поштові операції – пересилання листів, бандеролей, посилок, забезпечувала телефонний зв'язок між Києвом та іншими містами. Проводила ремонт телефонних ліній в Києві і приміській зоні.

Циркуляри Управління і начальника округу зв'язку про заборону видання газет та кореспонденції. Листування щодо затримання листів, конфіскацію забороненої літератури. Порядок пересилання кореспонденції, адресованої царським особам. Дані про формування польових поштових відділень, відкриття поштового відділу при Управлінні Південно-Західної залізниці. Кошторис на обладнання кінної поштової станції. Списки службовців, призначених на польову службу, посвідчення особи. Відомості про періодичні видання, що виходили у Києві, і замовлення на них. Списки, анкети, довідки та перелік особових документів службовців. Наказ про збільшення заробітної платні унтер-офіцерам і поштарям (1909). Звіт начальника про роботу контори і її відділень. Накази начальника округу з грифом “таємно”.

Листування з Управлінням округу зв'язку та відділеннями щодо змін у мережі телефонних ліній, популяризації поштових марок. Циркуляр начальника округу щодо порядку направлення телеграм за кордон, формування польових контор (1914).

Правила з організації військової цензури, інструкції і вказівки військовим цензорам.

Київські міські поштово-телеграфні відділення Київського поштово-телеграфного округу

Киевские городские почтово-телеграфные отделения Киевского почтово-телеграфного округа

19 фондів, 241 справа, 1894-1918 рр. Описи.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 1 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 121**, 35 справ, 1903-1917 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 2 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 122**, 4 справи, 1903-1908 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 3 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 123**, 23 справи, 1905-1917 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 5 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 124**, 20 справ, 1913-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 6 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 125**, 23 справи, 1904-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 7 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 126**, 3 справи, 1915-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 9 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 127**, 13 справ, 1911-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 10 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 128**, 11 справ, 1913-1914 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 11 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 129**, 8 справ, 1910-1914 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 12 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 130**, 14 справ, 1912-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 13 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 131**, 8 справ, 1913-1917 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 14 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 132**, 3 справи, 1912-1916 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 15 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 133**, 13 справ, 1906-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 16 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 134**, 11 справ, 1916-1918 рр.

Київське міське поштово-телеграфне відділення № 17 Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 135**, 13 справ, 1916-1918 рр.

Київське міське Подільське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 136**, 12 справ, 1894-1915 рр.

Київське міське Деміївське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 137**, 23 справи, 1903-1918 рр.

Київське міське Печерське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, **ф. 138**, 3 справи, 1901-1902, 1917 рр.

Київське міське Троїцьке поштово-телеграфне відділення, **ф. 139**, 1 справа, 1918 р.

поштовий і телеграфний зв'язок з містами, здійснювали передплату і доставку газет, журналів. Проводили вилучення забороненої кореспонденції.

Накази та циркуляри Київського поштово-телеграфного округу. Циркуляри начальника Київського поштово-телеграфного округу про затримання та вилучення забороненої кореспонденції. Відомості про діяльність відділень. Листування про вилучення кореспонденції та накладання арешту на заборонені газети та журнали. Протоколи службових засідань. Список таборів військовополонених у Німеччині. Списки службовців, нагороджених бронзовою медаллю на честь 300-річчя правління Дому Романових. Перелік речей, заборонених для вивезення із Росії.

Акти ревізій відділень. Інструкція про шифрувальні таблиці для адміністративно-службового листування. Накази, телеграми та відозви Державної Думи та Тимчасового уряду.

УСТАНОВИ, КОМІТЕТИ, КОМІСІЇ З БУДІВНИЦТВА

Будівельний комітет із спорудження корпусів Київського університету Св. Володимира

Строительный комитет для постройки зданий Киевского университета Св. Владимира

Ф. 241, 474 справи, 1836-1844 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений у 1836 р. під головуванням попечителя Київського учбового округу. Головним архітектором будівництва університету і членом комітету був академік О. В. Беретті. Будівництво корпусів університету закінчено в 1843 р. Ліквідований в 1844 р.

Положення про комітет. Журнали засідань комітету, листування щодо асигнування коштів на будівельні роботи. Розрахунки, кошториси на будівельні роботи та матеріали, відомості на оплату праці робітників. Звіти про проведені роботи.

Відомості щодо відведення земельної ділянки для влаштування ботанічного саду (1837), будівництва астрономічної обсерваторії (1841-1844), проведення опоряджувальних робіт у корпусах університету (1842-1843).

Комітет з відновлення Києво-Софійського собору
Комитет по восстановлению Киево-Софиевского собора
Ф. 300, 31 справа, 1844-1861 рр. Опис. Рос. мова.

Створений у 1843 р. для проведення капітального ремонту собору.
Ліквідований в 1853 р. після закінчення робіт.

Протоколи засідань комітету.

Листування: з академіком Ф. П. Солнцевим, архітектором П. І. Спарро про проведення реставраційних робіт; Київським, Подільським і Волинським генерал-губернатором, Київським митрополитом про переобладнання усипальниці князя Ярослава Мудрого у соборі (1848).

Документи про затвердження проекту реконструкції собору і збір коштів на його відновлення; відомості про хід робіт з відновлення живопису стародавніх фресок; реставрацію стародавніх фресок грецького живопису живописцем Макаром Пешехоновим, розпис орнаменту колони під хорами (1849) і бічних притворів у стилі стародавнього живопису; покриття золотом куполів з верхами, виготовлення бронзових люстр (1851), брукування вулиць біля собору, затвердження плану фасаду і надбудови поверху на дзвіниці собору (1851). Огляд робіт з відновлення Києво-Софійського собору.

Піклувальний комітет з будівництва Києво-Либідської Троїцької церкви
Попечительный комитет по строительству Киево-Лыбедской Троицкой церкви
Ф. 311, 1 справа, 1901-1907 рр. Опис. Рос. мова.

Заснований 7.01.1901 р. парафіянами Києво-Либідської Троїцької церкви для збору коштів і будівництва нового кам'яного храму.

Рішення зборів парафіян про заснування піклувального комітету. Списки членів комітету. Положення про піклувальні комітети при православних церквах. Протоколи засідань комітету. Акт про виділення землі під будівництво церкви.

Листування з департаментом державного казначейства Міністерства фінансів, Київською духовною консисторією, митрополитом Київським і Галицьким, Києво-Печерською лаврою, благочинним Старокиївських, Печерських і Новозбудованих церков, цегельним заводом Г. С. Яська, архітектором Є. Ф. Єрмаковим, а також з М. Т. Дегтярьовим, Н. А. Терещенком щодо збору коштів та перебігу будівництва.

Комітет зі спорудження пам'ятника Богдану Хмельницькому у м. Києві
Комітет по сооружению памятника Богдану Хмельницкому в м. Киеве
Ф. 301, 12 справ, 1870-1890 рр. Опис. Рос. мова.

Створений при Київській археографічній комісії 5.05.1870 р. для організації робіт із будівництва пам'ятника Богдану Хмельницькому. Ліквідований у 1884 р.

Протоколи засідань комітету. Проект та креслення пам'ятника. Договір про спорудження пам'ятника зі скульптором М. О. Мікешиним. Кошторис на проведення робіт. Листування з автором про хід робіт, усунення недоробок та оплату праці.

Відомості щодо збирання коштів та звіт про їх витрачання.

Договір з ливарним і механічним заводами у Санкт-Петербурзі на відлиття статуї та доправлення її до Києва, спорудження п'єдесталу. Нарис історії будівництва пам'ятника.

Комітет зі спорудження Володимирського собору у м. Києві
Комитет по постройке Владимирского собора в г. Киеве
Ф. 298, 90 справ, 1852-1893 рр. Опис. Рос. мова.

Утворений у 1852 р. з метою керівництва та координації робіт зі спорудження собору. Проект собору виконано архітекторами І. В. Штромом та П. І. Спарро. Згодом проект перероблено О. В. Беретті. Крім того, до виконання робіт були залучені архітектори Р. Б. Бернгард, В. М. Ніколаєв і К. Я. Маєвський. Припинив діяльність після закінчення робіт у 1896 р.

Протоколи засідань комітету. Повідомлення губернських правлінь, губернаторів, міських дум і магістратів, земських судів, приватних осіб про

внесення коштів і збір пожертв на будівництво собору. Підписні листи, книги обліку грошових надходжень.

Документи про перегляд архітектором О. В. Беретті проектів споруди і кошторисів, складених архітекторами І. В. Штромом і П. І. Спарро, визначення місця для розташування собору.

Особова справа академіка О. В. Беретті.

Листування з Міністерством внутрішніх справ, Київським, Волинським і Подільським генерал-губернаторами про призначення головного архітектора.

Відомості про випробування міцності споруди.

**Комісія, заснована для забудови Києво- Подільської частини міста
Комиссия, учрежденная для строительства Киево-Подольской части
города**

Ф. 240, 41 справа, 1812-1835 рр. Опис. Рос. Мова.

Заснована після пожежі Подільської частини міста в 1811 р. з метою контролю за плануванням і відведенням земельних ділянок громадянам міста, які постраждали внаслідок пожежі. Ліквідована в 1835 р.

Заяви від мешканців міста про відведення їм земельних ділянок під будівництво нових будинків. Постанови комісії про відведення земельних ділянок під будівництво народного училища і заводу фарб, а також відмову у відведенні земельних ділянок особам, які не належать до числа погорільців; надходження до комісії пожертв від населення.

Документи про розкрадання членами комісії коштів, асигнованих на будівництво.

**Доглядач Київських військових споруд
Смотритель Киевских воинских строений**

Ф. 265, 13 справ, 1845-1873 рр. Описи. Рос. мова.

Відповідав за будівництво, ремонт і матеріальне забезпечення Дніпровської, Васильківської і Житомирської застав, а також Двірцевої гауптвахти, в'язниці, куренівських бараків, пекарень, кухонь, бань, криниць, які перебували у власності військового відомства.

Листування з Київськими повітовим предводителем дворянства, командиром гарнізонного батальйону, квартирною комісією, губернською будівельною і шляховою комісією щодо будівництва військових споруд в м. Києві, одержання будівельних матеріалів для ремонту і будівництва військових споруд, передавання міських кухонь у підпорядкування доглядача військових споруд, придбання посуду для Київської етапної тюрми, продажу із торгів Деміївської військової кухні, проведення ремонту приміщень штабу Київського військового округу.

УСТАНОВИ ТОРГІВЛІ

Адміністрація у справах купця М. Д. Вайнштейна
Администрация по делам купца М. Д. Вайнштейна
Ф. 202, 70 справ, 1863-1908 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала керівництво справами торгового дому купця М. Д. Вайнштейна та закупівлю цукру на цукрових заводах, а також його продаж. Постачала технічне обладнання для цукрових заводів України.

Головні, розрахункові, касові та облікові книги. Статистичні відомості про роботу цукрових та рафінадних заводів. Протоколи засідань адміністрації заводу.

Адміністрація в справах торгового дому О. К. Кумбарі
Администрация по делам торгового дома А. К. Кумбари
Ф. 275, 34 справи, 1898-1903 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала керівництво справами торгового дому, який діяв при Рокитнянському цукровому заводі, власником якого був цукрозаводчик Олександр Клеантович Кумбарі. Торговий дім контролював виробництво і постачання цукру до магазинів міст Харкова, Ростова, Рязані, Ярославля, Нижнього Новгорода, Тамбова та ін, а також закупівлю технічного обладнання та сировини для заводу. Рішенням Київського окружного суду від 07.11.1902 р. торговий дім визнано банкрутом, припинено його діяльність, а О. К. Кумбарі, як боржника, заарештовано.

Протоколи загальних зборів кредиторів О. К. Кумбарі та списки кредиторів. Документи про приймання О. К. Кумбарі до членів Всеросійського товариства цукрозаводчиків. Грошові рахунки, звіти, баланс та відомості щодо наявності цукру на Рокитнянському цукровому заводі.

Документи слідства у справі О. К. Кумбарі, про відчужування земельної ділянки за не виплату оброку до казни, невиконання умов контракту, укладеного з Управлінням державного майна (1903).

Відомості про результати посівів цукрового буряка у Волинській, Київській, Подільській та ін. губерніях (1898).

Торговий дім “С. Терпиловський і К. Глясс”
Торговый дом «С. Терпиловский и К. Глясс»
Ф. 219, 6 справ, 1909-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Торгував промисловими товарами, обладнанням для фабрик і заводів, сировиною, тарою. Основний капітал дому складав 20 тис. крб., а річний прибуток – близько 7 тис. крб.

Головні та касові книги.

Торговий дім купця М. Ц. Абрамовича
Торговый дом купца М. Ц. Абрамовича
Ф. 221, 1 справа, 1915 р. Опис. Рос. мова.

Реалізовував сільськогосподарські машини і реманент у містах Чернігові, Іскоростені, Ржищеві, Яготині та ін.

Розрахункова книга (1915).

Торговий дім купця С. Г. Дитинковського
Торговый дом купца С. Г. Дытынковского
Ф. 222, 1 справа, 1904-1905 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснював продаж алкогольних напоїв, тютюнових виробів і продуктів харчування через мережу магазинів у місті Києві і Пущі-Водиці.

Касова книга.

Торговий дім “Ремер і К^о”

Торговый дом «Ремер и К^о»

Ф. 223, 1 справа, 1904 р. Опис. Рос. мова.

Займався закупівлею і продажем будівельних матеріалів, комплектуючих деталей для спорудження фонтанів, вуличних ліхтарів, труб для водопостачання, арматури та ін.

Книга запису оборотів товару (1904).

Київське російське торговельне товариство

Киевское русское торговое общество

Ф. 225, 5 справ, 1909-1912, 1914 рр. Опис. Рос. мова.

Капітал товариства складали членські внески засновників. Здійснювало торгівлю промисловими товарами. Ліквідоване в лютому 1920 р.

Головні і касові книги товариства.

Списки членів товариства – неплатників внесків.

Товариство з продажу вина “Г. Христофоров і К^о”

Товарищество по продаже вина «Г. Христофоров и К^о»

Ф. 211, 5 справ, 1905-1907, 1909 рр. Опис. Рос. мова.

Відділення товариства діяли в містах Бердичеві, Одесі, Нижньому Новгороді. Здійснювали закупівлю алкогольних напоїв (вина, лікерів, пива), сиропів і т.д. в Україні, а також за кордоном з подальшою реалізацією товарів через мережу власних магазинів.

Книги: головна та обліку дебіторів та кредиторів товариства.

Товариство мануфактур “Ісаак Шварцман”

Товарищество мануфактур «Исаак Шварцман»

Ф. 263, 1 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.

Товариство мало у містах Києві, Кременчузі, Харкові мережу магазинів з відділами: суконним, полотняним, меблевим, галантерейним, продажу ковдр і хусток, виробів із хутра, білизни, паперу тощо.

Звіт і баланс товариства.

Акціонерне товариство з торгівлі технічними виробами “Брати К. і А. Вюрглер”

Акционерное общество по торговле техническими изделиями «Братья К. и А. Вюрглер»

Ф. 266, 2 справи, 1912, 1916 рр. Опис. Рос. мова.

Створене шістьма акціонерами, які мали російське і швейцарське підданство. Щорічний прибуток товариства складав близько 70 тис. крб.

Протоколи загальних зборів товариства (1912, 1916).

Акціонерне товариство “Дніпровський тютюн”

Акционерное общество «Днепровский табак»

Ф. 349, 1 справа, 1913 р. Опис. Рос. мова.

Товариство здійснювало продаж тютюнових виробів за оптовими цінами.

Книга реєстрації проданого тютюну. Списки покупців.

Київське відділення фабрично-торговельного товариства “Р.Келлер і К°”

Киевское отделение фабрично-торгового товарищества «Р.Келлер и К°»

Ф. 224, 2 справи, 1914-1915 рр. Опис. Рос. мова.

Торгувало промисловими товарами.

Головні і касові книги товариства.

Київське відділення англійського акціонерного товариства торгівлі зуболікувальним приладдям “Клавдій Аш, сини і К°”

Киевское отделение английского акционерного общества торговли зубо-врачебными принадлежностями «Клавдий Аш, сыновья и К°»

Ф. 217, 12 справ, 1912-1919 рр. Опис. Рос. і англ. мови.

Підпорядковувалось Лондонському правлінню товариства “Клавдій Аш, сини і К°”, яке об’єднувало 32 відділення у 18 країнах світу. Київське відділення мало мережу магазинів у Києві і Одесі. Здійснювало роздрібну торгівлю товарами англійського виробництва: обладнанням для стоматологічних кабінетів, інструментами, препаратами для лікування зубів, зубними

протезами.

Книги: головні, касові, балансові, а також – запису витрат на закупівлю товарів за кордоном. Прейскуранти цін на імпортовані товари та зубні протези.

Київський біржовий комітет

Киевский биржевой комитет

Ф. 226, 21 справа, 1869-1915 рр. Опис, каталог. Рос. мова.

Створений в 1866 р. як керівний орган Київського біржового товариства. Здійснював оформлення комерційних і торговельних операцій на біржі. Ліквідований в 1917 р.

Документи про відкриття Київської біржі. Протоколи загальних зборів біржового товариства, засідань комітету.

Листування щодо розвитку цукрової промисловості, створення сприятливих умов для діяльності заводів, експорту цукру і хліба за кордон, забезпечення заводів паливом, організацію мережі складів, підвищення цін на цукор (1892), надання кредитів промисловцям, проведення операцій з відсотковими паперами, стану валютного ринку.

Листування з Міністерством шляхів сполучення щодо прокладання залізничних магістралей, зокрема, Санкт-Петербург –Київ–Одеса (1899), проект водної магістралі Херсон–Рига (1913).

Відомості про міжнародні торговельно-промислові виставки.

Київський ярмарковий комітет

Киевский ярмарочный комитет

Ф. 238, 8 справ, 1857-1858 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснював наглядові функції за проведенням торгів та укладанням контрактів на закупівлю-продаж ремісничих і промислових виробів, сільськогосподарських продуктів.

Книги реєстрації купцями товарів, обліку прибуткових коштів.

Торгова крамниця купця Безверхова

Торговая лавка купца Безверхова

Ф. 220, 2 справи, 1863-1873 рр. Опис. Рос. мова.

Належала київському купцю 2-ї гільдії Івану Семеновичу Безверхову. Торгувала продовольчими та промисловими товарами.

Книга записів обігу товарів.

Склад машин та інших товарів П. І. Качинського і І. Я. Барчевича в м. Києві

Склад машин и других товаров П. И. Качинского и И. Я. Барчевича в г. Киеве

Ф. 262, 1 справа, 1871 р. Опис. Рос. мова.

Реалізовував автомобілі, машини для сільського господарства, садовий реманент, вентилятори, насоси, кухонний і столовий посуд, годинники, ковзани, обладнання для виготовлення морозива і вершкового масла та ін. предмети та товари, які закуповувалися у містах Санкт-Петербурзі, Москві, Кракові, Варшаві, Відні, Берліні, Ризі, Лондоні, Гамбурзі.

Книги обліку надходження машин та інших товарів, що надійшли до складу, прейскуранти цін.

III. ОСВІТА, НАУКА, КУЛЬТУРА

УСТАНОВИ ОСВІТИ

Київський університет Св. Володимира

Киевский университет Св. Владимира

Ф. 16, 72007 справ, 1834-1920 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Заснований як вищий навчальний заклад у 1833 р. Відкритий 15 липня 1834 р. у складі юридичного та філософського факультетів. У 1841 р. відкрито медичний факультет, а у 1850 р. замість філософського факультету створено історико-філологічний і фізико-математичний. Підпорядковувався попечителю Київського навчального округу та Міністерству народної освіти, з 1919 р. – Наркомату освіти УСРР. У цьому ж році до університету приєднані Вищі жіночі курси А. В. Жекуліної, Київський жіночий медичний інститут, Український університет, юридичний інститут. Серед професорсько-викладацького складу і випускників університету відомі вчені, діячі науки, техніки, літератури, медици. У 1920-1934 рр. діяв як Київський інститут народної освіти.

Документи про відкриття університету (1834), створення ради і правління, організацію навчального процесу, обрання ректорів, деканів, професорів, доцентів університету (1835).

Документи про затвердження проекту головного корпусу університету (архітектор В. І. Беретті) обрання комітету для будівництва університету. Кошториси витрат на утримання клінік, лабораторій, кабінетів, астрономічної обсерваторії, друкарні, анатомічного театру.

Протоколи засідань ради ректорату і правління університету, деканатів факультету, розпорядження ректора, річні звіти університету, факультетів, кабінетів, лабораторій; статистичні відомості про зарахування студентів, склад студентів і викладачів.

Листування з Київським цивільним губернатором і генерал-губернатором, жандармським управлінням, охоронним відділенням щодо

політичної неблагонадійності студентів, відрахованих з університету та інших навчальних закладів за участь у студентських акціях протесту (1839, 1863, 1905-1912). Листування з Київським навчальним округом про участь студентів університету у подіях з відзначення 100-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка (1914).

Рішення канцелярії університету про продовження надання професорських стипендій Є. В. Тарле (1896), М. К. Гудзію (1911), О. Ю. Шмідту (1913), відрядження професорських стипендіатів для проведення наукових дослідів і поглиблення наукових знань: Г. М. Мінха – до Туркестану для дослідження прокази (1885), В. К. Високовича – до Індії, С. Г. Навашина і лаборанта О. О. Караваєва – до Самарканда для проведення ботанічних і зоологічних дослідів. Документи про участь наукових співробітників університету у Всеросійських і міжнародних наукових з'їздах і конгресах.

Документи про створення російсько-французької зоологічної станції у Вілла-Франка (Франція) під керівництвом проф. О. О. Коротнєва (1888), створення ботанічних садів, астрономічної обсерваторії.

Повідомлення, рапорти до ради, правління університету від викладачів: М. П. Авенаріуса, Б. Я. Букреєва, М. А. Бунге, М. Є. Ващенко-Захарченко, Х. Я. Гюббенетта, О. П. Вальтера, В. К. Високовича, К. Г. Воблого, Д. О. Граве, В. П. Єрмакова, Д. К. Заболотного, В. А. Караваєва, А. О. Ковалевського, О. О. Коротнєва, Й. Й. Косоногова, В. І. Лучицького, М. П. Кравчука, С. Г. Навашина, П. В. Павлова, А. М. Павлова, О. М. Паульсона, Д. М. Петрушевського, І. І. Рахманінова, С. М. Реформатського, О. М. Сєверцова, М. В. Скліфосовського, В. Б. Томса, К. М. Феофілактова, О. В. Фоміна, Н. В. Цингера, Ю. К. Шимановського, І. Ф. Шмальгаузен, Ф. Г. Яновського та ін.

Документи про обрання почесними членами університету: І. О. Гончарова (1884), Я. К. Грота (1882), А. М. Майкова (1888), Д. І. Менделєєва (1880), І. І. Мечникова (1898), О. М. Островського (1884), М. І. Пирогова (1855), К. А. Тимирязєва (1913), І. С. Тургенєва (1879), Л. М. Толстого (1884).

Документи про проведення викладачами і студентами археологічних розкопок пам'ятника “Золоті ворота” у м. Києві, курганів в Сквирському і Житомирському повітах, отримання нумізматичної колекції монет, колекції мексиканських рослин. Описи стародавніх пам'яток культури.

Правила приймання і здавання іспитів при вступі до університету, програми курсів лекцій, протоколи іспитів: курсових, семестрових, на ступінь магістра, на звання вчителя гімназії; списки студентів і відомості про них. Відомості про нагляд за поведінкою студентів. Заяви, рапорти про зарахування до університету, звільнення студентів від оплати за навчання, виконання студентами військового обов'язку. Списки студентів.

Документи про відкриття університетської клініки, аптеки (1843), надання допомоги професорами медичного факультету у боротьбі з епідеміями холери в Кременецькому повіті Волинської губернії (1837), Києві (1869), Полтавській, Подільській, Бессарабській, Херсонській губерніях (1885-1886).

Фінансові звіти, кошториси витрат на будівництво та утримання будівель і приміщень університету, ботанічного саду, навчально-допоміжних установ. Штатні розписи університету.

Київський політехнічний інститут

Киевский политехнический институт

Ф. 18, 9074 справи, 1897-1920 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Створений у 1898 р. Розпочав діяльність у приміщенні Київського комерційного училища. Мав чотири факультети: хімічний, механічний, інженерний і агрономічний. У 1898-1901 рр. інститутом споруджувались власні корпуси за проектом архітектора професора Г. С. Кітнера, а згодом розплановано паркову зону. Перший випуск відбувся 1903 р. Головою екзаменаційної комісії на інженерному і агрономічному факультетах був Д. І. Менделєєв. У цьому ж році почалася реорганізація інституту. Пізніше на базі окремих факультетів організовано київські інститути: інженерно-будівельний, технологічний легкої промисловості, технологічний харчової промисловості, інженерів цивільної авіації, Українську сільськогосподарську академію, Дніпропетровський інститут залізничного транспорту.

Накази ректора. Положення і статuti інституту. Протоколи засідань комісії зі спорудження навчальних корпусів, гуртожитку, їдальні, лікарні; засідань ради професорів, правління, факультетських рад.

Звіти про стан і діяльність інституту, факультетів, кафедр, навчально-допоміжних кабінетів і лабораторій, бібліотеки.

Відомості про надання інституту маєтку для організації навчально-дослідного поля, організацію дослідно-паровозної станції, механічних майстерень, станції випробувань сільськогосподарських машин.

Навчальні програми та рецензії на них.

Відомості про зарахування до складу студентів і вільних слухачів інституту. Екзаменаційні відомості, відомості про випускні іспити, кількісний склад студентів.

Заяви студентів про звільнення від сплати за навчання, отримання стипендій. Листування з міськими і земськими управами, фірмами, товариствами зі створення стипендіальних фондів для студентів; листування з правліннями підприємств, установами, управліннями залізниць щодо проходження студентами виробничої практики, проведення екскурсій студентів, працевлаштування випускників.

Заяви студентів про дозвіл на проведення зборів різних товариств і земляцтв.

Документи про зарахування на посади професорів, викладачів, лаборантів; рекомендації від професорів М. Є. Жуковського, О. Ковалевського щодо кандидатур на посади професорсько-викладацького складу.

Справи про захист дисертацій, одержання вчених звань ад'юнктів.

Рукописи наукових праць, рецензій, списки наукових праць викладачів інституту.

Документи про організацію і видання періодичного друкованого органу інституту – “Известия КПИ”.

Документи про роботу інституту під час першої світової війни, використання приміщень інституту під казарми і лазарет, підготовку інституту

до евакуації у м. Ростов-на-Дону, мобілізацію студентів до армії, відкриття курсів з авіаційно-автомобільної справи, виконання механічними майстернями замовлень військового відомства.

Листування з науковими товариствами про участь представників інституту в роботі з'їздів, нарад, відрядження викладачів до міст Росії та за кордон для участі у конференціях; з управлінням повітряного флоту, Київським військово-промисловим комітетом про розміщення авіаційного заводу на території інституту, відкриття курсів шоферів при механічних майстернях (1916).

Повідомлення про діяльність революційних організацій, проведення нелегальних зборів, страйків, демонстрацій студентів (1910-1914, 1915-1917), виявлення заборонених урядом друкованих видань. Листівки і прокламації об'єднаних соціал-демократичних фракцій вищих навчальних закладів м. Києва.

Відомості щодо діяльності професорів, викладачів КПП: Б. Я. Букреєва, Є. П. Вотчала, Н. Б. Делоне, Г. Г. де Метца, Г. Д. Дубеліра, В. П. Єрмакова, К. О. Зворикіна, В. П. Іжевського, В. Л. Кирпичова, Л. Л. Кордиша, Ф. В. Ленгніка, С. Г. Навашина, Є. О. Патона, Л. В. Писаржевського, Н. А. Прилежаєва, С. Н. Реформатського, Д. П. Рузького, К. К. Сімінського, С. П. Тимошенка, П. І. Холодного, Д. А. Чернобаєва, Н. П. Чирвінського, В. Г. Шапошникова, С. П. Шенберга, К. Г. Шиндлера, а також про навчання в інституті І. П. Бардіна, А. В. Вінтера, С. І. Гусєва. Особові справи викладачів і студентів інституту.

Київський комерційний інститут

Киевский коммерческий институт

Ф. 153, 34896 справ, 1909-1920 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Заснований 1908 р. на базі вищих комерційних курсів. В інституті працювали відділення: економічне та комерційне, підвідділення – педагогічне, залізничне, оцінювання і страхування. Інститут мав лабораторії: хімічну і загальної технології, музей товарознавства, бібліотеку. Його першим директором був професор М. В. Довнар-Запольський. Серед його викладачів – Д. О. Граве, К. Г. Воблий,

Б. М. Делоне, К. Г. Дементьев. Підпорядковувався Міністерству торгівлі і промисловості. У 1920 р. на його базі створено інститут народного господарства.

Накази директора інституту. Положення про інститут, статuti інституту (1912, 1916). Статuti студентських земляцтв і гуртків, товариств: економістів, сприяння розповсюдженню комерційних знань.

Відомості щодо евакуації інституту під час першої світової війни (1915) до м. Саратова і реевакуацію його до м. Києва. Документи про закладання і спорудження нової будівлі інституту (1914).

Документи про організацію при інституті санітарно-інженерного, земсько-міського підвідділів, страхових, бухгалтерських, лічильних, військово-інтендантських санітарних курсів (1914).

Довідка про розвиток комерційної освіти в Росії та діяльність комерційних інститутів у містах Москві і Києві.

Протоколи засідань вченої ради, правління, навчального комітету вищих комерційних курсів і інституту, протоколи нарад викладачів. Звіти з навчальної, фінансової і господарчої діяльності інституту. Навчальні програми, плани, схеми викладання, протоколи екзаменаційних комісій з навчальних дисциплін. Курсові, дипломні роботи студентів, рецензії на них.

Документи щодо затвердження навчальних планів, розгляду наукових праць професорів М. Б. Делоне, К. Г. Воблого, М. В. Довнар-Запольського, К. А. Красуського та ін. Відомості про видання журналу “Новини комерційного інституту”, участь інституту в роботі VII з’їзду з холодильної справи (1913), XIII з’їзду російських природничих дослідників і лікарів (1913), земського обласного пожежно-страхового з’їзду, I-го Всеукраїнського з’їзду повітроплавців та ін.

Звернення студентів з проханням про звільнення і відстрочки від оплати за навчання, призначення стипендій, переведення слухачів до складу студентів. Положення про встановлення премій студентам. Листування щодо виділення коштів для допомоги малозабезпеченим студентам.

Документи з питань організації і проведення практичних занять, відрядження викладачів і студентів на підприємства з метою вивчення їх діяльності.

Документи про діяльність навчально-допоміжних установ – лабораторій, кабінетів, а також створення музеїв товарознавства, сільського господарства, передачу музеям експонатів.

Київський учительський інститут

Киевский учительский институт

Ф. 175, 1744 справи, 1909-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Розпочав діяльність 1909 р. як вищий навчальний заклад з трирічним терміном навчання. Готував освітянські кадри для початкових шкіл. При інституті працювало міське вище зразкове педагогічне училище. В числі викладачів працювали К. Щербина – віце-голова фізико-математичного товариства при Київському університеті Св. Володимира, О. К. Анохін – лікар, голова оргкомітету олімпіади 1913 р. та ін. 31.08.1920 р. інститут було приєднано до учительської семінарії ім. К. Д. Ушинського.

Розпорядження, циркуляри попечителя Київського учбового округу, Міністерства народної освіти. Договори оренди приміщень під навчальні корпуси, кошториси видатків на утримання інституту, придбання обладнання, навчально-методичної літератури.

Навчальні програми з предметів, що викладались в інституті.

Листування з Київською міською управою та освітянськими установами про призначення стипендій студентам.

Особові справи педагогічних працівників, вихованців. Документи про складання іспитів, отримання атестатів випускниками інституту.

Відомості про організацію при інституті дворічних педагогічних курсів (1914). Циркуляри попечителя Київського учбового округу щодо діяльності міського педагогічного училища при інституті. Класні журнали та списки слухачів курсів. Списки працівників училища, особові справи і списки його учнів, відомості про їх навчання.

Київський юридичний інститут

Киевский юридический институт

Ф. 243, 1376 справ, 1917-1921 рр. Опис. Рос. мова.

Створений 18.09.1917 р. В інституті здобували загальну юридичну освіту, його випускники мали право займати посади в урядових, судових і громадських установах. На адміністративному, торговельно-промисловому, нотаріальному та судовому відділеннях інституту навчалось близько 600 студентів.

Відомості про відкриття інституту (1918). Статут інституту. Умови приймання слухачів. Протоколи засідань наукової ради, правління, ради старост, відділень інституту. Кошториси витрат на утримання інституту.

Списки викладачів і студентів інституту. Особові справи. Заяви студентів про надання їм посвідчень. Зошити обліку прослуханих лекцій. Журнали реєстрації заяв і документів громадян, які виявили бажання вступити до інституту.

Київський інститут шляхетних дівчат

Киевский институт благородных девиц

Ф. 144, 1678 справ, 1833-1919 рр. Описи. Рос. мова.

Статут інституту було затверджено 5.11.1834 р. Розташовувався в будинку фельдмаршала Д. Є. Остен-Сакена. Протягом 1838-1842 рр. за проектом архітектора О. В. Беретті здійснювалося будівництво власного приміщення. За статусом був закритим навчальним закладом. Спочатку до нього приймали дочок дворян, від 1882 р. – дочок почесних громадян і купців 1-ї гільдії. Термін навчання – 6 років. Надавав вищу освіту гуманітарного профілю. Випускниці отримували право працювати виховательками у дворянських і купецьких родинах. При інституті працював підготовчий клас. Викладачами інституту були: М. Х. Бунге, В. Я. Шульгін, М. В. Лисенко та ін.

Рапорти і листування Київського, Подільського і Волинського військового генерал-губернатора В. В. Левашова з імператором Миколою I, Міністерством внутрішніх справ, попечителем Київського учбового округу, Малоросійським військовим губернатором та ін. установами щодо створення в Києві інституту шляхетних дівчат, будівництва його споруд. Укази сенату,

Головної ради жіночих навчальних закладів щодо навчання і виховання дівчаток. Статут інституту (1845).

Протоколи засідань ради з питань будівництва інституту. Рапорт архітектора О. В. Беретті про будівництво нових службових приміщень. Проект на забудову корпусів інституту.

Формулярний список Київського цивільного губернатора І. І. Фундукля. Послужні і формулярні списки викладачів інституту, списки класних дам. Особові справи вихованок інституту.

Листування з 4-м відділенням імператорської канцелярії про кошти на утримання інституту. Річні звіти про фінансовий стан та діяльність інституту.

Статут училища для бідних дівчат графині А. В. Левашової. Списки меценатів училища.

**Київський Фребелівський інститут Київського Фребелівського товариства
Киевский Фребелевский институт Киевского Фребелевского общества
Ф. 216, 1323 справи, 1908-1920 рр. Опис. Рос. мова.**

Вищий педагогічний заклад для підготовки виховательок дітей дошкільного віку. Заснований 1908 р. Київським Фребелівським товариством. Названий на честь німецького педагога, теоретика та практика дошкільного виховання Фрідріха Фребеля. Курс навчання тривав три роки. При інституті були відкриті педагогічні і психологічні лабораторії, дитячі садочки, де проводилися практичні заняття. В 1920 р. інститут увійшов до складу Київського інституту народної освіти.

Особові справи студенток.

**Київські вищі жіночі курси
Киевские высшие женские курсы
Ф. 244, 23359 справ, 1813, 1878-1920 рр. Описи. Рос. мова.**

Організовані 1878 р. у складі історико-філологічного та фізико-математичного відділень. Підпорядковувалися попечителю Київського навчального округу і Міністерству народної освіти. На курси приймалися дівчата, які мали середню освіту, для подальшого навчання і отримання педагогічної освіти. У 1889 р. були закриті. У 1906 р. відновили роботу. Протягом 1907-1911 рр. відкрито

відділення: медичне, юридичне, економіко-комерційне. У 1915-1916 рр. курси працюють в евакуації (м. Саратов). У листопаді 1916 р. медичне відділення реорганізоване у жіночий медичний інститут. 1920 р. курси закрито, а його історико-філологічне та фізико-математичне відділення приєднані до факультетів Київського університету Св. Володимира. Викладачами курсів працювали: О. М. Гіляров, М. В. Довнар-Запольський, Н. Д. Полонська-Василенко, В. Ю. Чаговець, С. М. Реформатський, Б. Я. Букреєв, Д. О. Граве та ін.

Листування з попечителем Київського навчального округу, доповідні і пояснювальні записки про організацію і відкриття курсів, перспективи їх існування і розвитку. Проекти будинку курсів (1912-1913).

Положення про курси (1878, 1911, 1917). Протоколи засідань педагогічної ради, правління курсів, господарського комітету, рад відділень курсів та документи до них.

Огляди, доповіді, пояснювальні записки про стан і діяльність курсів якості викладання на юридичному, економічному і фізико-математичному відділеннях (1912, 1919-1920). Програми і навчальні плани курсів, лекцій.

Звіти, рапорти професорів про організацію і проведення практичних занять, роботу семінарів. Теми рефератів і курсові роботи слухачок.

Протоколи засідань екзаменаційних комісій. Листування декана історико-філологічного відділення з попечителем навчального округу про направлення слухачок курсів до Великої Британії з метою розмовної практики.

Прокламації соціал-демократичної організації вищих навчальних закладів (1912). Відомості щодо проведення заходів зі вшанування пам'яті засновника курсів професора В. С. Іконнікова (1914).

Фінансові звіти і кошториси на утримання курсів, відомості щодо пожертвувань від приватних осіб Чернігівської та ін. управ.

Листування директора курсів з Департаментом народної освіти про організацію допомоги бідним слухачкам.

Статистичні дані про кількість, соціальний і національний склад слухачок, викладачів і професорів (1906-1918). Документи з особового складу.

Київський Володимирський кадетський корпус

Киевский Владимирский кадетский корпус

Ф. 112, 2520 справ, 1850-1919 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Заняття розпочались 10.12.1852 р., офіційне відкриття відбулось 1.01.1853 р. Кошти на будівництво зібрані дворянами Київської, Волинської, Подільської, Херсонської і Таврійської губерній. Місце для розташування будівель обрано особисто імператором Миколою I. Зведенням споруд керував архітектор І. Штром. Київський Володимирський кадетський корпус – закритий військовий навчально-виховний заклад для хлопчиків із сімей військовослужбовців командного складу та дворян Південно-Західного краю, належав до кращих кадетських навчальних закладів того часу. До 1863 р. випускники отримували офіцерські чини. У 1865 р. кадетський корпус перетворено на Володимирську Київську військову гімназію – загальноосвітній заклад з початковою військовою підготовкою. У 1882 р. йому повернено попередню назву, а також відновлено стройове навчання. З 1917 р. був гімназією військового відомства. Ліквідований у 1919 р.

Накази, циркуляри Головного штабу з військово-навчальних закладів. Тимчасове положення про корпус. Розпорядження, рапорти, контракти, листування щодо заснування навчального закладу і будівництва приміщень (1851).

Протоколи засідань педагогічної ради, виховного комітету.

Звіти про навчальну роботу відділень корпусу. Навчальні програми.

Звіти вихователів з характеристиками на вихованців, інструкції зі складання іспитів у військових гімназіях і прогімназіях, справи про приймання вихованців, кількість кадетів у відділеннях, їх успішність. Річні звіти про стан дисципліни вихованців, циркуляри і листування про покарання вихованців.

Документи про збір коштів серед вихованців на користь польських повстанців, розповсюдження нелегальних прокламацій (1862, 1901, 1902, 1914), зв'язки кадетів з революційним студентством Києва (1902), обмеження доступу до військових училищ юнкерів-католиків (1893). Рапорти слідчої комісії про розповсюдження підполковником А. Красовським нелегальних видань і революційну пропаганду серед селян (1862).

Прокламації Київського комітету РСДРП(б). Циркуляри про виключення вихованців з військових навчальних закладів.

Положення про реорганізацію корпусу на гімназію військового відомства (1917).

Київська консерваторія

Киевская консерватория

Ф. 297, 2684 справи, 1913-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Діяльність розпочала 1913 р. як правонаступник Київського відділення Російського музичного товариства і консерваторії. Відкриттям завдячує підтримці видатних композиторів: С. В. Рахманінова, О. К. Глазунова, П. І. Чайковського. Першими директорами консерваторії були В. В. Пухальський (1913) та Р. М. Глієр (1914-1920). У своєму складі мала відділення: вокалу, фортепіано і духової музики. У 1919 р. перейшла у підпорядкування Наркомату освіти УСРР.

Документи про організацію навчального процесу, акти приймання документів від Київського відділення Російського музичного товариства і консерваторії. Формулярний список Р. М. Глієра, контракти з викладачами і листування про умови викладання, у т.ч. з М. П. Алексеєвою-Юнкевич, М. Г. Ерденко, Е. Й. Ерденко, С. М. Козолуповим та ін.

Кошториси на утримання консерваторії, книги протоколів іспитів із спеціальних і загальноосвітніх дисциплін. Статистичні відомості про склад студентів консерваторії. Зауваження директорів Санкт-Петербурзької і Московської консерваторій О. К. Глазунова і М. М. Іпполітова-Іванова стосовно навчальних програм предметів, які викладались у консерваторії.

Проект статуту консерваторії, положення про оперний клас, документи про відкриття віолончельного класу (1919).

Програми концертів випускників консерваторії (1914-1916), листи-рекомендації щодо працевлаштування випускників консерваторії.

Документи про перевіряння діяльності Полтавського музичного училища (1917).

Листування з Всеукраїнським музичним комітетом, губернським відділом народної освіти, Київською міською театральною комісією про створення

художньої ради при Всеукраїнському музичному комітеті, організацію курсів при консерваторії (1919).

Положення про консерваторію і Музично-драматичний інститут ім. М. В. Лисенка (1920).

Київська колегія Павла Галагана
Киевская коллегия Павла Галагана

Ф. 185, 1408 справ, 1869-1919 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Заснована у 1869 р. Григорієм Павловичем Галаганом, гласним міської думи (1871), громадським діячем. Носила ім'я Павла, сина Галагана. Статут колегії затверджено 6.06.1870 р. Олександром II. Навчання в колегії розпочалося 1.10.1871 р. Заклад знаходився у віданні Міністерства народної освіти і під патронатом Київського університету Св. Володимира. На навчання приймалися юнаки 16-річного віку усіх станів православного і греко-уніатського віросповідання. Колегія не отримувала дотацій держави, а існувала, головним чином, за рахунок власних коштів Галагана та оренди закріплених за колегією галаганівських володінь у Козелецькому, Остерському, Ніжинському, Прилуцькому, Золотоніському повітах. У 1920 р. колегію було закрито за наказом Наркомосвіти УСРР про ліквідацію гімназій.

Циркуляри Київського навчального округу, листування щодо створення колегії. Проект статуту колегії. Правила вступу до колегії. Навчальні програми. Протоколи засідань правління колегії, листування про приймання учнів, їх успішність, поведінку, проведення іспитів.

Характеристики вихованців колегії. Письмові екзаменаційні роботи.

Протоколи, циркуляри, листування з питань організації і проведення позашкільного нагляду за учнями.

Звіт про роботу бібліотеки колегії. Каталог книжкових фондів бібліотеки. Доповідна записка ректора до ради колегії щодо організації і видання журналу "Педагогічна думка".

Документи про введення уроків ручної праці.

Циркуляри, протоколи засідань правління колегії, листування про участь учнів колегії у всеросійських виставках: гігієнічних у Санкт-Петербурзі (1893, 1913), художньо-промислових у Нижньому Новгороді (1896) і Києві (1913).

Доповідні записки з питань організації при колегії педагогічного інституту. Проект статуту Київського педагогічного товариства (1875).

Звіт викладача колегії про участь у XII археологічному з'їзді у м. Харкові (1902).

Статутні грамоти маєтків колегії. Відкупні договори (1864, 1868) на відкуп і здавання в оренду маєтків і земель колегії селянам і акціонерному товариству Новобиківського цукрового заводу. Документи щодо благоустрою сіл, впорядкування доріг, відчуження земель в Золотоніському повіті для будівництва залізниці, вирубування лісу і осушування боліт на ділянках, які належали колегії. Листування про поземельні повинності з маєтків колегії. Доповідна записка про селянські заворушення в маєтках колегії (1906).

Київське музичне училище

Киевское музыкальное училище

Ф. 176, 3269 справ, 1868-1913 рр. Описи. Рос. мова.

Відкрите 21.01.1868 р. за ініціативи Київського відділення Російського музичного товариства. Його створення та подальше становлення відбувалося за безпосередньої підтримки П. І. Чайковського, М. Г. Рубінштейна, М. А. Римського-Корсакова, С. В. Рахманінова, С. І. Танєєва. Вихованці училища мали змогу навчатися у класах: фортепіано, скрипки, віолончелі, кларнета, сольного співу і теорії. 1874 р. за кошти міста і за проектом архітектора О. Я. Шілле збудоване власне приміщення (не збереглося). Випускниками і викладачами були композитори М. В. Лисенко, Р. М. Глієр, М. Д. Леонтович, К. Г. Стеценко, Л. М. Ревуцький, Б. М. Лятошинський. У 1913 р. реорганізоване у Київську консерваторію.

Положення, проект статуту училища, правила для адміністративно-педагогічного персоналу та учнів. Проект кошторису на спорудження будинку училища (1873).

Протоколи засідань ради училища, навчальні плани, програми спеціальних художніх і загальноосвітніх дисциплін в училищі і Московській консерваторії. Книги протоколів іспитів, екзаменаційні відомості.

Історична довідка про діяльність училища.

Протокол з'їзду директорів музичних училищ і консерваторії (1898).

Листування з Головною дирекцією музичного товариства про організацію концертів і надання дозволів учням на участь в концертах (1889), курсів церковного співу і конкурсів церковних хорів, затвердження почесних членів товариства, створення оперного сценічного класу (1883-1887).

Документи про зарахування на посади вчителів, надання викладачам музичних училищ пенсійних прав. Листи-рекомендації до загальноосвітніх і спеціальних музичних навчальних закладів про працевлаштування випускників училища.

Звернення від батьків та учнів про надання пільг в оплаті за навчання, матеріальної допомоги малозабезпеченим учням.

Відомості про діяльність музичних шкіл у містах Курську, Смоленську. Статут музично-драматичної школи ім. М. В. Лисенка (1898).

Документи про відкриття приватних музичних курсів.

Київське художнє училище

Киевское художественное училище

Ф. 93, 4856 справ, 1900-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 1901 р. згідно “Положення про художні школи і класи”, затвердженого Олександром ІІ. Мало відділення живопису і архітектури. Знаходилося у підпорядкуванні Санкт-Петербурзької імператорської Академії мистецтв. Безпосереднім організатором училища і його директором (до 1911 р.) був архітектор, академік цієї академії В. М. Ніколаєв. Викладачами училища були В. К. Менк, М. К. Пимоненко, Ф. Г. Кричевський, О. О. Мурашко, Ф. С. Красицький. Училище закінчили І. П. Кавалерідзе, І. І. Падалка та ін. Закрите 1920 р.

Положення про художні школи і класи (1873). Правила приймання учнів на навчання до архітектурного відділення Вищого художнього училища (1903). Звіти про діяльність училища. Програми-конспекти з дисциплін.

Документи про будівництво приміщення для училища (1907), збирання пожертвувань на спорудження пам'ятників у Києві. Листування про встановлення барельєфів композиторів М. І. Глінки, В. О. Серова на будинку Київського міського театру (1902), створення в училищі технічної станції-студії для вивчення техніки живопису. Доповідна записка директора училища до Центральної Ради УНР щодо подальшого існування художньої школи (1917).

Заяви про приймання до училища, списки та особові справи учнів. Екзаменаційні листи. Списки викладачів і учнів-стипендіатів. Штатні розписи. Накази про переведення учнів з класу в клас. Статистичні відомості щодо складу, соціального стану і віросповідання учнів. Списки учнів, виключених із середніх навчальних закладів.

Умови конкурсу на спорудження монументу в м. Берн на честь заснування Всесвітньої поштової спілки. Список дарунків училищу від архітектора В. М. Ніколаєва. Каталог картин на виставках міста.

Київське перше реальне училище

Киевское первое реальное училище

Ф. 95, 1220 справ, 1873-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Створене у 1873 р. Належало до загальноосвітніх навчальних закладів, навчання в якому тривало шість років. Здійснювало підготовку учнів для вступу до технічних, торгових і промислових вищих учбових закладів. Підпорядковувалось Міністерству освіти. Припинило діяльність у 1920 р.

Протоколи засідань педагогічної ради, навчальні програми.

Статистичні дані про учнів. Правила для учнів, циркуляри щодо нагляду за учнями у позанавчальний час та перевіряння благонадійності осіб, які здають помешкання, для учнів училища. Листування з Київським і Санкт-Петербурзьким губернськими жандармськими управліннями про виявлення прокламацій революційного характеру.

Звіти, рапорти викладачів про відрядження. Документи про відправлення експонатів на виставки.

Проект статуту товариства допомоги бідним учням училища. Протоколи і звіти товариства про його діяльність, відкриття шкільної ощадкаси і надання учням стипендії ім. О. С. Пушкіна.

Листування з попечителем Київського навчального округу з питань проведення іспитів для осіб, які закінчили початкові училища, перевіряння екзаменаційних робіт.

Рекомендації для вступу до університету.

Київське реальне Катерининське училище
Киевское реальное Екатерининское училище
Ф. 210, 629 справ, 1894-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Приватний навчальний заклад. Відкритий 1864 р. клопотанням німецької громади м. Києва на території садиби євангелістської лютеранської кірхи св. Катерини. У 1894 р. реорганізований у реальне училище, де навчалися хлопці. Училище утримувалось за рахунок коштів євангелістської лютеранської громади міста, а також плати за навчання. У його складі були відкриті шість основних, підготовчий та додатковий класи.

Заяви учнів з проханням зарахувати їх на навчання. Особові справи учнів. Відомості про віросповідання і соціальне становище учнів. Списки випускників та їх тимчасові посвідчення про закінчення навчання. Журнали реєстрації посвідчень, виданих випускникам. Екзаменаційні журнали. Письмові роботи учнів з навчальних предметів.

Київське реальне училище Ф. П. Донціса і С. О. Фельдмана
Киевское реальное училище Ф. П. Донциса и С. О. Фельдмана
Ф. 171, 210 справ, 1917-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване інженером-технологом Ф. П. Донцісом і кандидатом економічних наук С. О. Фельдманом як навчальний заклад для здобуття освіти і професійної підготовки висококваліфікованих робітників.

Розпорядження, циркуляри по училищу. Протоколи засідань педагогічної ради, комісії з організації роботи гуртків. Відомості про нарахування заробітної платні викладачам і службовцям. Медичні довідки про стан здоров'я та вакцинацію від віспи учнів. Особові справи учнів. Класні журнали.

Список військовозобов'язаних службовців училища (1919).

Київське Олександрівське ремісниче училище
Киевское Александровское ремесленное училище
Ф. 109, 1571 справа, 1874-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочало діяльність 1874 р. До училища в першу чергу приймалися юнаки 17-річного віку – діти киян, а за наявності вакантних місць – з інших міст. При вступі надавалася довідка про стан здоров'я. Тривалість навчання складала чотири роки. Поряд з загальноосвітніми викладалися спеціальні, ремісничі предмети. Практичні заняття проводилися у майстернях училища: слюсарно-ковальській, столярній, токарній, взуттєвій, шорній. Для відмінників було встановлено 22 стипендії, 5 – від імператора Олександра II. Від 1890 р. в навчальних планах збільшилась кількість практичних занять. В 1913 р. при училищі відкрились курси підготовки водіїв (за оплату). По його закінченні випускники отримували посвідчення водія-практика. 1917 р. училище реорганізоване в середнє механіко-технічне.

Циркуляри Міністерства народної освіти, Київського губернатора, попечителя Київського учбового округу та директора народних училищ. Протоколи засідань педагогічної ради, господарчого комітету.

Статут училища. Відомості про призначення М. П. Дегтярьова, гласного міської думи, попечителем училища. Довідка з історії створення училища. Звіти про діяльність училища. Листування інспектора народних училищ з Київською міською управою щодо внесення змін до статуту училища (1879), працевлаштування випускників.

Програми загальноосвітніх та технічних дисциплін. Перелік навчальних підручників та посібників. Документи про відкриття курсів водіїв, проведення позаурочних занять. Доповідні записки завідувачів майстернями щодо придбання обладнання. Відомості про участь училища у виставках

промислових і технічних товарів, виробів (1889, 1896, 1909) та кошти, отримані від продажу товарів і предметів, зроблених учнями.

Особові справи учнів та викладачів. Статистичні відомості щодо кількості і соціального складу учнів. Книги реєстрації дипломів випускників.

Відомості про встановлення розміру платні за навчання, нарахування зарплатні викладачам і службовцям училища. Відомості про реорганізацію училища.

Кошториси доходів і видатків училища, пояснювальні записки до них.

Київське будівельно-технічне училище Київського округу шляхів сполучення

Киевское строительно-техническое училище Киевского округа путей сообщения

Ф. 294, 105 справ, 1906-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Існувало з 1900 р. як київська школа десятників, створена за ініціативи Київського відділення Російського технічного товариства. Її учні протягом двох років оволодівали будівельними професіями: муляра, столяра, теслі, маляра, десятника, кресляра та ін. При школі діяли майстерні і технічна бібліотека. 13.11.1916 р. школу реорганізовано у будівельно-технічне училище Київського округу шляхів сполучення. В ньому було відкрито будівельні відділення – автошляхів і залізниць та підготовки майстрів з виготовлення цегли, цементу, вапна. Директором училища призначено О. В. Кобелєва, викладача Київського політехнічного інституту.

Циркуляри і розпорядження Міністерства народної освіти, попечителя Київського учбового округу, відділу освіти Київської міської управи. Постанови Народного комісаріату освіти УСРР. Тимчасове положення та інструкція Народного комісаріату праці УСРР щодо оплати праці викладачів трудових шкіл (1919). Список професійних шкіл м. Києва (1919). Історична довідка про відкриття будівельно-технічного училища. Річні учбові плани, програми і звіти. Документи щодо будівництва учбових приміщень. Кошториси витрат на утримання училища. Відомості щодо нарахування заробітної платні викладачам. Списки учнів та викладачів. Особові справи учнів.

Звіти про проведення екскурсій на археологічні розкопки пустині “Церковщина”, до київського порту, цементного заводу “Фор”, Київського політехнічного інституту.

Київське вище початкове училище при курсах А. В. Жекуліної
Киевское высшее начальное училище при курсах А. В. Жекулиной
Ф. 150, 62 справи, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Навчальний заклад з гуманітарною освітою для дівчат. Його засновник – Аделаїда Володимирівна Жекуліна, педагог, викладач французької мови, громадська діячка. Спочатку існувало як курси з двома факультетами – історико-літературним і філологічним, які 4.10.1915 р. реорганізовані в училище. Підпорядковувалося Дирекції народних училищ, утримувалось як за кошти міської казни, так і приватних осіб. Здійснювало підготовку вчителів початкових класів.

Циркуляри та розпорядження попечителя Київського учбового округу. Учбові програми. Протоколи засідань педагогічної ради. Списки учнів та викладачів. Доповідна записка завідувачки курсами попечителю Київського учбового округу про припинення занять восени 1919 р. через реквізицію приміщення училища командуванням Добровільної Армії.

Києво-Деміївське друге вище початкове училище
Киево-Демеевское второе высшее начальное училище
Ф. 174, 72 справи, 1897-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Навчальний заклад для дівчат і хлопців з дворічним навчанням. Утримувалось коштом Київської губернської управи і плати за навчання. Дівчата вивчали крій і пошиття одягу, хлопці – сільськогосподарські ремесла. У 1902 р. при училищі відкриті вечірні класи для дорослих.

Циркуляри і розпорядження по училищу. Протоколи засідань педагогічної ради. Листування з інспектором народних училищ Київського учбового округу, Київською повітовою управою, Київською губернською управою, поліцейським наглядом с. Деміївки.

Формулярні списки викладачів. Відомості щодо нарахування заробітної платні викладачам і службовцям.

Метричні виписи. Списки учнів. Звіти про навчання і поведінку учнів. Екзаменаційні відомості. Свідоцтва про закінчення училища.

Київське приватне землемірне училище В. В. Пермінова
Киевское частное землемерное училище В. В. Перминова
Ф. 57, 80 справ, 1910-1922 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочало діяльність 1910 р. як приватний навчальний заклад на підставі статуту, затвердженого Миколою II. Підпорядковувалось межевому управлінню Міністерства юстиції. Утримувалось за рахунок коштів засновника училища – статського радника В. В. Пермінова, а також плати за навчання учнів. Здійснювало навчання та професійну підготовку юнаків, які оволодівали навичками роботи техніків із межевальних і землемірних робіт, таксаційних досліджень земельних і лісових угідь.

Статут училища. Циркуляри і розпорядження Міністерства юстиції, Міністерства внутрішніх справ і межевого департаменту. Циркуляри та розпорядження Міністерства землеробства (1918). Кошториси на утримання училища.

Навчальні плани. Звіти про діяльність училища. Списки учнів. Класні журнали.

Київське перше комерційне училище
Киевское первое коммерческое училище
Ф. 94, 4576 справ, 1896-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Училище мало статус навчального закладу. Створене за ініціативи та на кошти Київського купецького товариства. Розпочало діяльність 17.10.1896 р.

Документи про відкриття Київського комерційного училища. Статут, положення, довідка з історії заснування училища. Протоколи засідань

педагогічної і піклувальної ради, господарчого комітету. Інвентарний список майна. Плани будівель.

Послужні і формулярні списки викладачів. Кондуїтні списки. Особові справи, списки учнів. Класні журнали. Відомості про встановлення стипендій імені С. Могилевцева, запровадження медалі для училищ.

Посвідчення, списки технічних службовців училища.

Відомості щодо страхових товариств: “Росія”, “Еквітель”, “Саламандра” та дозвіл на страхування у товариствах: “Нью-Йорк”, “Урбен”.

Документи щодо надання приміщень училища для організації жіночих курсів під керівництвом М. В. Довнар-Запольського.

Київське друге комерційне училище

Киевское второе коммерческое училище

Ф. 183, 3450 справ, 1896-1918 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване Київським купецьким товариством 1.11.1902 р. Середній навчальний заклад для дітей із сімей купців-євреїв. Право навчатися тут мали також діти громадян інших віросповідань та соціальних станів. У структурі училища було відкрито один підготовчий та сім основних класів. Училище мало бібліотеку, музей зразків товарів, лабораторію для практичних занять з хімії та товарознавства. Підпорядковувалося учбовому відділу Міністерства фінансів. Навчання проводилося у приміщенні приватного комерційного училища П. М. Натансона, а з 1911 р. розмістилося у власному приміщенні.

Циркуляри учбового відділу Міністерства торгівлі і промисловості, постанови Тимчасового уряду. Листування з Міністерством фінансів, учбовим відділом Міністерства торгівлі і промисловості, Київським купецьким товариством, Київським губернським статистичним комітетом щодо відкриття училища та його роботи.

Протоколи засідань піклувальної ради, загальних батьківських та учнівських зборів. Документи канцелярії. Звіти про виконання навчальних програм. Списки та особові справи учнів. Статистичні відомості про чисельність, віросповідання, соціальний стан учнів. Екзаменаційні книги. Письмові роботи учнів. Відомості про організацію екскурсій учнів і

викладачів. Проект, план і кошторис на будівництво приміщення для училища. Касові книги, бухгалтерські журнали.

Списки викладачів, службовців, медперсоналу та відомості про нарахування їм зарплатні. Документи про переведення викладачів з Приватного комерційного училища П. М. Натансона до Київського другого комерційного училища.

Київське комерційне училище Першого товариства викладачів
Киевское коммерческое училище Первого общества преподавателей
Ф. 192, 903 справи, 1896-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Середній навчальний заклад для дівчаток та хлопчиків. Серед викладачів училища: математик О. Астряб, історик і державний діяч В. Прокопович, педагог і громадська діячка С. Русова, художниця О. Натансон.

Касові журнали. Протоколи засідань педагогічного комітету та піклувальної ради. Циркуляри учбового відділу Міністерства торгівлі і промисловості. Ескіз приміщення училища.

Списки викладачів і службовців. Метричні відомості, особові справи, свідоцтва та посвідчення учнів.

Київське комерційне училище Товариства розповсюдження у м. Києві середньої комерційної освіти
Киевское коммерческое училище Общества распространения в г. Киеве среднего коммерческого образования
Ф. 173, 1305 справ, 1907-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване 25.07.1909 р. Товариством розповсюдження у м. Києві середньої комерційної освіти як навчальний заклад, що надавав загальну і комерційну освіту. Підпорядковувалося учбовому відділу Міністерства торгівлі і промисловості. На навчання зараховувались хлопці віком від 10 до 13 років будь-якого віросповідання і соціального стану. У структурі училища існувало 5 загальних і 2 спеціальних класи. Випускники отримували звання кандидата комерції та одержували право на встановлення (без іспитів) 1-го класного чину при прийманні на державну службу. Викладачами училищі працювали Д. І. Дорошенко, І. І. Огієнко, С. К. Русова, В. К. Липківський.

Статут училища. Розпорядження по училищу. Циркуляри Міністерства торгівлі і промисловості. Протоколи засідань педагогічної ради і господарчого комітету. Документи піклувальної ради. Навчальні програми. Звіти з навчально-виховної роботи.

Листування зі Всеросійським земським союзом, Київським народним та Петроградським обліковим і позиковим банками, київською міською поліцією, іногородніми навчальними закладами. Описи майна училища. Кошториси на утримання училища.

Особові справи учнів. Класні журнали. Екзаменаційні відомості. Особові справи педагогічного персоналу.

Жіноче комерційне училище Л. М. Володкевич
Женское коммерческое училище Л. Н. Володкевич
Ф. 203, 969 справ, 1900-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 1.09.1900 р. за ініціативою і на кошти Л. М. і М. М. Володкевичів як семикласний середній навчальний заклад, що надавав дівчатам початкову комерційну освіту. 6.02.1909 р. при училищі створено Товариство допомоги малозабезпеченим ученицям.

Циркуляри Міністерства освіти і торгівлі. Навчальні програми. Протоколи засідань педагогічної ради, зборів членів Товариства допомоги малозабезпеченим ученицям. Журнали реєстрації відвідувань занять ученицями. Щорічні відомості про успішність в навчанні. Документи про діяльність гуртків, проведення тематичних вечорів, свят. Заяви про зарахування до училища і звільнення від платні за навчання. Особові справи та списки учениць.

Приватне комерційне училище П. М. Натансона
Частное коммерческое училище П. М. Натансона
Ф. 167, справ 9, 1897-1903 рр. Опис. Рос. і нім. мови.

Засноване Павлом Михайловичем Натансоном як приватний середній навчальний заклад, що надавав загальну і комерційну освіту. Підпорядковувалося учбовому відділу Міністерства торгівлі і

промисловості. При училищі існував торгово-промисловий музей.

Циркуляр Міністерства фінансів про оплату праці викладачів. Статут ощадно-позикової каси службовців. Список майна училища. Документи про засідання III з'їзду російських діячів з технічної та професійної освіти. Списки та відомості про заробітну платню викладачів.

Листування засновника училища П. М. Натансона з фабрикою барона Штейнгеля, товариствами Знаменської мануфактури О. Я. Полякова (Москва), Данилівської мануфактури (Москва), ситцевої мануфактури Альберта Гюбнера (Москва), Торговим домом "Третьяков і Мещерін" (Москва), Акціонерним товариством М. Зільштейна (Лодзь) щодо надання музею училища зразків товарів, а також відомостей про сировину, з якої вони виготовлені. Судові повістки та виконавчі листи П. М. Натансону в зв'язку з позовом викладачів училища щодо заборгованості виплати зарплатні.

Київське комерційне училище М. Г. Хорошилової
Киевское коммерческое училище М. Г. Хорошиловой
Ф. 142, 1290 справ, 1907-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Відкрите у січні 1907 р. Приватний навчальний заклад, навчання в якому тривало 3 роки. Надавало середню освіту як дівчатам, так і хлопцям. Крім предметів, що викладались в середніх навчальних закладах, додатково вивчалися законодавство, бухгалтерська справа, політекономія, економічна географія, економічна історія, агрономія, креслення. Свого часу у молодшому підготовчому класі училища навчався письменник В. П. Некрасов.

Циркуляри і розпорядження начальника Київського учбового округу. Заяви викладачів про прийняття на роботу. Документи про розподіл педагогічного навантаження серед викладачів, призначення класних вихователів, створення батьківського комітету. Екзаменаційні відомості. Особові справи учнів і викладачів. Алфавітні списки учнів і випускників.

Київське училище А. В. Левашової
Киевское училище А. В. Левашовой

Ф. 283, 12 справ, 1834-1858 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 1834 р. при Київському благодійному товаристві допомоги бідним як навчальний заклад для дівчат-сиріт і напівсиріт із бідних родин. Засновником училища стала дружина Київського, Подільського і Волинського військового генерал-губернатора В. В. Левашова Авдотья Василівна Левашова. Утримувалось на її кошти та добровільні пожертвування. До училища приймалися дівчата до 12 років, які мали навчатися в ньому до повноліття. Вихованки отримували не тільки середню освіту і оволодівали навичками рукоділля, кулінарії, догляду та виховання дітей, а й набували право працювати економками, виховательками, гувернантками.

Розпорядження Міністра внутрішніх справ про організацію навчання в училищі. Прибутково-видаткові книги. Відомості про заробітну платню службовців училища та Київського інституту шляхетних дівчат.

Києво-Михайлівське міське училище № 62
Киево-Михайловское городское училище № 62
Ф. 190, 21 справа, 1909-1920 рр. Опис.

Чотирикласний парафіяльний чоловічий середній навчальний заклад.

Інструкція про правила приймання учнів до Київських міських парафіяльних училищ. Списки учнів, викладачів. Класні журнали. Протоколи засідань педагогічної ради, екзаменаційних комісій.

Інструкція учням і викладачам училища щодо зустрічі кортежу імператора Миколи II (1911). Листування з Київською міською управою з учбових, господарчих, організаційних питань, медичний огляд дітей. Підписний лист на збір коштів для спорудження пам'ятника педагогу К. Д. Ушинському.

Київське міське четверте училище
Киевское городское четвертое училище
Ф. 235, 1 справа, 1902-1905 рр. Опис. Рос. мова.

Відкрите 1902 р. як дворічний середній навчальний заклад, що складався з підготовчого і основного класів. Училище мало два відділення: жіноче і чоловіче. У 1904 р. до навчального плану, крім

загальноосвітніх предметів та історії мистецтв, додатково введено вивчення німецької і французької мов.

Протоколи засідань педагогічної ради. Списки викладачів і учнів. Списки учнів, звільнених від платні за навчання, випускників. Кошториси на утримання училища.

Києво-Подільське духовне училище

Киево-Подольское духовное училище

Ф. 56, 724 справи, 1819-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Середній навчальний заклад для хлопчиків переважно із сімей священнослужителів. Навчання велось в чотирьох основних і в одному підготовчому класі.

Циркуляри Синоду. Протоколи засідань правління училища, з'їздів духовенства. Листування з Київською духовною семінарією. Учбові плани і програми. Відомості про навчання учнів. Формулярні списки викладачів та службовців. Заяви учнів про переведення до інших учбових закладів. Списки учнів. Учнівські метрики. Відомості про комплектування бібліотеки. Прибутково-видаткова книга.

Києво-Софійське духовне училище

Киево-Софийское духовное училище

Ф. 277, 1 справа, 1908-1919 р. Опис. Рос. мова.

Середній навчальний заклад. При училищі працювала лікарня. У 1919 р. відійшло у підпорядкування Київського губерньського відділу народної освіти. Припинило діяльність 1920 р.

Формулярні списки викладачів.

Перше Київське жіноче училище духовного відомства

Первое Киевское женское училище духовного ведомства

Ф. 146, 45 справ, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 1860 р. як середній навчальний заклад для дівчаток – дочок священників Київської єпархії. Навчалось близько 600 учениць.

Готувало вчителів для викладання у церковно-приходських школах. У структурі училища було відкрито один підготовчий, шість основних та сьомий – педагогічний (з дворічним навчанням) класи. 9.11.1903 р. при училищі відкрито благодійне Братство дружин-мироносиць, метою якого було надання допомоги нужденним ученицям. Ліквідоване влітку 1919 р.

Протоколи засідань педагогічної ради училища. Відомості про проведення реформи жіночих училищ (1917). Навчальні програми з предметів. Перелік стипендій та положення про них. Кошториси надходжень та видатків. Фінансові і податкові звіти. Описи навчальних посібників, майна і будівель. Акти обстежень навчальних кабінетів, бібліотеки (1919).

Плани садиби училища на перетині Бібіковського бульвару і Степанівської вулиці (1887, 1896, 1902, 1908).

Списки викладачів і службовців та відомості про нарахування їм заробітної платні. Статистичні відомості про соціальний стан, віросповідання, успішність і поведінку учениць.

Друге Київське жіноче училище духовного відомства
Второе Киевское женское училище духовного ведомства
Ф. 177, 2591 справа, 1878-1919 рр. Опис. Рос. мова

Засноване в середині XIX ст. Спочатку існувало як окремі класи, організовані для навчання дочок священиків при духовному відомстві, розміщалися у Кловському палаці. У 1883-1886 рр. після отримання власного приміщення на Десятинній вулиці відокремились в самостійний середній навчальний заклад. При училищі діяла зразкова школа.

Документи щодо відкриття при училищі зразкової початкової школи, будівництва церкви, лікарні, пральні, лазні, зарахування та звільнення викладачів. Заяви священиків про зарахування до училища їхніх дочок. Документи про заснування стипендій, надання метричних виписів, нагородження срібними медалями службовців училища.

Київське міське парафіяльне училище № 47
Киевское городское приходское училище № 47

Ф. 152, 18 справ, 1900-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Середній навчальний заклад для хлопчиків та дівчаток, до якого зараховувались діти віком від 8 років усіх станів і віросповідань. 1901 р. за сприяння Київського піклувальної ради в училищі відкриті вечірні класи, які надавали початкову освіту дорослим. Заняття в них проводились щоденно (крім святкових днів) з 19.00 до 21.00 год.

Циркуляри інспектора народних училищ з організаційних питань, навчально-виховної роботи, організації святкування ювілею Вітчизняної війни 1812 р., виконання професійних обов'язків лікарів, які працюють в міських початкових училищах. Інструкція і правила приймання дітей на навчання до парафіяльних училищ. Контракт оренди будинку для училища. Опис бібліотечних книг та майна. Статистичні звіти про діяльність училища та кількість викладачів і учнів. Списки учнів з біографічними даними.

Київська перша гімназія (школа землемірів)
Киевская первая гимназия (школа землемеров)
Ф. 148, 14 справ, 1836-1851 рр. Опис. Рос. мова.

Навчально-виховний заклад для юнаків, створений для підготовки кваліфікованих землемірів. Діяв при першій київській гімназії.

Відомості про закупівлю тканини і фурнітури для пошиття учнівської форми. Листування з Київською дирекцією училищ. Кошториси на утримання школи. Рапорти вихователів з поясненнями причин неявки на службу. Фінансовий звіт про сплату коштів лікарні Київських учбових закладів за надання медичної допомоги хворим учням школи. Списки учнів.

Землемірно-таксаторські класи при Київській другій губернській гімназії
Землемеро-таксаторские классы при Киевской второй губернской гимназии
Ф. 295, 23 справи, 1860-1865 рр. Опис. Рос. мова.

Відкриті в серпні 1860 р. На навчання зараховувались учні із старших класів гімназій. Крім загальноосвітніх дисциплін тут викладалися: межеве законодавство і право, топографія, креслення, картографія, основи нівелювання.

Циркуляри попечителя Київського навчального округу. Листування з Межовим корпусом Міністерства юстиції, попечителем Київського учбового округу, київським губернським землеміром з організаційних питань. Документи про відкриття землемірно-таксаторських класів при гімназії. Накази про призначення викладачів та їх нагородження за відмінну службу. Заяви учнів про зарахування на навчання та відрахування з класів. Списки викладачів з біографічними даними. Списки учнів, вільних слухачів, випускників курсів. Перевідні відомості.

Київська реміснича школа

Киевская ремесленная школа

Ф. 234, 163 справи, 1904-1921 рр. Опис. Рос. мова.

Готувала слюсарів і столярів. 1.07.1912 р. у школі відкрито дворічні курси з електромонтажної справи, випускники яких отримували спеціальності монтерів, креслярів, токарів.

Кошториси на утримання школи, будівництво житлових приміщень та прибудов до школи. Технічні вимоги до будівництва. Опис майна школи і книг у бібліотеці (1908). Формулярні списки завідувача, викладачів школи. Відомості про нарахування заробітної платні викладачам і службовцям.

Списки, особові документи учнів, заяви про зарахування до школи та на курси, свідоцтва про успішність, атестати про закінчення школи. Журнал відвідувань занять слухачами курсів. Дані про чисельність, віросповідання, соціальний стан, вік і спеціалізацію слухачів курсів.

Київська жіноча торговельна школа ім. П. Г. Терещенка

Киевская женская торговая школа им. П. Г. Терещенко

Ф. 170, 207 справ, 1898-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Спеціалізований середній навчально-виховний заклад з терміном навчання 3 роки.

Особові справи та списки учениць школи. Заяви про зарахування на навчання.

Київський жіночий навчальний заклад першого розряду П. Д. Новицької
Киевское женское учебное заведение первого разряда П. Д. Новицкой
Ф. 147, 5 справ, 1903 – 1905 рр. Опис. Рос. мова.

Приватний середній навчальний заклад для дівчат.

Протоколи засідань педагогічної ради. Накази попечителя Київського навчального округу про призначення викладачів. Свідоцтва про закінчення закладу. Заяви учениць 5-7 класів щодо організації гуртків для самоосвіти.

Вищі комерційні курси Міністерства торгівлі і промисловості
Высшие коммерческие курсы Министерства торговли и промышленности
Ф. 229, 23 справи, 1906-1908 рр. Опис. Рос. мова.

У вересні 1906 р. Товариство піклування про вищу комерційну освіту ініціювало відкриття у м. Києві Вищих комерційних курсів. За статусом були приватним навчальним закладом для отримання вищої економічної освіти. Директором курсів обрано професора М. В. Довнар-Запольського. Курси мали два відділення – економічне і комерційне та підвідділи – педагогічний, залізничний, оцінювання і страхування. 1908 р. на базі курсів створено Київський комерційний інститут.

Циркуляри Міністерства торгівлі і промисловості. Кошториси витрат на утримання курсів. Навчальні програми і звіти про роботу. Розклади занять. Відомості про виплату зарплатні викладачам. Списки учнів.

Київські технічні курси В. В. Пермінова
Киевские технические курсы В. В. Перминова
Ф. 97, 2505 справ, 1907-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Започатковані статським радником, інженером шляхів сполучення Василем Васильовичем Перміновим. Він же був і завідувачем курсів. Відкриті 9.10.1907 р. як середній навчальний заклад. Діяли три відділення: електротехнічне, будівельне, землемірно-меліоративне. Після закінчення трирічного навчання випускники отримували фах техніка шляхів сполучення, будівельного техніка, гідротехніка, геодезиста, таксатора, землеміра.

Протоколи засідань педагогічної ради курсів. Листування щодо відкриття Київських технічних курсів В. В. Пермінова, організації навчального процесу на них. Кошториси витрат на утримання курсів. Звіти про роботу. Відомості про склад ради курсів та викладацького персоналу. Розклад лекцій, навчальні програми з різних дисциплін. Журнали лабораторних робіт.

Екзаменаційні відомості. Заяви слухачів про зарахування на курси, повернення документів, внесення і відстрочку оплати за навчання та звільнення від неї. Списки і особові справи слухачів курсів. Копії посвідчень випускників.

**Акушерські курси при Київській міській Олександрівській лікарні
Акушерские курсы при Киевской городской Александровской больнице
Ф. 115, 40 справ, 1909-1922 рр.**

У 1895 р. при Олександрівській лікарні імені цесаревича Олександра Олександровича (майбутній імператор Олександр III) споруджено перший в місті пологовий будинок. Згодом при ньому відкрилися акушерські курси – дворічний навчальний родопомічний заклад. На навчання приймалися дівчата усіх соціальних станів і віросповідань. Після закінчення навчання і складання іспитів випускниці отримували фах повивальних бабок I та II розрядів.

Особові справи слухачок курсів. Списки викладачів і учениць.

**Київські курси підготовки вчителів рукоділля О. В. і С. В. Курдюмових
Киевский курсы для подготовки учительниц рукоделия
О. В. и С. В. Курдюмовых
Ф. 89, 444 справи, 1899-1919 рр. Опис. Рос. мова.**

Жіночий навчальний заклад, готував учителів рукоділля з правом викладання у гімназіях. Курсистки вивчали методику викладання рукоділля, рахівництво, товарознавство, малювання, живопис, креслення, гігієну, крій та шиття білизни і верхнього одягу, плетіння гачком, техніку вишивання: шовковими нитками, по шовку, гладдю тощо.

Протоколи екзаменаційних комісій. Особові справи слухачок курсів, метричні виписи, свідоцтва, посвідчення.

Київські жіночі Самаритянські курси

Киевские женские Самаритянские курсы

Ф. 181, 603 справи, 1906-1915 рр. Опис. Рос. мова.

Створені за ініціативи Товариства допомоги інтелігентним жінкам м. Києва як чотирирічний медичний навчальний заклад для жінок віком від 18 до 40 років різного віросповідання і соціального стану. Випускниці курсів мали право працювати фельдшерами і повивальними бабками I-го розряду.

Статут курсів. Протоколи засідань педагогічної ради. Навчальні програми з різних дисциплін. Екзаменаційні відомості. Письмові роботи, списки і особові справи слухачок курсів.

Журнал приймання хворих амбулаторної лікарні при жіночих Самаритянських курсах. Відомості про нарахування заробітної платні працівникам лікарні. Книги реєстрації вбитих, поранених і контужених (1915).

Київські політехнічні курси Товариства розповсюдження технічної освіти **Киевские политехнические курсы Общества по распространению** **технического образования**

Ф. 184, 1026 справ, 1906-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Діяли при Київському політехнічному інституті імені імператора Олександра II. Мали відділення: інженерно-меліоративне, механічне, будівельне, електротехнічне. Готували кваліфікованих робітників для промислових підприємств.

Протоколи засідань педагогічних рад, відомості про зарахування на курси та дозвіл на складання випускних іспитів, книги обліку посвідчень про закінчення курсів. Журнали успішності, екзаменаційні листки, залікові відомості. Особові справи учнів.

Чоловічі і жіночі гімназії

Мужские и женские гимназии

43 фонди, 44179 справ, 1814-1922 рр. Описи, каталог. Рос. мова.

Перша чоловіча гімназія, **ф. 108**, 6813 справ, 1844-1911 рр. (каталог).

Друга чоловіча гімназія, **ф. 81**, 4104 справи, 1814-1919 рр. (каталог).

Третя чоловіча гімназія, **ф. 246**, 419 справ, 1888-1917 рр.

Четверта чоловіча гімназія, **ф. 254**, 9 справ, 1883-1917 рр.

Шоста чоловіча гімназія, **ф. 182**, 373 справи, 1908-1919 рр.

Сьома чоловіча гімназія, **ф. 98**, 1425 справ, 1892-1920 рр.

Восьма чоловіча гімназія, **ф. 77**, 6576 справ, 1904-1922 рр.

Дев'ята чоловіча гімназія, **ф. 80**, 2874 справи, 1907-1920 рр.

Києво-Печерська чоловіча гімназія, **ф. 78**, 3452 справи, 1885-1920 рр.

Чоловіча гімназія Першого товариства педагогів, **ф. 114**, 638 справ, 1916-1920 рр.

Чоловіча гімназія Другого товариства групи педагогів, **ф. 213**, 149 справ, 1916-1922 рр.

Києво-Шулявська чоловіча гімназія Товариства педагогів, **ф. 255**, 23 справи, 1917-1920 рр.

Київська приватна чоловіча гімназія А. Степовича, **ф. 343**, 6 справ, 1908-1914 рр.

Київська сьома гімназія, **ф. 344**, 1 справа, 1919 рр.

Гімназія Комітету з надання допомоги біженцям, **ф. 166**, 446 справ, 1915, 1917-1921 рр.

Приватна гімназія Товариства групи педагогів, **ф. 247**, 5 справ, 1907- 1917 рр.

Єврейська приватна чоловіча гімназія А. Козиринського, **ф. 179**, 209 справ, 1916-1920 рр.

Жіноча гімназія Міністерства освіти, **ф. 55**, 2422 справи, 1869-1920 рр.

Фундуклеївська жіноча гімназія, **ф. 90**, 3561 справа, 1859-1919 рр.

Києво-Подільська жіноча гімназія, **ф. 91**, 1649 справ, 1865-1920 рр.

Київська міська жіноча гімназія М. Стельмашенко, **ф. 107**, 505 справ, 1911-1919 рр.

Приватна жіноча гімназія Н. Байкової, **ф. 172**, 184, справи 1913-1919 рр.

Приватна жіноча гімназія А. Бейтель, **ф. 79**, 301 справа, 1890-1909 рр.

Приватна жіноча гімназія Л. Браткової, **ф. 85**, 756 справ, 1905-1908 рр.

Приватна жіноча гімназія О. Дучинської, **ф. 145**, 151 справа, 1878-1919 рр.

Приватна жіноча гімназія Є. Євсєвої, **ф. 86**, 973 справи, 1903-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія С. Ігнат'євої, **ф. 87**, 813 справ, 1904-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія В. Жеребцової та А. Короткевич, **ф. 83**, 528 справ, 1905-1919 рр.

Приватна жіноча гімназія М. Клуссіні, **ф. 58**, 119 справ, 1910-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія Є. Крюгер, **ф. 169**, 24 справи, 1897, 1900, 1904, 1906-1911, 1915-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія М. Левандовської, **ф. 82**, 1395 справ, 1904-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія С. Львової, **ф. 267**, 1 справа, 1907 р.

Приватна жіноча гімназія А. Титаренко, **ф. 88**, 42 справ, 1910-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія В. Трифонової, **ф. 106**, 866 справ, 1909-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія А. В. Жекуліної, **ф. 151**, 191 справа, 1905-1920 рр.

Восьмикласна жіноча гімназія з правами для учнів В. Перепяткович, **ф. 158**, 9 справ, 1915-1918 рр.

Приватна жіноча гімназія І. Конопацької, **ф. 105**, 548 справ, 1903-1920 рр.

Приватна жіноча гімназія М. Мисникової і Є. Доманської, **ф. 103**, 776 справ, 1910-1919 рр.

Приватна жіноча гімназія при Євангельсько-Лютеранській церкві, **ф. 104**, 427 справ, 1905-1912 рр.

Жіноча спеціальна гімназія А. Алексєєвої, **ф. 180**, 402 справи, 1915-1920 рр.

Київська прогімназія, **ф. 157**, 2 справи, 1874-1877 рр.

Київська жіноча гімназія Дьоміної, **ф. 256**, 7 справ, 1907-1908 рр.

Київська жіноча гімназія Корницької, **ф. 249**, 7 справ, 1909-1911 рр.

Середні загальноосвітні навчальні заклади – гімназії почали створюватися у Росії на початку XIX століття. В 1809 р. у Києві було засновано першу гімназію (перша чоловіча гімназія). Гімназії надавали загальноосвітню середню освіту, в основному, гуманітарного профілю. Засновниками гімназій, як правило, виступали приватні особи. Утримувались гімназії за рахунок коштів батьків, благодійних внесків. У 1919 р. ліквідовані.

Статут, положення про навчальні заклади (1854). Положення про педагогічні класи при жіночих гімназіях (1905), звіти класних дам і характеристики на учениць. Документи про стан училищ, пансіонів міста і Київської губернії, діяльність Російської філологічної семінарії при Лейпцизькому університеті за період з 1873 р. до 1877 р.

Листування щодо розгляду педагогічною радою першої чоловічої гімназії проекту положення про нижні і середні училища (1860), введення нового статуту гімназії (1865, 1871), діяльності гімназій, організації навчально-виховного процесу, відкриття при першій чоловічій гімназії пансіонів (1834, 1836), класів креслення і малювання для ремісників (1855-1857), педагогічних курсів при університеті (1860), вечірніх загальноосвітніх курсів при восьмій чоловічій гімназії (1904-1907). Відомості про святкування урочистих і пам'ятних подій, відкриття виставок (1877-1913), роботу бібліотек гімназій, вилучення творів Т. Г. Шевченка, П. О. Куліша, І. М. Сеченова, Чарльза Дарвіна.

Протоколи засідань педагогічних рад гімназій. Відомості про навчання та успішність учнів, їх поведінку, проведення іспитів. Відомості про навчальні програми і плани, викладання української мови і літератури, історії і географії України (1917-1919), підручники і навчальні посібники, введення в чоловічих гімназіях курсу військової гімнастики (1877, 1890). Відомості про створення і діяльність батьківських комітетів.

Документи про збирання коштів для військових (1854, 1877, 1904, 1916), для спорудження пам'ятників: І. А. Крилову в Москві (1845), М. Ю. Лермонтову в П'ятигорську (1884), М. І. Глінці в Санкт-Петербурзі (1903).

Документи про діяльність Київського військово-спортивного комітету з військово-допризовної підготовки учнів (1916, 1917), дружин юних розвідників Київського навчального округу (1916), проведення спортивних змагань під назвою “Перша російська олімпіада”.

Документи щодо нагляду за поведінкою учнів поза межами гімназії (1916). Штрафні журнали вихованців конвенту (1839, 1840, 1848). Листування директора першої чоловічої гімназії з попечителем Київського навчального округу з питань відновлення тілесних покарань у навчальних закладах (1883).

Листування про санітарний стан гімназій, заснування лікарні для учнів навчальних закладів м. Києва (1854), попередження інфекційних захворювань (1847, 1881, 1909).

Звернення батьків, зокрема К. Г. Паустовського (1911), про звільнення від оплати за навчання, встановлення стипендій ім. О. С. Пушкіна, М. В. Гоголя, “Вічний фонд” (для дітей-учасників першої світової війни) тощо.

Документи про виключення учнів із першої чоловічої гімназії за розповсюдження видань “Земля і воля” (1879-1887), участь учениць приватної жіночої гімназії А. А. Бейтель в демонстрації і проведенні сходок, тимчасове припинення занять у зв'язку з революційними подіями 1905 р.

Особові справи учнів першої чоловічої гімназії, у тому числі А. В. Луначарського, О. О. Богомольця, К. Г. Паустовського і К. К. Гедройця.

Київський педагогічний комітет

Киевский педагогический комитет

Ф. 278, 42 справи, 1860-1864 рр. Опис. Рос. мова.

Комітет створений 24.09.1860 р. для організації і проведення іспитів для випускників педагогічних курсів з метою встановлення їм

звання вчителя або вихователя середніх навчальних закладів.
Підпорядковувався Київському учбовому округу.

Копії журналів піклувальної ради. Журнали засідань педагогічного комітету.

Документи про визначення тем для написання творів кандидатами-педагогами, зарахування на курси В. Б. Антоновича. Відомості щодо про відзначення професорів Київського університету Св. Володимира та вчителів пешої і другої київських гімназій. Правила роботи бібліотеки, перелік книг. Дані про випуск слухачів.

Інспектор народних училищ першого району Київської губернії
Инспектор народных училищ первого района Киевской губернии
Ф. 99, 1313 справ, 1853-1918 рр. Описи. Рос. мова.

Здійснював нагляд за діяльністю земських і парафіяльних училищ першого району Київського навчального округу Київської губернії.

Протоколи засідань ради викладачів з питань складання іспитів учнями училищ.

Листування з директором народних училищ, Київською повітовою управою, Вишгородським парафіяльним училищем про наявність вакантних посад та переведення вчителів, відкриття ремісничого відділення. Відомості про евакуацію викладачів і учнів училищ (1915).

Особові справи учителів народних училищ. Копії свідоцтв і атестатів про закінчення університету, художнього училища, гімназій. Списки учнів Вишгородського парафіяльного училища. Документи про діяльність Ковалевського училища у Васильківському повіті.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІ ЗАКЛАДИ

Комітет з досліджень старожитностей у м. Києві при Київському університеті Св. Володимира

Комитет по изысканию древностей в г. Киеве при Киевском университете Св. Владимира

Ф. 299, справ 14, 1834-1842 рр. Опис. Рос. мова.

Створений у 1834 р. Сприяв вивченню та дослідженню маловідомих подій, фактів історії та культури, проведенню археологічних розкопок у Києві. У 1842 р. ліквідований.

План м. Києва (1834). Документи про проведення археологічних розкопок на території Іринінської церкви, Андріївської і Михайлівської гір, реставрацію пам'ятника "Золоті ворота", створення музею старожитностей при університеті.

Листування з Одеським товариством історії і старожитностей. Відомості про надання дозволів приватним особам на проведення розкопок.

Київський міський комітет піклування про народну тверезість

Киевский городской комитет попечительства о народной трезвости

Ф. 289, 5 справ, 1901, 1903-1906 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочав діяльність у 1896 р. Підпорядковувався Київському губернському комітету піклування про народну тверезість. Завданнями комітету були: утвердження та пропаганда здорового способу життя, поширення знань про шкідливий вплив вживання алкоголю, організація культурного дозвілля населення і т.д. З цією метою товариство виступало організатором відкриття вечірніх та недільних класів для дорослих, парафіяльних однокласних училищ, бібліотек-читалень, чайних, проведення лекторіїв, свят для малозабезпечених верств населення, випуску просвітницької літератури.

Відомості про діяльність Звіринецької народної школи-чайної, Звіринецького і Деміївського парафіяльних училищ та їхніх бібліотек. Відомості про нарахування заробітної платні викладачам училищ. Кошториси проведення новорічних свят. План будівель Звіринецького училища.

Київське товариство грамотності**Киевское общество грамотности**

Ф. 168, 40 справ, 1865-1908 рр. Опис. Рос. мова.

Створене у 1865 р. Метою товариства було проведення заходів, спрямованих на поширення грамотності населення південно-західних районів. Відділення товариства діяли в містах Умані, Смілі, Кам'янці та ін. Завдяки зусиллям товариства відкривалися бібліотеки-читальні при церковнопарафіяльних школах, класи для дорослих, недільні школи, купувалися підручники і посібники, організовувалися лекції, літературно-музичні вечори, видавалися книги, в т. ч. твори Т. Г. Шевченка. За ініціативи і підтримки товариства у 1902 р. збудовано Троїцький народний будинок (сучасний театр оперети). Ліквідоване 23.01.1908 р.

Протоколи засідань ради правління, загальних зборів членів товариства, засідань районних комісій з питань відкриття філій товариства, організації вечірніх класів для дорослих, бібліотек-читалень, книжкових магазинів, лекцій і читань тощо. Звіти про діяльність товариства. Документи щодо будівництва Троїцького народного будинку в Києві.

Українське товариство шкільної освіти**Украинское товарищество школьного просвещения**

Ф. 346, 19 справ, 1917-1920 рр. Опис. Рос. і укр. мови.

Було складовою частиною Асоціації українських культурно-освітніх і громадських організацій. Створене з метою підтримки української освіти і культури. Утримувалось на членські внески, добровільні асигнування державних і громадських установ, окремих громадян. Відкривало просвітницькі курси, бібліотеки, популяризувало українську культуру, звичаї, традиції.

Протоколи засідань товариства. Листування з Київським губернським відділом народної освіти, повітовими земськими управами, Українською академією наук з організаційних питань. Інструкції для роботи філій товариства.

Статути Асоціації українських культурно-освітніх громадських організацій та освітніх курсів, заснованих товариством.

Заява директора Деміївської школи про перейменування навчального закладу на восьму Українську гімназію ім. Леоніда Глібова.

Відомості про діяльність та стан приміщень гімназій і шкіл, у тому числі Баришевської, третьої і восьмої київських гімназій. Документи з особового складу гімназій і шкіл Києва, нарахування заробітної платні вчителям.

Київське політехнічне товариства інженерів і агрономів
Киевское политехническое общество инженеров и агрономов
Ф. 268, 6 справ, 1911-1916 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочало діяльність 1911 р. Його засновники – інженери П. Е. Бутенко, І. О. Пономарьов, І. А. Феценко та ін. Вищим органом товариства були збори, а виконавчим – правління. До дійсних членів товариства приймалися педагогічні працівники та особи, які закінчили КПП. При товаристві діяли секції: агрономічна, інженерна, механічна, а також техніко-консультативне бюро. Мета товариства – об'єднання випускників інституту, популяризація його діяльності. Товариством видавався щомісячний друкований журнал “Бюлетені Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів”.

Статут товариства (1911). Положення про довідкове (1912), технічно-консультативне бюро (1913). Протоколи засідань правління з питань діяльності товариства, видавання бюлетеня, вступу до членів товариства, надходження членських внесків тощо.

Свідоцтво про заснування щомісячного журналу “Бюлетені Київського політехнічного товариства інженерів і агрономів”. Замовлення від юридичних та фізичних осіб на друкування оголошень у журналі товариства.

Списки випускників КПП 1914-1915 рр. Відомості Чернігівського губерньського акцизного правління щодо виробництва цукру (1911).

Київське товариство природодослідників при Київському університеті Св. Володимира

**Киевское общество естествоиспытателей при Киевском университете
Св. Владимира**

Ф. 318, 3 справи, 1872-1922 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочало діяльність 15.02.1869 р. при Київському університеті Св. Володимира. 8.07.1872 р. затверджено статут товариства. Об'єднувало природодослідників, стимулювало проведення ними досліджень впливу людини на органічну і неорганічну природу, розвиток природничих наук на території Київського навчального округу. З цією метою товариством проводилися науково-дослідні експедиції, екскурсії, публічні лекції, друкувалися наукові праці. За кошти товариства фінансувалися дослідження в галузі природничих наук, нагороджувалися дослідники та науковці університету. Діяло до 1932 р.

Статут товариства. Книга обліку членських внесків, прибутково-видаткова книга.

**Київське відділення товариства класичної філології і педагогіки
Киевское отделение общества классической филологии и педагогики**

Ф. 154, 1 справа, 1885-1890 рр. Опис. Рос. мова.

Діяльність розпочало в 1870-х рр. Мета товариства – підвищення освітнього і культурного рівня населення шляхом ознайомлення з надбаннями класичної філології. Товариство виступало організатором проведення серед учнів старших класів київських гімназій конкурсів робіт з грецької і латинської мови та літератури, стародавньої історії, видання творів літератури, методичних посібників тощо.

Статут товариства.

**Товариство піклування про вищу комерційну освіту у м. Києві
Общество попечения о высшем коммерческом образовании в г. Киеве**

Ф. 228, 6 справ, 1909-1913 рр.

12.04.1909 р. відбулося перше зібрання товариства. Серед завдань товариства: поширення економічних і комерційних знань серед населення, організація публічних лекцій, відкриття бібліотек, музеїв зразків товарів, пересувних і стаціонарних виставок промислових виробів, а також ознайомлення молоді з Київським комерційним інститутом. Утримувалось за рахунок членських та благодійних внесків. 15.02.1913 р. товариство припинило діяльність. Його майно було передано Київському комерційному інституту.

Статут товариства. Положення про Київський комерційний інститут, списки студентів.

Київське товариство сприяння розповсюдженню комерційних знань
Киевское общество содействия распространению коммерческих знаний
Ф. 227, 6 справ, 1910-1916 рр. Опис. Рос. мова.

Створене з метою розповсюдження серед населення комерційних знань. За його ініціативи відкривалися середні навчальні заклади для хлопців і дівчат з поглибленим вивченням комерційних знань, організовувалися вечірні курси, проводилися лекції, бесіди для киян.

Статут товариства. Протоколи загальних зборів, звіти про діяльність, журнали реєстрації засідань товариства, книги обліку членських внесків, прибутково-видаткові книги. Списки членів товариства.

МУЗЕЇ

Київський художньо-промисловий і науковий музей
Киевский художественно-промышленный и научный музей
Ф. 304, 51 справа, 1905-1919 рр. Опис, каталог. Рос. мова.

Започаткований 1899 р. Київським товариством старожитностей і мистецтв. Його завданням було збирання історичних, культурних пам'яток, естетичне виховання населення. 1.08.1899 р. у музеї було відкрито виставку археологічних знахідок В. Хвойки до XI Всеросійського археологічного з'їзду у Києві. Музей утримувався за рахунок коштів міста, Товариства старожитностей і мистецтв, благодійних внесків меценатів Н. Терещенка, М. Тарновського, Б. Ханенка та ін. Протягом 1902-1923 рр. директором музею працював М. Ф. Біляшівський, археолог, етнограф, мистецтвознавець, академік ВУАН (з 1919). З 1909 р. музей підпорядковувався Міністерству торгівлі і промисловості, з 1.01.1918 р. – Генеральному секретаріату освіти УНР. У 1919 р. музей отримав статус державного. Сучасна назва – Національний художній музей України.

Документи щодо відкриття та діяльності музею (1905-1914). Протоколи засідань комітету (1908-1915), комісії зі створення відділу “Стародавній Київ” (1912-1914). Відомості щодо організації експозицій картин київських,

польських, чесько-моравських художників, спорудження пам'ятника Т. Г. Шевченкові у Києві. Проекти, ескізи пам'ятника. Каталоги виставок.

Листування з Українською академією наук, губернськими архівними комісіями про надання експонатів, копій архівних документів.

Каталоги виставок робіт Г. К. Лукомського, М. О. Врубеля, Т. Г. Шевченка (1911).

АРХІВНІ УСТАНОВИ

Архів зразкових справ при Київському консультативному бюро помічників присяжних повірених

Архив образцовых дел при Киевском консультационном бюро помощников присяжных поверенных

Ф. 270, 3 справи, 1899-1912 рр. Описи. Рос. мова.

На зберіганні в архіві знаходилися судові справи, відібрані як типові зразки вирішення у судочинстві майнових суперечок, зокрема – пов'язаних з виконанням духівниць, механізмом реалізації заповіту майна, направленою на благодійні цілі, дотриманням укладених купчих та концесійних угод.

Справи з позовами щодо виконання заповітів М. П. Дегтярьова, інших осіб, розгляду суперечок у судах.

ВИДАВНИЧІ УСТАНОВИ

Інспекція друкарень, літографій і книжкових магазинів

Инспекция типографий, литографий и книжных магазинов

Ф. 287, 92 справи, 1886-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Створена у 1886 р. Здійснювала нагляд за роботою друкарень, фотографій, бібліотек, книжкових магазинів. Підпорядковувалася Головному управлінню у справах друку Міністерства внутрішніх справ. Ліквідована у 1916 р.

Повідомлення Київського цивільного губернатора про надання дозволів на відкриття поліграфічних підприємств.

Документи щодо надання дозволів на відкриття друкарень, бібліотек, придбання машин-гектографів. Переліки майна і обладнання друкарень. Документи про заборону продажу книг і нот, у тому числі творів М. В. Лисенка, Л. М. Толстого, В. М. Гаршина. Списки заборонених книжок.

Контора Київського відділення товариства “Друкарня С. П. Яковлєва”
Контора Киевского отделения товарищества «Печатня С. П. Яковлева»
Ф. 218, 9 справ, 1911-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснювала керівництво роботою друкарні, контролювала якість продукції.

Розрахункові книжки та списки робітників.

IV. УСТАНОВИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ТОВАРИСТВА, КОМІСІЇ, КОНТОРИ

Київський відділ Російського товариства охорони народного здоров'я
Киевский отдел Русского общества охраны народного здоровья
Ф. 251, 19 справ, 1883, 1902, 1910-1915 рр. Описи. Рос. мова.

Заснований 1883 р. викладачами медичного факультету Київського університету Св. Володимира, лікарями медичних закладів, купцями, підприємцями. Ставив за мету організацію заходів з покращення санітарного стану Києва, зміцнення здоров'я громадян. Крім того, фінансував проведення досліджень з епідеміології, біології, кліматології. Відділ проводив активну роз'яснювальну роботу серед населення з профілактики захворювань, здорового способу життя тощо. Засновниками відділу були В. П. Образцов, Ф. Г. Яновський, Ф. Я. Фортинський, К. М. Гамалій та ін.

Статут Російського товариства охорони народного здоров'я. Інструкція з організації роботи Київського відділу (1883). Журнали засідань правління товариства, річні звіти. Список засновників, дійсних членів і чиновників товариства. Документи з питань фільтрації та озонування дніпровської води після епідемії холери.

Листування щодо надання допомоги голодуючим переселенцям. Звіт про збір коштів постраждалим від неврожаю.

Київська міська виконавча санітарна комісія
Киевская городская исполнительная санитарная комиссия
Ф. 205, 108 справ, 1887-1897 рр. Опис. Рос. мова.

21.05.1887 р. на засіданні міської думи визнано необхідним створення установи для здійснення контролю за санітарним станом міста, яка отримала назву – міська виконавча санітарна комісія. У грудні 1891 р. для виконання окремих функцій при комісії створено санітарну станцію, яка здійснювала контроль за якістю продуктів харчування, питної води, проводила аналізи ґрунту, повітря, вносила пропозиції щодо профілактичних заходів попередження захворюваності населення.

Відомості про мешканців Оболоні, які постраждали від повені, відшкодування їхніх збитків, прийняття профілактичних заходів з попередження захворювань, порядок продажу продуктів харчування на базарах міста, здійснення ветеринарного нагляду за пасовищами, забезпечення медикаментами лікарів, закріплення за територіями міста санітарних попечителів. Відомості щодо очищення криниць, облаштування асенізаційного обозу, встановлення очисного вугільного фільтру на водогоні, обстеження мебльованих кімнат, готелів і постійних дворів, відкриття холерного відділення при Кирилівській лікарні.

Контора Києво-Кирилівських богоугодних закладів
Контора Киево-Кирилловских богоугодных заведений
Ф. 102, 6149 справ, 1803-1917 рр. Описи. Рос. мова.

Заснована у 1797 р. і об'єднувала лікарню, богодільню, інвалідний будинок і будинок для психічно хворих. Керівництво закладами здійснював доглядач. У 1836 р. з метою керівництва зазначеними закладами створено контору, яка здійснювала адміністративно-господарські функції, розпоряджалася коштами. У 1919 р. була ліквідована, а підпорядковані їй установи передані до структури органів охорони здоров'я і соціального забезпечення.

Накази, циркуляри, розпорядження Київського приказу громадської опіки про асигнування коштів на утримання закладів. Звіти про роботу закладів та перевіряння їх діяльності.

Відомості щодо кількості пацієнтів богодільні, психічно хворих. Розрахунки вартості утримання одного хворого у лікарні.

Відомості про арештантів, працевлаштування жебраків.

Дані про відкриття відділень, проведення хірургічних операцій, характер інфекційних захворювань та проведення профілактичних заходів проти їх поширення, кількість і плинність хворих.

Листування з Наказом громадської опіки про недостатню кількість обслуговуючого персоналу в лікарні і будинку для психічно хворих, про поширення в будинку для психічно хворих захворювань на цингу.

ЛІКУВАЛЬНІ УСТАНОВИ

Київська міська Олександрівська лікарня

Киевская городская Александровская больница

Ф. 111, 2601 справа, 1875-1922 рр. Описи. Рос. мова.

Була відкрита за рахунок коштів громади Києва 24.10.1874 р. В 1875 р. лікарню назвали на честь сина Олександра II – Олександрівською. Розпочала діяльність у двох дерев'яних бараках, а через рік на благодійні кошти міського голови А. Демидова-Сан-Донато будується ще одне приміщення – для хворих дітей. У 1895 р. лікарня отримує приміщення для пологового будинку, який є одним з перших у місті. 1908 р. професором лікарні В. П. Образцовим вперше в медичній практиці встановлено клінічну картину інфаркту. Якщо на момент відкриття лікарня мала 65 ліжок, то у 1916 р. тут працює 12 відділень на 840 ліжок. З діяльністю лікарні пов'язані імена відомих лікарів: М. Д. Стражеска, Б. М. Маньківського, О. І. Коломійченка та ін. 1922 р. постановою ВУЦВК лікарні присвоєно ім'я Жовтневої революції.

Постанови Київської міської управи про асигнування коштів на утримання лікарні. Річні звіти про діяльність лікарні. Протоколи засідань та звіти лікарняної ради.

Документи щодо будівництва додаткових корпусів лікарні, постачання медикаментів та перев'язочного матеріалу, відомості про лікування пацієнтів, заходи боротьби з холерою та інфекційними хворобами.

Списки лікарів і працівників лікарні, їх посвідчення, копії дипломів, довідки, заяви про приймання на роботу та звільнення з неї. Формулярні списки. Екзаменаційні відомості складання іспитів на звання повивальних бабок пологового відділення та їхні списки.

Алфавітні книги реєстрації хворих, списки хворих і померлих, історії хвороб пацієнтів лікарні.

Київська єврейська лікарня

Киевская еврейская больница

Ф. 208, 19 справ, 1891-1916 рр. Описи. Рос. мова.

Відкрита 1862 р. за сприяння Київського генерал-губернатора

І. І. Васильчикова в орендованому єврейською громадою приміщенні. 24.01.1884 р. коштом цукрозаводчика І. Бродського та попечителя лікарні купця Б. Куперника придбано 3 га землі і розпочато зведення власних корпусів. Будівництво лікарні фінансувалося Л. і С. Бродськими, С. і Д. Френкелями, М. і Е. Заксами, М. і П. Гальперініми та ін. На початку ХХ ст. лікарня стала однією із найбільших серед лікарень такого типу в Україні. Нараховувала понад 30 тисяч пацієнтів, п'яту частину яких складали громадяни християнського віросповідання. В лікарні працювали відомі медики: Ф. Мерінг, В. Чернов, Ф. Яновський, К. Трітшель та ін.

Журнал засідань ради лікарні (1891) та реєстрації хворих, які перебували на амбулаторному лікуванні.

**Лікарня при Самаритянських жіночих курсах
Больница при Самаритянских женских курсах
Ф. 257, 61 справа, 1912-1917 рр. Опис. Рос. мова.**

Самаритянські жіночі курси випускали помічниць лікарів і фельдшерів. Програми і плани занять затверджувалися Міністерством внутрішніх справ. На курсах викладали відомі вчені, професори університету св. Володимира, лікарі, зокрема В. Чернов, Г. Малков, С. Томашевський, Ф. Яновський. При курсах діяла лікарня, де слухачки здобували навички практичної роботи. Лікарня надавала допомогу найбільш вразливим верствам суспільства.

Історії хвороб пацієнтів відділень: терапевтичного, офтальмологічного, гінекологічного, шкірно-венерологічного, нервових хвороб.

**Безкоштовна амбулаторна лікарня Товариства надання допомоги хворим дітям м. Києва
Бесплатная амбулаторная больница Общества оказания помощи больным детям г. Киева
Ф. 276, 10 справ, 1897-1922 рр. Опис. Рос. мова.**

Розпочала роботу 3.05.1892 р. В 1898 р. на кошти мецената Л. Бродського і міської управи було зведено в центрі Києва кам'яний будинок на вул. Бульварно-Кудрявській, 20. Активну участь в організації лікарні взяли лікарі І. В. Чешихін та Ф. В. Чорномор-Задерновський. При лікарні було відкрито аптеку. Амбулаторна лікарня надавала допомогу дітям усіх станів, національностей,

віросповідань віком до 14 років. З 1896 р. за містом організовано дитячі табори для оздоровлення дітей-пацієнтів лікарні. Фінансову допомогу лікарні надавало Товариство допомоги хворим дітям м. Києва, за сприяння якого у дворянському і купецькому зібраннях систематично проводилися лотереї, кошти від яких направлялися на потреби лікарні.

Алфавітні книги обліку хворих.

Продовольчо-перев'язувальний пункт Київської евакуаційної комісії при Київському політехнічному інституті

Продовольственно-перевязочный пункт Киевской эвакуационной комиссии при Киевском политехническом институте

Ф. 280, 1 справа, 1915 р. Опис. Рос. мова.

Історії хвороб потерпілих, які звертались за медичною допомогою до перев'язувального пункту.

МЕДИЧНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

Пологово-допоміжний навчальний заклад Товариства надання допомоги бідним породіллям

Родовспомогательное учебное заведение Общества оказания помощи бедным роженицам

Ф. 290, 270 справ, 1904-1910 рр. Опис. Рос. мова.

8.12.1900 р. в Києві розпочало діяльність Товариство надання допомоги бідним породіллям. Надавало акушерську допомогу жінкам під час пологів. За його ініціативи та фінансової підтримки було створено притулок для вагітних жінок. 1903 р. при притулку засновано навчальний заклад 1-го розряду з дворічним курсом навчання (акушерська школа). Оплата за навчання направлялася на утримання притулку та оплату праці викладачів. У 1904 р. відкрито дитячі ясла для дітей, які потребували спеціального нагляду за станом здоров'я.

Алфавітний список та особові справи учнів. Протоколи іспитів на звання повивальних бабок.

Фельдшерські, фельдшерсько-акушерські, повивально-фельдшерські та зуболікарські школи

Фельдшерские, фельдшерско-акушерские, повивально-фельдшерские и зубоврачебные школы

8 фондів, 6709 справ, 1882-1918 рр. Описи. Рос. мова.

Повивально-фельдшерська школа Я. Л. Ловицького, **ф. 20**, 351 справа, 1906-1910 рр.

Фельдшерсько-акушерська школа доктора Браткова, **ф. 21**, 547 справ, 1906-1911 рр.

Київська зуболікарська школа приват-доцента Київського університету Св. Володимира М. М. Жука, **ф. 22**, 904 справи, 1904-1910 рр.

Київська фельдшерсько-акушерська школа Нейштубе, **ф. 92**, 3017 справ, 1902-1918 рр.

Перша Київська зуболікарська школа доктора Бланка, **ф. 113**, 29 справ, 1904-1907 рр.

Київська земська фельдшерсько-акушерська школа при Київській Кирилівській лікарні, **ф. 178**, 955 справ, 1885-1918 рр.

Київська зуболікарська школа лікарів А. Головчинера, С. Лур'є, О. Плінера, **ф. 186**, 835 справ, 1898-1919 рр.

Фельдшерська школа при Києво-Кирилівських богоугодних закладах, **ф. 250**, 71 справа, 1882-1893 рр.

Листування з Київським губернським правлінням, лікарським відділенням губернського правління Міністерства внутрішніх справ щодо викладання дисциплін, приймання, переведення та випуску учнів, надання відстрочки на проходження військової повинності, звільнення від оплати за навчання, складання іспитів, надання матеріальної допомоги учням.

Відомості про практикантів-експертів, ротних фельдшерів, допущених до іспитів на звання медичного фельдшера, придбання хірургічних інструментів, аптечного інвентаря тощо. Річні звіти шкіл.

Списки та особові справи слухачів, випускників, класні журнали, екзаменаційні листи, відомості на виплату стипендій, атестати про закінчення шкіл, копії посвідчень випускників, повідомлення канцелярій губернаторів про політичну благонадійність слухачів. Статистичні відомості щодо кількості учнів, які вступили до шкіл та вибули з них.

Списки службовців, відомості на оплату праці викладачів та службовців.

V. ПРОФЕСІЙНІ СПІЛКИ

Центральне бюро Київських професійних спілок
Центральное бюро Киевских профессиональных союзов
Ф. 285, 1 справа, 1907 р. Опис. Рос. мова.

Координувало роботу профспілкових комітетів підприємств і організацій м. Києва.

Листування з питань підготовки і проведення Всеросійського з'їзду профспілок. Відомості щодо діяльності бюро і профспілкових комітетів підприємств, установ міста.

VI. БЛАГОДІЙНІ УСТАНОВИ І ТОВАРИСТВА

Благодійні товариства та установи

Благотворительные общества и организации

9 фондів, 738 справ, 1834-1919 рр. Описи. Рос. мова.

Товариство боротьби з дитячою смертністю, **ф. 207**, 12 справ, 1911-1917 рр.;

Київське громадське новостворене товариство, **ф. 212**, 46 справ, 1835-1868 рр.;

Київське благодійне товариство допомоги бідним, **ф. 242**, 12 справ, 1834-1911 рр.;

Товариство надання допомоги бідним хворим дітям у м. Києві, **ф. 248**, 2 справи, 1902-1915 рр.;

Київське благодійне товариство “Допомога”, **ф. 252**, 8 справ, 1908-1918 рр.;

Економічне товариство студентів-медиків Київського університету Св. Володимира, **ф. 307**, 30 справ, 1910-1919 рр.;

Товариство швидкої допомоги незаможним учням вищих навчальних закладів, **ф. 308**, 21 справа, 1911-1918 рр.;

Товариство допомоги незаможним студентам Київського університету Св. Володимира, **ф. 309**, 606 справ, 1867-1919 рр.;

Київське товариство туристів, **ф. 345**, 1 справа, без дати.

Протоколи засідань правлінь, комісій, загальних зборів. Статути товариств. Відомості щодо діяльності товариств, у тому числі позиково-ощадних, благодійних (**ф.252**).

Листування з питань виділення коштів на утримання товариств, сплати членських внесків та надходження коштів допомоги від громадян. Правила надання товариствами допомоги бідним громадянам (**ф.242**).

Ревізькі казки польських дворян. Списки рекрутів. Відомості про набір до рекрутів. Дані перепису населення (1853) (**ф. 212**).

Документи з фінансових питань, оплати праці (**Ф. 207, 242, 248, 307, 308, 345**). Фінансові звіти.

Відомості про працівників. Документи з особового складу (заяви про приймання та звільнення з роботи, надання: відпусток, позик, матеріальної допомоги, тощо). Алфавітний список почесних і дійсних членів товариств (**Ф-345**).

**Піклування над нужденними студентами Київського університету
Св. Володимира**
**Попечительство о недостаточных студентах Киевского университета
Св. Владимира**
Ф. 306, 46 справ, 1874-1916 рр. Опис. Рос. мова.

Засноване 23.10.1869 р. з метою надання матеріальної допомоги бідним студентам університету, а також його випускникам протягом одного року після закінчення університету. При попечительстві працювали їдальня і бюро із працевлаштування студентів. Діяльність попечительства фінансувалася за рахунок членських і благодійних внесків. Дійсними членами попечительства були Є. І. Афанасьєв, В. О. Бобринський, І. О. Сікорський, Я. В. Тарновський, О. М., Ф. А. і М. А. Терещенки та ін.

Протоколи засідань і постанови піклувальної ради про надання грошової допомоги студентам. Протоколи загальних зборів членів попечительства. Звіти про роботу попечительства, надходження і витрати коштів.

Списки почесних і дійсних членів ради. Дипломи почесних членів попечительства. Відомості про заснування стипендій імені П. А. Антоновича, М. А. Терещенка, Ф. А. Терещенка.

Листування з ректором і правлінням Київського університету, редакцією газети “Киянин з питань призначення стипендій студентам, публікації відомостей про прибутки попечительства.

Списки студентів, заяви про надання матеріальної допомоги. Відомості про осіб, які надали фінансову допомогу попечительству.

**Притулок Київського піклування над малолітніми дітьми
військовослужбовців**
Приют Киевского попечительства о малолетних детях военнослужащих
Ф. 232, 4 справи, 1905-1913 рр. Опис. Рос. мова.

Створений 1903 р. Навчально-виховний заклад для дітей-сиріт і напівсиріт, чиї батьки загинули на війні або померли від ран. Названий на честь цесаревича Олексія Миколайовича – Олексіївським. Перебував під опікою імператриці Олександри Федорівни. Дівчаток-вихованок притулку готували для вступу до

середніх навчальних закладів, а хлопчиків – до навчання у кадетських корпусах. При притулку діяли училище і лазарет.

Журнал засідань піклувальної ради. Листування з київським губернатором, повітовими поліцейськими управліннями і приватними особами щодо збору коштів для утримання дитячих притулків, влаштування дітей рядових військових чинів до притулків. Річні фінансові звіти про надходження і видатки коштів. Відомості про сімейний стан осіб, які загинули в російсько-японській війні 1904-1905 рр. Посвідчення вихователів, службовців, медичних працівників притулку. Листи-подяки до приватних осіб за матеріальну підтримку притулку. Заяви батьків щодо звільнення від оплати за перебування дітей в притулку. Метричні виписи вихованців.

Притулок для хрещених у православну віру єврейських дітей
Приют для крещеных в православную веру еврейских детей
Ф. 253, 11 справ, 1871, 1875 рр. Опис. Рос. мова.

Створений для допомоги дітям, які залишилися без батьків, а також надання матеріальної допомоги бідним родинам православного віросповідання.

Порядок прийняття євреями православ'я. Правила приймання незаконнонароджених і нехрещених дітей до дитячих виховних будинків.

Відомості про діяльність Санкт-Петербурзького притулку для хрещених у православну віру єврейських дітей. Листування щодо порядку хрещення неповнолітніх дітей євреїв, надання матеріальної допомоги євреям, які перейшли у православ'я. Метричні свідоцтва хрещених євреїв.

VII. ГРОМАДСЬКІ ТОВАРИСТВА І СПІЛКИ

Солом'янське відділення Союзу російського народу ім. Архангела Михайла

Соломенский отдел Союза русского народа им. Архангела Михаила

Ф. 282, 1 справа, 1909 р. Опис. Рос. мова.

Фінансові документи про використання коштів (1909).

Спілка студентських кооперативів м. Києва

Союз студенческих кооперативов г. Киева

Ф. 305, 17 справ, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Статут затверджено 22.08.1918 р. Започаткована з метою надання допомоги організаціям, створеним студентами на кооперативних засадах. Здійснювала фінансову підтримку кооперативів, їх кредитування, в тому числі товарами і сировиною. Крім того, за участю спілки організовувалися курси, лекції тощо. Здійснювала ревізії фінансово-господарської діяльності кооперативів.

Статут спілки. Проект положення про кредитні операції кооперативів. Протоколи засідань президії першого студентського кооперативу. Звіти про діяльність спілки. Особові рахунки членів спілки. Копії посвідчень членів правління спілки.

Пайове товариство власників квартир “Рівність” на Володимирській вулиці, 81

Паевое товарищество квартировладельцев «Равенство» по Владимирской улице, 81

Ф. 231, 1 справа, 1917-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Розпочало діяльність 07.08.1917 р. Керівні функції здійснювало Правління товариства та його голова. Захищало інтереси пайовиків товариства – власників квартир, вирішувало питання благоустрою і утримання будинку.

Протоколи загальних зборів учасників товариства за період 1917- 1919 рр.

VIII. РЕЛІГІЯ

Києво-Подільське духовне правління

Киево-Подольское духовное правление

Ф. 313, 300 справ, 1750-1789 рр. Опис. Рос. мова.

Укази Київської духовної консисторії. Журнали реєстрації засідань членів духовного правління. Відомості про порушення священиками церковних канонів. Дані про призначення священиків на службу до тюремних церков. Відомості про будівництво церкви в Києво-Межигірському монастирі. Реєстри надання метричних виписів. Документи щодо перевіряння достовірності даних про осіб, які вступали до шлюбу. Списки дітей священнослужителів, які навчаються у вищих учбових закладах.

Києво-Печерське духовне правління

Киево-Печерское духовное правление

Ф. 314, 332 справи, 1755-1795 рр. Опис. Рос. мова.

Укази Київської духовної консисторії. Реєстр документів за 1777 рік. Відомості про відкриття у містах Москві, Санкт-Петербурзі банків. Лист архімандрита Києво-Печерської Лаври про заслання засуджених на каторжні роботи до Керченських заводів. Дозволи священнослужителів на взяття шлюбу парафіянами. Дані про кількість парафіян. Відомості про виявлення срібного посуду під час розкопок у Преображенській церкві м. Києва.

Києво-Васильківський римо-католицький деканат

Киево-Васильковский римско-католический деканат

Ф. 312, 134 справи, 1766, 1773-1916 рр. Опис. Поль. і рос. мови.

Входив до Луцько-Житомирської єпархії. Контролював діяльність церковних громад у місті Києві та Київській губернії.

Указ Луцько-Житомирської римо-католицької духовної консисторії. Описи костьолів Білоцерківського, Фастівського і Києво-Васильківського

деканатів. Книги реєстрації документів щодо перевіряння достовірності даних про осіб, які беруть шлюб. Метричні книги Миколаївського і Олександрівського костьолів м. Києва та Київської губернії.

Благочинний Києвоградських церков

Благочинный Киево-градских церквей

Ф. 315, 136 справ, 1828-1847 рр. Опис. Рос. мова.

Контролював діяльність благочинних Києво-Подільських, Києво-Печерських, Старокиївських церков.

Укази Синоду та Київської духовної консисторії. Статистичні відомості про кількість одружених, народжених, померлих священнослужителів та парафіян. Дані про землі, що належали церквам, у Києві та Київському повіті. Кошториси прибутків та витрат, відомості про кошти, отримані від продажу свічок. Сповідальні розписи.

Довідки про результати ревізій церковного майна у храмах міста. Рапорти священників щодо випадків крадіжок церковного майна і грошей. Відомості про звільнення священників зі служби в церквах, монастирях і духовних управліннях Київської єпархії.

Документи про поїздку імператора Миколи II містами Київської єпархії.

Благочинний Києво-Печерських та Старокиївських церков

Благочинный Киево-Печерских и Старокиевских церквей

Ф. 316, 219 справ, 1774-1892 рр. Опис. Рос. мова.

Здійснював контроль за діяльністю церковних громад на території Печерської і Старокиївської діляниць м. Києва.

Укази Синоду, Сенату і Київської духовної консисторії.

Документи благочинного Києво-Подільських церков (1829, 1869, 1889).
Списки парафіян.

Книга обліку прибутків і видатків Прозоровської, Володимиро-Олександрівської, Троїцької та ін. церков. Звіти про кількість народжених, одружених, померлих. Сповідальні розписи. Відомості щодо направлення дітей

священиків на навчання до духовної академії, перехід міщан інших віросповідань у православну віру, виявлення у церквах книг, надрукованих уніатами. Рапорти священиків щодо порядку читання катехізису, проповідей у святкові дні тощо.

Документи щодо будівництва дзвіниці Трьохсвятительської церкви, Києво-Печерської Ольгинської і Києво-Печерської Кладбищенської церков, проведення ремонтних робіт у Києво-Печерській, Андріївській, Старокиївській Троїцькій церквах та ін. Відомості щодо проведення ремонту Києво-Подільської церкви.

Києво-Софійський кафедральний собор

Киево-Софиевский кафедральный собор

Ф. 3, 601 справа, 1748-1920 рр. Описи. Рос. мова.

Збудований за роки князювання Ярослава Мудрого. Тут велись записи літочислення, створено першу бібліотеку. За монголо-татарської навали 1240 р. собор було частково зруйновано. У 30-40-х рр. XVII ст. під керівництвом Київського митрополита Петра Могили здійснено реставраційні роботи за участю італійського архітектора О. Манчіні, а згодом відкрито монастир для чоловіків. 1685-1707 рр. собор відбудовано у стилі українського барокко. 1934 р. його оголошено державним архітектурним історичним заповідником.

Укази Синоду та Київської духовної консисторії. Контракти з художниками та архітекторами на проведення будівництва і реставраційних робіт. Контракти на надання в оренду земельних ділянок. Описи майна собору та перелік рукописів. Метричні книги. Список священнослужителів, які зустрічали царя Олександра I під час його відвідування собору. Мозаїчне зображення ікони Пресвятої Богородиці (літографія).

Києво-Володимирський собор

Киево-Владимирский собор

Ф. 4, 45 справ, 1859-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Будувався протягом 1862-1882 рр. Названий на честь князя

Володимира. Проект розроблено архітекторами І. В. Штромом і П. І. Спарро, пізніше проект було перероблено О. В. Беретті. У спорудженні собору взяли участь архітектори Р. Бернгард, К. Я. Маєвський, В. М. Ніколаєв, художники В. М. Васнецов, М. В. Нестеров, М. О. Врубель, М. К. Пимоненко, В. Д. Замирайло та ін. 20.08.1896 р. відбулося урочисте освячення храму за участю царя Миколи II та митрополита Іоанникія.

Протоколи засідань комітету з будівництва та реконструкції, кошторис витрат на будівництво собору. План м. Києва із зазначенням місця для будівництва Володимирського собору. Плани собору.

Листування з архітектором В. М. Ніколаєвим щодо тріщин у стінах собору, проведення ремонтних та оздоблювальних робіт. Кошторис зведення житлового будинку на території собору. Відомості про нарахування заробітної платні служителям собору.

Відомості про проведення сповідей.

Київський Петропавлівський собор

Киевский Петропавловский собор

Ф. 5, 4 справи, 1923-1929 рр. Описи. Рос. мова.

Збудований 1759 р. в районі Куренівки за рахунок коштів київського міщанина К. Бушука. Названий на честь апостолів Петра і Павла. У 1811 р. у соборі проведено реконструкцію. Протягом 1903–1905 рр. замість дерев'яного храму зведено цегляний за проектом архітектора М. Казанського. Знесений в другій половині XX ст.

Протоколи засідань парафіяльної ради. Список членів парафії. Фінансові звіти. Список уповноважених церковних рад м. Києва.

Київський Військово-Миколаївський собор

Киевский Военно-Николаевский собор

Ф. 6, 214 справ, 1811-1922 рр. Описи. Рос. мова.

Збудований на Печерську в 1690-1696 рр. за наказом гетьмана І. Мазепи. 1750 р. добудовано дзвіницю. 1831 р. у зв'язку з будівництвом Печерської фортеці опинився на території цитаделі, перейшов до військового відомства та отримав назву військового. В

соборі зберігалися мощі св. Іоанна Златоуста. Знесений в 1930-х рр.

Накази Синоду і Київської духовної консисторії. Циркулярні розпорядження протопресвітера військового і морського духовенства. Статут Печерської православної парафії. Короткий нарис з історії собору. Списки, нагородні листи і формулярні списки служителів собору.

Маніфести імператорів Миколи I (1842), Олександра II (1855, 1859), Олександра III (1889).

Відомості про посвячення військових, колишніх старообрядців, магометан, іудеїв, католиків, лютеран у православну віру. Свідectва, видані вдовам солдат на право поселення у містах і селах Росії. Копії солдатських квитків про звільнення від сплати податків на період військової служби. Формулярні списки рядових Київського гарнізону. Документи про накладення єпитимії на солдат Київського гарнізону.

Правила надання відпусток священикам, які працюють в армії і на флоті (1842).

Метричні книги собору. Документи про звільнення з кріпацтва дочок селян, які взяли шлюб з ремісниками, рядовими саперних батальйонів, казенними денщиками. Посвідчення і копії паспортних книжок, виданих парафіянам Київською духовною консисторією та міською управою. Метричні книги церков: Борисо-Глібської жандармського полку (1853), Свято-Покровської Київського військового госпіталю (1874), 724-го Мінського зведеного першого польового госпіталю (1914, 1917), 97-го піхотного Фінляндського полку (1914), 526-го першого пересувного госпіталю (1917) та ін.

Формулярні списки офіцерів, писарчуків I-ї армії (1839-1898).

Листування з військовими відомствами, гарнізонами, частинами.

Київська Борисо-Глібська церква
Киевская Борисо-Глебская церковь
Ф. 7, 2 справи, 1701-1779 рр. Опис. Рос. мова.

Збудована в XVII ст. в стилі барокко, названа іменами Бориса і Гліба – синів князя Володимира Святославовича. Знесена в 1930-х рр.

Книга з обліку фінансових витрат церкви. Форма регламенту проведення урочистого молебня.

Києво-Подільська Покровська церква
Киево-Подольская Покровская церковь
Ф. 8, 88 справ, 1802-1915 рр. Опис. Рос. мова.

Православний храм, збудований в 1766-1772 рр. за проектом архітектора І. Григоровича-Барського. Названий на честь Покрови Божої Матері. Розписаний у середині XIX ст. Нині діюча церква.

Укази Київської духовної консисторії про проведення ремонту фасаду церкви. Перелік книг бібліотеки. Метричні книги. Відомості про сповідання. Списки парафіян.

Документи про вибори парафіян, уповноважених на перевіряння казни, обрання церковними старостами. Дані про парафіян, які померли від інфекційних захворювань, а також осіб неправославного віросповідання, що проживають на території парафії. Кошторис витрат.

Києво-Подільська Різдвяна церква
Киево-Подольская Рождественская церковь
Ф. 9, 2 справи, 1763 р., 1818 р. Опис. Рос. мова.

Дерев'яний православний храм на честь Різдва Христового, будувався протягом 1744-1783 рр. Постраждав під час пожежі на Подолі. У 1811 р. відбудовано церкву з каменю за проектом архітектора А. Меленського. 1814 р. її освячено. У травні 1861 р. настоятель храму о. Йосип Желтонозький, благочинний о. Петро Лебединцев відправили панахиду над домовиною з прахом Тараса Шевченка, який перевозили з Санкт-Петербурга до Канева. Знесена в 1930-х рр.

Списки служителів церкви за 1763 р. Скарга парафіян на вдову колишнього священика церкви, яка вимагала виплати церковних коштів (1818).

Києво-Подільська Воскресенська церква
Киево-Подольская Воскресенская церковь
Ф. 11, 81 справа, 1802-1920 рр. Опис. Рос. мова.

Збудована 1695 р. У 1809 р. за проектом архітектора А. Меленського зведено дзвіницю. Знесена в 1930-х рр.

Протоколи засідань ради парафіян. Клірові відомості. Метричні книги. Відомості прибутків і видатків церкви. Документи щодо збору пожертвувань та коштів від продажу свічок. План земельної ділянки на вул. Хоревій, яку було відведено церкві для спорудження будинку для служителів. Ревізькі казки священиків і служителів церкви (1850).

Києво-Подільська Хрестовоздвиженська церква
Киево-Подольская Крестовоздвиженская церковь
Ф. 347, 1 справа, 1909-1913 рр. Опис. Рос. мова.

Відомості щодо прибутків і видатків церкви.

Київська Десятинна церква
Киевская Десятинная церковь
Ф. 12, 35 справ, 1839-1919 рр. Опис. Рос. мова.

Зведена 1842 р. на місці зруйнованої у 1240 р. Десятинної церкви Різдва Пресвятої Богородиці. Керував будівництвом гвардії поручик у відставці А. Анненков. Проект розроблено архітектором В. Стасовим. Знесена в 1930-х рр.

Укази Київської духовної консисторії. Метричні книги. Сповідальні відомості. Списки парафіян. Розрахункова книга для запису видатків на закупівлю свічок. Відомості щодо прибутків і видатків церкви. Перелік речей-дарунків від А. Анненкова.

Циркуляр благочинного церков 2-го округу м. Києва щодо обрання делегатів на Всеукраїнський церковний собор (1917).

Києво-Печерська Воскресенська церква
Киево-Печерская Воскресенская церковь

Ф. 13, 141 справа, 1817-1923 рр. Опис. Рос. мова.

Споруджена в 1696-1698 рр. у стилі барокко коштом полковника київського гарнізону К. Мокієвського на території колишньої торговельної площі Печерського містечка. До 1786 р. належала Лаврі, згодом перейшла у єпархіальне підпорядкування. Відновлена 1884 р. за проектом архітектора В. М. Ніколаєва. Діюча нині церква.

Листування з Київською міською управою, єпархіальною училищною радою, евакуаційною комісією Південно-Західного фронту. Документи про відкриття церковно-приходської школи при церкві. Ревізькі казки. Метричні книги. Протоколи загальних зборів парафіян. Фінансові звіти про надходження і видатки церковних коштів. Опис церковних будівель. Відомості про будівництво та оренду церковних крамниць.

Києво-Печерська Ольгинська церква
Киево-Печерская Ольгинская церковь

Ф. 348, 2 справи, 1877-1922 рр. Опис. Рос. мова.

Збудована 1839 р. Знесена в 1930-х рр.

Прибутково-видаткові ордери на утримання церкви. Звернення громадян та установ про надання метричних виписів.

Києво-Печерська Феодосійська церква
Киево-Печерская Феодосьевская церковь

Ф. 10, 13 справ, 1829-1912 рр. Опис. Рос. мова.

Зведена в 1698-1702 рр. на кошти київського козацького полковника К. Мокієвського. Названа іменем засновника Києво-Печерського монастиря Феодосія. Знесена в 1930-х рр.

Указ Синоду про порядок подання церквами річних звітів (1829). Описи церковного майна. Звіти про фінансовий стан церкви. Сповідальні відомості.

Церква при Київському університеті Св. Володимира
Церковь при Киевском университете Св. Владимира
Ф. 317, 60 справ, 1836-1914 рр. Опис. Рос. мова.

Відкрита при університеті 1836 р. з метою посилення впливу церкви на формування духовного світогляду студентської громади.

Метрична книга (1836-1859). Формулярний список священнослужителів церкви (1836-1859). Укази консисторії про відправлення молебнів, понахид. Звернення ректора університету до настоятеля церкви з проханням провести молебен з нагоди річниці відкриття клініки при університеті. Листування з правлінням університету щодо придбання майна, ікон, виплати зарплати священнослужителям, проведення ремонтних робіт. Перелік речей для потреб церкви (1842), кошторис на придбання майна. Сповідальні відомості студентів та професорсько-викладацького складу (1874-1881). Журнали обліку та використання коштів. Клірові відомості.

РЕЛІГІЙНІ ТОВАРИСТВА

Київський комітет православного місіонерського товариства
Киевский комитет православного миссионерского общества
Ф. 286, 239 справ, 1870-1918 рр. Опис. Рос. мова.

Створений 14.09.1870 р. за ініціативи митрополита Київського і Галицького Арсенія з метою активізації місіонерської діяльності православної церкви.

Документи про відкриття комітету. Списки осіб, які надали фінансову підтримку комітетові (1870). Звіти про діяльність, протоколи загальних зборів та засідань комітету. Повідомлення ректора Київської духовної академії про підготовку приміщення для засідань комітету. Подяка на адресу митрополита Київського і Галицького Арсенія. Звіт фінансових видатків за 1870-1871 рр.

Списки церков Київської єпархії, що надали фінансову підтримку Всеросійському місіонерському товариству з переліком подарованих ними ікон і книг.

Листування з Московською радою православного місіонерського товариства про склад комітету і фінансовий стан. Квитки членів комітету.

Відомості про надходження прибутків, видатки і залишки коштів на рахунках комітету (1871), придбання Києво-Печерською лаврою ікон для храмів міст Владивостока та Благовіщенська. Перелік книг і брошур, надісланих ієромонахом Києво-Печерської Успенської лаври до Алтайської духовної місії.

Київське Свято-Володимирське братство

Киевское Свято-Владимирское братство

Ф. 14, 108 справ, 1864-1918 рр. Опис. Рос. мова.

Створене 15.07.1864 р. з метою об'єднання православних парафій Київської єпархії для спільного вирішення питань утвердження духовності громади. Назване на честь князя Володимира. Діяло при Києво-Софійському соборі. Почесним попечителем братства було обрано митрополита Київського і Галицького Арсенія. Братство допомагало православним церквам, парафіяльним школам, друкувало літературні твори релігійного характеру, допомагало коштами парафіянам та священикам. Повідомлення щодо діяльності братства друкувалися у газетах "Південно-західний вісник", "Київський телеграф". Утримувалось на членські внески, благочинні пожертви.

Акт про відкриття братства. Статути Києво-Володимирського і Київського повітового братств.

Акти про заснування церковно-парафіяльного попечительства в с. Жидовички Таращанського повіту, повітових братств: Київського, Васильківського, при Володимирському соборі, в м. Германівка Київського повіту.

Протоколи засідань ради братства. Фінансові звіти.

Звіти про діяльність церковно-парафіяльних попечительств: м. Китайгорода Липовецького повіту і с. Нова Гребля Бердичівського повіту;

парафіяльних братств: Київського повітового, Києво-Звіринського, Києво-Либідського, Бузівського, Бердичівського.

Звіт перевіряння діяльності сект “хлістів” у Васильківському і Сквирському повітах.

Листування з Київською духовною консисторією і Київським генерал-губернатором щодо відкриття і діяльності церковно-парафіяльних попечительств, з редакцією журналу “Недільні читання” і монастирями про друкування релігійної літератури. Звіти щодо кількості релігійної літератури, надісланої церковно-парафіяльним школам Звенигородського і Чигиринського повітів.

Рапорти благочинних про збір коштів для населення о. Кріт, яке потерпіло від насилля турецьких військ, надання грошової допомоги родинам офіцерів та солдат, пораненим або вбитим під час польського повстання 1863 р.

Документи про відкриття церковно-приходських шкіл на території Київської єпархії. Перелік земських та церковно-приходських шкіл Радомишльського повіту. Список випускників початкового училища, що діяло при братстві.

Заяви дворян і міщан магометанського, іудейського, католицького, лютеранського віросповідань щодо бажання перейти до православної віри.

IX. ОСОБОВІ ФОНДИ

Кирилов О. Д. – уповноважений Київського товариства голубиноного спорту
Кирилов А. Д. – уполномоченный Киевского общества голубиноного спорта
Ф. 230, 2 справи, 1894-1896 рр. Опис. Рос. мова.

Олексій Денисович Кирилов – один із засновників Київського товариства голубиноного спорту, дійсний член Російського товариства голубиноного спорту.

Листування з головою Російського товариства голубиноного спорту і головою Київського товариства голубиноного спорту. Інструкція з питань перевезення голубів транспортом. Висновки комісії, створеної для перегляду положення про голубину пошту, щодо діяльності товариств голубиноного спорту під час воєнних дій. Списки членів товариства. Списки поштових голубів, виставлених на змагання і виставки.

Ломако М.З.

Ломако Н. З.

Ф. 341, 6 справ, 1909-1917 рр. Опис. Рос. мова.

Микола Захарович Ломако– слюсар заводу “Арсенал”.

Повідомлення про зарахування фейєрверкера Ломако М. З. на посаду слюсара київського заводу “Арсенал”.

Листування з дружиною Ксенією, братами Петром і Семеном, сестрою, батьками, друзями.

Х. КОЛЕКЦІЇ ДОКУМЕНТІВ

Документи про Київський Царський палац і сад (колекція)
Документы о Киевском Царском дворце и саде (коллекция)
Ф. 15, 133 справи, 1748-1839 рр. Опис. Рос. мова.

Палац побудований у 1748-1752 рр. на замовлення імператриці Єлизавети Петрівни за проектом Б.-Ф. Растреллі як царська резиденція для проведення урочистих церемоній. Навколо палацу висаджено сад, який разом з палацом утворив палацово-парковий комплекс. У 70-х рр. XIX століття палац отримав назву Маріїнський на честь імператриці Марії Олександрівни, дружини імператора Олександра II.

Накази комісії зі спорудження царського палацу з питань закупівлі будівельних матеріалів, інструментів, паркових ліхтарів, золота, дерев. Протоколи засідань будівельної комісії.

План імператорського палацу і саду.

Кошториси витрат на будівництво палацу, закупівлю дерев для саду. Реєстр висаджених дерев. Звіти поручиків-скарбничих В. Андрєєва, Ф. Лобова, В. Наумова про витрачання коштів. Відомості про кількість зайнятих на будівництві майстрів, робітників, солдат Київського гарнізону і караульних батальйонів. Рапорти щодо стану здоров'я робітників, службовців, учнів майстрів. Списки звільнених від робіт через хворобу та померлих.

Ордери на ремонт: церкви Андрія Первозванного, Олександрівської вулиці, оранжереї, огорожі і воріт парку.

Листування з обер-комендантом м. Києва Я. Єлчаніновим з питань витрачання коштів на придбання будівельних матеріалів, виплати зарплати будівельникам, надання дозволу солдатам, учням майстрів і садівникам на одруження.

Лист будівельної комісії архімандриту Видубецького монастиря з проханням надати дозвіл викопати берези в монастирському саду.

Листування з Київською губернською канцелярією щодо відправлення насіння рослин з Києва до Санкт-Петербурга.

Документи про революційний рух студентства м. Києва (колекція)

Документы о революционном движении студентов г. Киева (коллекция)

Ф. 342, 1 справа, 1900-1901 рр. Опис. Рос. мова.

Колекція документів про революційний рух студентства у м. Києві 1900-1901 рр.: листівки Київської ради об'єднання земляцтв і організацій до студентів Київського університету Св. Володимира із закликом підтримати страйк, бюлетені страйків, листи до студентів Київського політехнічного інституту з проханням підтримати страйк студентів університету Св. Володимира, прокламації київської групи соціалістів-революціонерів. Повідомлення про перебіг студентських страйків в університетах, інститутах міст Одеси, Харкова, Санкт-Петербурга, Москви, Томська, Казані та ін.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АН	– Академія наук
б/д	– без дати
ВУАН	– Всеукраїнська академія наук
КПІ	– Київський політехнічний інститут
МВО	– Міністерство вищої освіти
Наркомосвіти	– Народний комісаріат освіти
о.	– отець
РНК	– Рада народних комісарів
РСДРП(б)	– Російська соціал-демократична робітничка партія (більшовиків)
Св.	– святий
УНР	– Українська Народна Республіка

ПЕРЕЛІК ФОНДІВ

- Ф. 1 Київський магістрат, 4154 справи, 1645-1866 рр. Описи 1- 6. Рос. мова.
- Ф. 2 Київський городничий Київського намісництва, 10 справ, 1783-1796 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 3 Києво-Софіївський кафедральний собор, 601 справа, 1748-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 4 Києво-Володимирський собор, 45 справ, 1859-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 5 Київський Петропавлівський собор, 4 справи, 1923-1929 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 6 Київський Військово-Миколаївський собор, 214 справ, 1811-1922 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 7 Київська Борисо-Глібська церква, 2 справи, 1701-1779 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 8 Києво-Подільська Покровська церква, 88 справ, 1802-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 9 Києво-Подільська Різдвяна церква, 2 справи, 1763 р., 1818 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 10 Києво-Печерська Феодосійська церква, 13 справ, 1829-1912 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 11 Києво-Подільська Воскресенська церква, 81 справа, 1802-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 12 Київська Десятинна церква, 35 справ, 1839-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 13 Києво-Печерська Воскресенська церква, 141 справа, 1817-1923 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 14 Київське Свято-Володимирське братство, 108 справ, 1864-1918 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 15 Документи про Київський Царський палац і сад, 133 справи, 1748-1839 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 16 Київський університет Св. Володимира, 72007 справ, 1834-1920 рр. Описи 275-484, каталог. Рос. мова.
- Ф. 17 Київська міська дума, 12365 справ, 1782-1877 рр. Описи 1- 8. Рос. мова.
- Ф. 18 Київський політехнічний інститут, 9074 справи, 1897-1920 рр. Описи 1-5, каталог. Рос. мова.
- Ф. 19 Тимчасовий комітет з благоустрою м. Києва при Київському губернському правлінні, 3109 справ, 1834 – 1842 рр. Описи 1-4. Рос. мова.
- Ф. 20 Повивально-фельдшерська школа Я. Л. Ловицького, 351 справа, 1906-1910 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 21 Фельдшерсько-акушерська школа лікаря Н. Н. Браткова, 547 справ, 1906-1911 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 22 Київська зуболікарська школа приват-доцента Київського університету М. М. Жука, 904 справи, 1904-1910 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 23 Нотаріус Орлов І. Т., 9 справ, 1880-1882 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 24 Нотаріус Мельгаф Х. Д., 16 справ, 1880-1882 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 25 Нотаріус Яковенко К. І., 18 справ, 1880-1886 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 26 Нотаріус Пономарьов К. П., 132 справи, 1880-1888 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 27 Нотаріус Видрін В. І., 46 справ, 1880-1890 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 28 Нотаріус Скорделі П. К., 73 справи, 1880-1891 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 29 Нотаріус Каришев С. А., 113 справ, 1891-1905 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 30 Нотаріус Воробйов Н. А., 384 справи, 1880-1917 рр. Опис. Рос.

мова.

- Ф. 31 Нотаріус Шебанов А. Я., 401 справа, 1882-1902 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 32 Нотаріус Попов В. М., 15 справ, 1886-1890 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 33 Нотаріус Жилін А. Д., 7 справ, 1889-1890 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 34 Нотаріус Фрейганг В. В., 29 справ, 1890-1894 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 35 Нотаріус Крюгер А. Ф., 247 справ, 1878-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 36 Нотаріус Вікторов І. А., 824 справи, 1890-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 37 Нотаріус Сварчевський Н. Л., 44 справи, 1894-1899 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 38 Нотаріус Шевандін Л. І., 37 справ, 1900-1902 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 39 Нотаріус Кольчевський Н. Г., 227 справ, 1901-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 40 Нотаріус Шуба В. С., 5 справ, 1902-1903 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 41 Нотаріус Шенфельд С. Б., 245 справ, 1902-1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 42 Нотаріус Панафідін П. П., 26 справ, 1904-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 43 Нотаріус Арнольд Н. Ф., 187 справ, 1906-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 44 Нотаріус Бобарикін А. М., 1037 справ, 1907-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 45 Нотаріус Цитович В. М., 633 справи, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 46 Нотаріус Островський Г. А., 91 справа, 1913-1919 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 47 Біржовий нотаріус Сумневич А. Д., 1 справа, 1915-1916 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 48 Нотаріус Пашкевич І. С., 125 справ, 1912-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 49 Нотаріус Тарновський В. А., 134 справи, 1912-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 50 Нотаріус Абель В. І., 42 справи, 1913-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 51 Нотаріус Щербачов А. Н., 230 справ, 1915-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 52 Нотаріус Ілляшенко О. Ю., 10 справ, 1916-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 53 Нотаріус Мошков І. Г., 96 справ, 1917-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 54 Нотаріус Плятер А. Ф., 620 справ, 1882-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 55 Жіноча гімназія Міністерства освіти, 2422 справи, 1869-1920 рр. Описи 1-5. Рос. мова.
- Ф. 56 Києво-Подільське духовне училище, 724 справи, 1819-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 57 Київське приватне землемірне училище В. В. Пермінова, 80 справ, 1910-1922 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 58 Приватна жіноча гімназія М. Клуссіні, 119 справ, 1910-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 59 Маклер Старокиївської, Дарницької та Либідської частин м. Києва – Смирнов Василь, 96 справ, 1853-1871 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 60 Маклер Миславський Дем'ян, 53 справи, 1849-1863 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 61 Маклер Павлушенко Петро, 33 справи, 1867-1874 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 62 Маклер Єлисеєв Павло, 52 справи, 1862-1875 рр. Опис. Рос.

мова.

- Ф. 63 Маклер Козирєв Петро, 26 справ, 1853-1857 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 64 Маклер Медінцев Павло, 63 справи, 1845-1861 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 65 Маклер Літов, 18 справ, 1863-1866 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 66 Маклер Ельснер Іван, 18 справ, 1842-1852 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 67 Маклер Піскунов Іван, 87 справ, 1847-1879 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 68 Маклер Червінський Ісаак, 53 справи, 1839-1852 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 69 Маклер Бессмертний, 17 справ, 1875-1879 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 70 Маклер Сєребрянков Павло, 12 справ, 1871-1880 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 71 Маклер Сокольський, 4 справи, 1877-1880 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 72 Маклер Федоровський, 4 справи, 1838 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 73 Маклер Бубнов Микола, 1 справа, 1845 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 74 Біржовий нотаріус Кратцель В., 3 справи, 1876-1877 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 75 Нотаріус Савросов М., 2 справи, 1879 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 76 Нотаріус Стоцький, 11 справ, 1827-1838 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 77 Восьма чоловіча гімназія, 6576 справ, 1904-1922 рр. Описи 1-3. Рос. мова.
- Ф. 78 Києво-Печерська чоловіча гімназія, 3452 справи, 1885-1920 рр. Описи 1-7. Рос. мова.
- Ф. 79 Приватна жіноча гімназія А. Бейтель, 301 справа, 1890-1909 рр. Описи 1-3. Рос. мова.
- Ф. 80 Дев'ята чоловіча гімназія, 2874 справи, 1907-1920 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 81 Друга чоловіча гімназія, 4104 справи, 1814-1919 рр. Описи 1-59, каталог. Рос. мова.
- Ф. 82 Приватна жіноча гімназія М. Левандовської, 1395 справ, 1904-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 83 Приватна жіноча гімназія В. Жеребцової та А. Короткевич, 528 справ, 1905-1919 рр. Описи 1-6. Рос. мова.
- Ф. 85 Приватна жіноча гімназія Л. Браткової, 756 справ, 1905-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 86 Приватна жіноча гімназія Є. Євсєєвої, 973 справи, 1903-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 87 Приватна жіноча гімназія С. Ігнатєвої, 813 справ, 1904-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 88 Приватна жіноча гімназія А.Титаренко, 42 справ, 1910-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 89 Київські курси підготовки вчителів рукоділля О. В. і С. В. Курдюмових, 444 справи, 1899-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 90 Фундуклеївська жіноча гімназія, 3561 справа, 1859-1919 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 91 Києво-Подільська жіноча гімназія, 1649 справ, 1865-1920 рр. Опис 1-2. Рос. мова.
- Ф. 92 Київська фельдшерсько-акушерська школа Нейштубе, 3017 справ, 1902-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 93 Київське художнє училище, 4856 справ, 1900-1920 рр. Описи 1-4. Рос. мова.
- Ф. 94 Київське перше комерційне училище, 4576 справ, 1896-1920 рр. Описи 1-6. Рос. мова.
- Ф. 95 Київське перше реальне училище, 1220 справ, 1873-1920 рр. Описи 1-4. Рос. мова.
- Ф. 96 Маклер Данилов Іван, 71 справа, 1856-1878 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 97 Київські технічні курси В. В. Пермінова, 2505 справ, 1907-1917 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 98 Сьома чоловіча гімназія, 1425 справ, 1892-1920 рр. Описи 1-4. Рос. мова.
- Ф. 99 Інспектор народних училищ першого району Київської губернії, 1313 справ, 1853-1918 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 100 Київське міське кредитне товариство, 2912 справи, 1887-1910 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 101 Київське відділення Варшавського страхового товариства, 104 справи, 1872-1917 рр. Опис. Пол. і рос. мови.
- Ф. 102 Контора Києво-Кирилівських богоугодних закладів, 6149 справ, 1803-1917 рр. Описи 1-9. Рос. мова.
- Ф. 103 Приватна жіноча гімназія М. Мисникової і Є. Доманської, 776 справ, 1910-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 104 Приватна жіноча гімназія при Євангельсько-Лютеранській церкві, 427 справ, 1905-1912 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 105 Приватна жіноча гімназія І. Конопацької, 548 справ, 1903-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 106 Приватна жіноча гімназія В. Трифонової, 866 справ, 1909-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 107 Київська міська жіноча гімназія М. Стельмашенко, 505 справ, 1911-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 108 Перша чоловіча гімназія, 6813 справ, 1844-1911 рр. Описи 1-101, (каталог). Рос. мова.
- Ф. 109 Київське Олександрівське ремісниче училище, 1571 справа, 1874-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 110 Київський міський землемір, 55 справ, 1835-1868 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 111 Київська міська Олександрівська лікарня, 2601 справа, 1875-1922 рр. Описи 1-20. Рос. мова.
- Ф. 112 Київський Володимирський кадетський корпус, 2520 справ, 1850-1919 рр. Описи 1-4, каталог. Рос. мова.

- Ф. 113 1-ша Київська зуболікарська школа доктора Бланка, 29 справ, 1904-1907 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 114 Чоловіча гімназія першого товариства педагогів, 638 справ, 1916-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 115 Акушерські курси при Київській міській Олександрівській лікарні, 40 справ, 1909-1922 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 116 Маклер Малиновський Феодосій, 3 справи, 1844 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 117 Маклер Нечаєв, 2 справи, 1821-1833 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 118 Маклер Зеленський Марк, 27 справ, 1820-1837 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 119 Маклер Котляревський, 2 справи, 1840-1841 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 120 Маклер 1, 2, 3 ділянок м. Києва, 4 справи, 1832-1834 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 121 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 1 Київського поштово-телеграфного округу, 35 справ, 1903-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 122 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 2 Київського поштово-телеграфного округу, 4 справи, 1903-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 123 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 3 Київського поштово-телеграфного округу, 23 справи, 1905-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 124 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 5 Київського поштово-телеграфного округу, 20 справ, 1913-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 125 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 6 Київського поштово-телеграфного округу, 23 справи, 1904-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 126 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 7 Київського поштово-телеграфного округу, 3 справи, 1915-1918 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 127 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 9 Київського поштово-телеграфного округу, 13 справ, 1911-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 128 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 10 Київського поштово-телеграфного округу, 11 справ, 1913-1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 129 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 11 Київського поштово-телеграфного округу, 8 справ, 1910-1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 130 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 12 Київського поштово-телеграфного округу, 14 справ, 1912-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 131 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 13 Київського поштово-телеграфного округу, 8 справ, 1913-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 132 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 14 Київського поштово-телеграфного округу, 3 справи, 1912-1916 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 133 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 15 Київського поштово-телеграфного округу, 13 справ, 1906-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 134 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 16 Київського поштово-телеграфного округу, 11 справ, 1916-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 135 Київське міське поштово-телеграфне відділення № 17 Київського поштово-телеграфного округу, 13 справ, 1916-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 136 Київське міське Подільське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, 12 справ, 1894-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 137 Київське міське Деміївське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, 23 справи, 1903-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 138 Київське міське Печерське поштово-телеграфне відділення Київського поштово-телеграфного округу, 3 справи,

1901-1902, 1917 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 139 Київське міське Троїцьке поштово-телеграфне відділення, 1 справа, 1918 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 141 Київське товариство взаємного страхування майна від вогню, 26 справ, 1882-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 142 Київське комерційне училище М. Г. Хорошилової, 1290 справ, 1907-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 143 Київське товариство взаємного кредиту, 3545 справ, 1845-1918 рр. Описи 1-6. Рос. мова.
- Ф. 144 Київський інститут шляхетних дівчат, 1678 справ, 1833-1919 рр. Описи 1-6. Рос. мова.
- Ф. 145 Приватна жіноча гімназія О. Дучинської, 151 справа, 1878-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 146 1-е Київське жіноче училище духовного відомства, 45 справ, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 147 Київський жіночий навчальний заклад 1-го розряду Новицької, 5 справ, 1903 – 1905 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 148 Київська 1-а гімназія (школа землемірів), 14 справ, 1836-1851 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 149 Київське електричне товариство, 222 справи, 1891-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 150 Київське вище початкове училище при курсах А. В. Жекуліної, 62 справи, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 151 Приватна жіноча гімназія А. В. Жекуліної, 191 справа, 1905-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 152 Київське міське парафіяльне училище № 47, 18 справ, 1904-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 153 Київський комерційний інститут, 34896 справ, 1909-1920 рр. Описи 1-14, каталог. Рос. мова.
- Ф. 154 Київське відділення товариства класичної філології і педагогіки, 1 справа, 1885-1890 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 155 Київська поштова контора Київського поштово-телеграфного округу, 275 справ, 1892-1919 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 156 Київська Центральна телеграфна контора Київського поштово-телеграфного округу, 56 справ, 1894-1919 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 157 Київська прогімназія, 2 справи, 1874-1877 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 158 Восьмикласна жіноча гімназія з правами для учнів В. Перепяткович, 9 справ, 1915-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 159 Київська благочинна управа, 12 справ, 1787-1797 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 160 Київське російське торговельно-промислове товариство взаємного кредиту, 179 справ, 1910-1920 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 161 Київська спілка установ дрібного кредиту, 436 справ, 1910-1918 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 163 Київська міська управа, 20680 справ, 1870-1920 рр. Описи 1-58. Рос. мова.
- Ф. 164 Київський міський сирітський суд, 3051 справа, 1835-1919 рр. Описи 1-5. Рос. мова.
- Ф. 165 Київська міська комісія з управління прибутками та видатками, 2120 справ, 1802-1837 рр. Описи 1-34, каталог. Рос. мова.
- Ф. 166 Гімназія Комітету з надання допомоги біженцям, 446 справ, 1915, 1917-1921 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 167 Приватне комерційне училище П. М. Натансона, справ 9, 1897-1903 рр. Опис. Рос. і нім. мови.
- Ф. 168 Київське товариство грамотності, 40 справ, 1865-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 169 Приватна жіноча гімназія Є. Крюгер, 24 справи, 1897, 1900, 1904, 1906-1911, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 170 Київська жіноча торговельна школа ім. Терещенка, 207 справ, 1898-1919 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 171 Київське реальне училище Ф. П. Донциса і С. О. Фельдмана 210 справ, 1917-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 172 Приватна жіноча гімназія Н. Байкової, 184, справи 1913-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 173 Київське комерційне училище Товариства розповсюдження у м. Києві середньої комерційної освіти, 1305 справ, 1907-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 174 Києво-Деміївське друге вище початкове училище, 72 справи, 1897-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 175 Київський учительський інститут, 1744 справи, 1909-1920 рр. Описи 1-7. Рос. мова.
- Ф. 176 Київське музичне училище, 3269 справ, 1868-1913 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 177 Друге Київське жіноче училище духовного відомства, 2591 справа, 1878-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 178 Київська земська фельдшерсько-акушерська школа при Київській Кирилівській лікарні, 955 справ, 1885-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 179 Єврейська приватна чоловіча гімназія А. Козиринського, 209 справ, 1916-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 180 Жіноча спеціальна гімназія А. Алексєєвої, 402 справи, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 181 Київські жіночі Самаритянські курси, 603 справи, 1906-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 182 Шоста чоловіча гімназія, 373 справи, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 183 Київське друге комерційне училище, 3450 справ, 1896-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 184 Київські політехнічні курси Товариства розповсюдження технічної освіти, 1026 справ, 1906-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 185 Київська колегія Павла Галагана, 1408 справ, 1869-1919 рр. Опис, каталог. Рос. мова.

- Ф. 186 Київська зуболікарська школа лікарів А. Головчинера, С. Лур'є, О. Плінера, 835 справ, 1898-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 187 Нотаріус Кольчевський І.Г., 6 справ, 1903, 1911-1912, 1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 188 Нотаріус Заровний Д., 11 справ, 1819-1824 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 189 Київський механічний і чавуноливарний машинобудівний завод "Гретер і Криванек", 1147 справ, 1886-1922 рр. Описи 1-4, каталог. Рос. мова.
- Ф. 190 Києво-Михайлівське міське училище № 62, 21 справа, 1909-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 191 Управління справами Уповноваженого Голови Особливої наради з палива по м. Києву, 39 справ, 1916-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 192 Київське комерційне училище Першого товариства викладачів, 903 справи, 1896-1919 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 193 Київський робітничий виправний будинок Приказу громадської опіки, 836 справ, 1834-1862 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 194 Київська міщанська управа, 2680 справ, 1850-1917 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 195 Київське товариство взаємного кредиту "Самодопомога", 113 справ, 1910-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 196 Київська державна ощадна каса, 228 справ, 1901-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 197 Київське обліково-позикове товариство взаємного кредиту, 6 справ, 1912-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 198 Державна ощадна каса при Київській конторі Держбанку, 19 справ, 1899-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 199 Державна ощадна каса при Київському губернському акцизному управлінні, 17 справ, 1888-1916 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 200 Управління державними ощадними касами, 11 справ, 1906-1919 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 201 Інспекція державних ощадних кас Київського страхового району, 203 справи, 1912, 1916 рр. Описи 1-3. Рос. мова.
- Ф. 202 Адміністрація у справах купця М. Д. Вайнштейна, 70 справ, 1863-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 203 Жіноче комерційне училище Л. М. Володкевич, 969 справ, 1900-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 204 Київський газовий завод, 29 справ, 1908-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 205 Київська міська виконавча санітарна комісія, 108 справ, 1887-1897 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 206 Київська берегова контора, 10 справ, 1885-1894 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 207 Товариство боротьби з дитячою смертністю, 12 справ, 1911-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 208 Київська єврейська лікарня, 19 справ, 1891-1916 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 209 Правління Товариства Київської міської залізниці, 38 справ, 1893, 1904-1919 рр. Описи 1-2. Рос. і франц. мови.
- Ф. 210 Київське реальне Катерининське училище, 629 справ, 1894-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 211 Товариство з продажу вина "Г. Христофоров і К^о", 5 справ, 1905-1907, 1909 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 212 Київське громадське новостворене товариство, 46 справ, 1835-1868 рр.
- Ф. 213 Київська чоловіча гімназія другого товариства вчителів, 149 справ, 1916-1922 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 214 Правління Київського товариства каналізації, 48 справ, 1892-1909 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 215 Київська пожежна команда, 23 справи, 1875-1907 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 216 Київський Фребелівський інститут Київського Фребелівського товариства, 1323 справи, 1908-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 217 Київське відділення англійського акціонерного товариства торгівлі зуболікувальним приладдям “Клавдій Аш, сини і К^о”, 12 справ, 1912-1919 рр. Опис. Рос. і англ. мови.
- Ф. 218 Контора Київського відділення товариства “Друкарня С. П. Яковлєва”, 9 справ, 1911-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 219 Торговий дім “С. Терпиловський і К. Глясс”, 6 справ, 1909-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 220 Торгова крамниця купця Безверхова, 2 справи, 1863-1873 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 221 Торговий дім купця М. Ц. Абрамовича, 1 справа, 1915 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 222 Торговий дім купця С. Г. Дитинковського, 1 справа, 1904-1905 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 223 Торговий дім “Ремер і К^о”, 1 справа, 1904 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 224 Київське відділення фабрично-торговельного товариства “Р. Келлер і К^о”, 2 справи, 1914-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 225 Київське російське торговельне товариство, 5 справ, 1909-1912, 1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 226 Київський біржовий комітет, 21 справа, 1869-1915 рр. Опис, каталог. Рос. мова.
- Ф. 227 Київське товариство сприяння розповсюдженню комерційних знань, 6 справ, 1910-1916 рр.
- Ф. 228 Товариство піклування про вищу комерційну освіту у м. Києві, 6 справ, 1909-1913 рр.
- Ф. 229 Вищі комерційні курси Міністерства торгівлі і промисловості, 23 справи, 1906-1908 рр.
- Ф. 230 Кирилов О. Д. – уповноважений Київського товариства голубиноного спорту, 2 справи, 1894-1896 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 231 Пайове товариство власників квартир “Рівність” по

Володимирській вулиці, 81, 1 справа, 1917-1919 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 232 Притулок київського піклування над малолітніми дітьми військовослужбовців, 4 справи, 1905-1913 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 233 Київський чавуноливарний і механічний завод фірми “АУТО”, 24 справи, 1904-1918 рр. Опис. Рос. і нім. мови.
- Ф. 234 Київська реміснична школа, 163 справи, 1904-1921 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 235 Київське міське четверте училище, 1 справа, 1902-1905 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 236 Київське професійне товариство робітників з обробки металу, 3 справи, 1914-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 237 Київська міська поліція, 208 справ, 1802-1917 рр. Описи 1-3, каталог. Рос. мова.
- Ф. 238 Київський ярмарковий комітет, 8 справ, 1857-1858 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 239 Тимчасовий комітет з благоустрою м. Києва, 225 справ, 1824-1834 рр. Описи, каталог. Рос. мова.
- Ф. 240 Комісія, заснована для забудови Подільської частини міста Києва, 41 справа, 1812-1835 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 241 Будівельний комітет із спорудження корпусів Київського університету, 474 справи, 1836-1814 рр. Описи 1-4, каталог. Рос. мова.
- Ф. 242 Київське благодійне товариство допомоги бідним, 12 справ, 1834-1911 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 243 Київський юридичний інститут, 1376 справ, 1917-1921 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 244 Київські вищі жіночі курси, 23359 справ, 1813, 1878-1920 рр. Описи 1-21. Рос. мова.
- Ф. 245 Пристав Старокиївської діляниці, 2 справи, 1905, 1914 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 246 Третя чоловіча гімназія, 419 справ, 1888-1917 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 247 Приватна гімназія Товариства групи педагогів, 5 справ, 1907-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 248 Товариство надання допомоги бідним хворим дітям у м. Києві, 2 справи, 1902-1915 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 249 Київська жіноча гімназія Корницької, 7 справ, 1909-1911 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 250 Фельдшерська школа при Києво-Кирилівських богоугодних закладах, 71 справа, 1882-1893 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 251 Київське відділення Російського товариства охорони народного здоров'я, 19 справ, 1883, 1902, 1910-1915 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 252 Київське благодійне товариство “Допомога”, 8 справ, 1908-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 253 Притулок для хрещених у православну віру єврейських дітей, 11 справ, 1871, 1875 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 254 Четверта чоловіча гімназія, 9 справ, 1883-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 255 Києво-Шулявська чоловіча гімназія Товариства педагогів, 23 справи, 1917-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 256 Київська жіноча гімназія Дьоміної, 7 справ, 1907-1908 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 257 Лікарня при Самаритянських жіночих курсах, 61 справа, 1912-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 258 Технічна контора інженера Є. К. Сікардо, 27 справ, 1902-1914 рр. Опис. Рос., франц., нім. мови.
- Ф. 260 Староста київських міщан зі збору казенних податей, 381 справа, 1838-1875 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 261 Київське відділення товариства друкарської справи та торгівлі “І. К. Кушнерьов і К^о” у Москві, 2 справи, 1914-1915 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 262 Склад машин та інших товарів П. І. Качинського і І. Я. Барчевича в м. Києві, 1 справа, 1871 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 263 Товариство мануфактур “Ісаак Шварцман”, 1 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 265 Доглядач Київських військових споруд, 13 справ, 1845-1873 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 266 Акціонерне торгове товариство “Брати Бюглер”, 2 справи, 1912 р., 1916 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 267 Приватна жіноча гімназія С. Львової, 1 справа, 1907 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 268 Київське політехнічне товариство інженерів та агрономів, 15 справ, 1911-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 270 Архів справ при Київському консультаційному бюро помічників присяжних повірених, 3 справи, 1899-1912 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 272 Паровий пивоварний завод К. Г. Шульца, 4 справи, 1913-1916 рр. Опис. Рос. і нім. мови.
- Ф. 273 Київське товариство штучних мінеральних вод, 2 справи, 1879-1880 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 274 Акціонерне товариство з виготовлення матриць “Екстрафон”, 3 справи, 1913-1918 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 275 Адміністрація в справах торгового дому О. К. Кумбарі, 34 справи, 1898-1903 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 276 Безкоштовна амбулаторна лікарня Товариства надання допомоги хворим дітям м. Києва, 10 справ, 1897-1922 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 277 Києво-Софійське духовне училище, 1 справа, 1908-1919 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 278 Київський педагогічний комітет, 42 справи, 1860-1864 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 279 Товариство Київського цукрорафінадного заводу, 45 справ, 1908-1919 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 280 Продовольчо-перев'язувальний пункт Київської евакуаційної комісії при Київському політехнічному інституті, 1 справа, 1915 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 281 Київська каса допомоги політичним в'язням та засланим, 2 справи, 1907-1910 рр. Описи. Рос. мова.
- Ф. 282 Солом'янське відділення Союзу російського народу ім. Архангела Михайла, 1 справа, 1909 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 283 Київське училище А. В. Левашової, 12 справ, 1834-1858 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 284 Київська міська продовольча управа, 6 справ, 1804-1805; 1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 285 Центральне бюро Київських професійних спілок, 1 справа, 1907 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 286 Київський комітет православного місіонерського товариства, 239 справ, 1870-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 287 Інспекція друкарень, літографій і книжкових магазинів, 92 справи, 1886-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 288 Фінансова комісія із заснування Київського політехнічного інституту, 1 справа, 1897 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 289 Київський міський комітет піклування про народну тверезість, 5 справ, 1901, 1903-1906 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 290 Пологово-допоміжний навчальний заклад Товариства надання допомоги бідним породіллям, 270 справ, 1904-1910 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 291 Начальник Подільської районної міліції, 1 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 292 Канцелярія комісара Тимчасового уряду по м. Києву, 91 справа, 1917 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 293 Київська міська міліція, 2 справи, 1917 р. Опис. Рос. мова.
- Ф. 294 Київське будівельне технічне училище Київського округу шляхів сполучення, 105 справ, 1906-1920 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 295 Землемірно-таксаторські класи при Київській 2-й губернській гімназії, 23 справи, 1860-1865 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 297 Київська консерваторія, 2684 справи, 1913-1920 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 298 Комітет зі спорудження Володимирського собору, 90 справ, 1852-1893 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 299 Комітет з досліджень старожитностей при Київському університеті, 14 справ, 1834-1842 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 300 Комітет з відновлення Києво-Софійського собору, 31 справа, 1844-1861 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 301 Комітет з спорудження пам'ятника Богдану Хмельницькому у Києві, 12 справ, 1870-1890 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 304 Київський художньо-промисловий і науковий музей, 51 справа, 1905-1919 рр. Опис, каталог. Рос. мова.
- Ф. 305 Спілка студентських кооперативів м. Києва, 17 справ, 1915-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 306 Піклування над бідними студентами Київського університету Св. Володимира, 46 справ, 1874-1916 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 307 Економічне товариство студентів-медиків Київського університету Св. Володимира, 30 справ, 1910-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 308 Товариство швидкої допомоги незаможним учням вищих навчальних закладів, 21 справа, 1911-1918 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 309 Товариство допомоги незаможним студентам Київського університету Св. Володимира, 606 справ, 1867-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 310 Позиково-ощадна каса при Київському університеті Св. Володимира, 29 справ, 1893-1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 311 Попечительський комітет з будівництва Києво-Либідської Троїцької церкви, 1 справа, 1901-1907 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 312 Києво-Васильківський римо-католицький деканат, 134 справи,

1782-1915 рр. Опис. Рос. і пол. мови.

- Ф. 313 Києво-Подільське духовне правління, 300 справ, 1750-1789 рр.
Опис. Рос. мова.
- Ф. 314 Києво-Печерське духовне правління, 332 справи, 1755-1795 рр.
Опис. Рос. мова.
- Ф. 315 Благочинний Києвоградських церков, 136 справ, 1828-1847 рр.
Опис. Рос. мова.
- Ф. 316 Благочинний Києво-Печерських та Старокиївських церков, 19
справ, 1774-1892 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 317 Церква при Київському університеті Св. Володимира, 60 справ,
1836-1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 318 Київське товариство природодослідників при Київському
університеті Св. Володимира, 3 справи, 1872-1922 рр. Опис. Рос.
мова.
- Ф. 319 Цирюльницький ремісничий цех, 119 справ, 1816-1885 рр. Опис.
Рос. мова.
- Ф. 320 Київська міська управа ремісничих цехів, 2471 справа, 1802-
1902 рр. Описи 1-2. Рос. мова.
- Ф. 321 Ковальський ремісничий цех, 157 справ, 1811-1876 рр. Опис.
Рос. мова.
- Ф. 322 М'ясний ремісничий цех, 255 справ, 1800-1875 рр. Опис. Рос.
мова.
- Ф. 323 Іконописний ремісничий цех, 127 справ, 1811-1875 рр. Опис.
Рос. мова.
- Ф. 324 Риболовецький ремісничий цех, 334 справи, 1704-1873 рр. Опис.
Рос. мова.
- Ф. 325 Шевський ремісничий цех, 206 справ, 1806-1886 рр. Опис. Рос.
мова.
- Ф. 326 Кушнірський ремісничий цех, 204 справи, 1807-1876 рр. Опис.
Рос. мова.
- Ф. 327 Столярний ремісничий цех, 105 справ, 1810-1885 рр. Опис. Рос.

мова.

- Ф. 328 Кравецький ремісничий цех, 267 справ, 1792-1885 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 329 Гончарний (трубочисно-гончарний) ремісничий цех, 210 справ, 1782-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 330 Перепічковий ремісничий цех, 175 справ, 1791-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 331 Ткацький ремісничий цех, 267 справ, 1800-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 332 Об'єднаний ремісничий цех, 7 справ, 1881-1886 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 333 Крамарський ремісничий цех, 299 справ, 1811-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 334 Бондарський ремісничий цех, 312 справ, 1811-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 335 Малярний ремісничий цех, 9 справ, 1881-1885 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 336 Музичний ремісничий цех, 118 справ, 1816-1876 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 337 Сріблярський ремісничий цех, 297 справ, 1811-1886 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 338 Київський арсенал, 3819 справ, 1808-1920 рр. Описи 1-9, каталог. Рос. мова.
- Ф. 339 Київське спрощене ремісниче управління, 7698 справ, 1873-1904 рр. Описи 1-12. Рос. мова.
- Ф. 340 Деміївський снарядний завод, 2278 справ, 1915-1921 рр. Описи, каталог. Рос. мова.
- Ф. 341 Ломако М.З. – слюсар заводу “Арсенал”, 6 справ, 1909-1917 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 342 Колекція документів про революційний рух студентства м. Києва, 1 справа, 1900-1901 рр. Опис. Рос. мова.

- Ф. 343 Київська приватна чоловіча гімназія А. Степовича, 6 справ, 1908-1914 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 344 Київська сьома гімназія, 1 справа, 1919 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 345 Київське товариство туристів, 1 справа, Опис. Рос. мова.
- Ф. 346 Українське товариство шкільної освіти, 19 справ, 1917-1920 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 347 Києво-Подільська Хрестовоздвиженська церква, 1 справа, 1909-1913 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 348 Києво-Печерська Ольгинська церква, 2 справи, 1877-1922 рр. Опис. Рос. мова.
- Ф. 349 Акціонерне товариство “Дніпровський тютюн”
Ф. 349, 1 справа, 1913 р. Опис. Рос. мова.